



Educatieve Bachelor in Lager onderwijs

Academiejaar 2023 - 2024

Zittijd/ examenkans **1^{ste} examenkans**

Onderzoekscoach **Dhr. Rik De Maré**

Student **Vancoillie Anna-Maria**





BACHELORPROEF

Leren van de Finnen: een vergelijkende studie gericht op het Finse en Vlaamse onderwijssysteem.

Educatieve Bachelor in Lager onderwijs

Academiejaar 2023 - 2024

Zittijd/ examenkans 1^{ste} examenkans

Onderzoekscoach Dhr. Rik De Maré

Student Vancoillie Anna-Maria

Woord vooraf

Ik genoot van een leerrijke stageperiode in 'Norden International School' in Finland. Daar kreeg ik de kans in alle leerjaren ervaring op te doen en te proeven van het Finse onderwijs. Deze bachelorproef hielp mij om me nog meer te verdiepen in het Finse onderwijs en diepgaander te leren van de Finnen.

Om te beginnen wil ik mijn promotor meneer Rik De Maré bedanken. Tijdens de coachingsmomenten kreeg ik altijd de nodige feedback en sturing. Ook tijdens mijn buitenlandse stage in Finland hielden we consistent contact en kreeg ik de mogelijkheid vragen te stellen en feedback te ontvangen vanop afstand. Uw feedback was een meerwaarde voor mijn onderzoek en product, maar ook een bron aan motivatie in het proces.

Ik wil mijn kritische vriend Paulien Tegetthof ook graag bedanken. De ontvangen steun en feedback hielpen me enorm verder. Door jouw suggesties werd mijn bachelorproef meer onderbouwd. Deze samenwerking was zeer aangenaam.

Ook bedank ik graag de leerkrachten en directie van 'Norden International School'. Het was een fijne en warme samenwerking met hun op stage. Dankzij hun leerde ik heel wat bij over het Finse onderwijs en ervaarde ik het ook zelf. Daarnaast wil ik ook de leerkrachten van het tweede leerjaar van 'Ruoholahti Lower Comprehensive School' bedanken om mij de kans te geven te observeren in de school en al mijn vragen te beantwoorden.

Daarnaast wil ik mevrouw Bieke Finet bedanken. Haar paraatheid om vragen te beantwoorden en feedback te geven wordt zeer geapprecieerd. Zij zorgde altijd voor duidelijkheid in het proces, waarvoor dank.

Ook Frederik De Laere en Stijn l'Ange wil ik bedanken voor de waardevolle feedback op mijn product.

Ten slotte wil ik de kans nemen mijn mama te bedanken voor het controleren van mijn bachelorproef. Haar steun en tijd worden erg geapprecieerd.

Als leerkracht (in wording) sta je er nooit alleen voor. Ik ben zeer dankbaar voor ieders bijdrage in het vormgeven en waarmaken van mijn bachelorproef. Hartelijk bedankt!

Samenvatting

Student: Vancoillie Anna-Maria

Privé email adres student: anna-maria.vancoillie@hotmail.com

Opleiding: Howest lerarenopleiding Brugge, bachelor in lager onderwijs

Onderzoekcoach: De Maré Rik

Leren van de Finnen: een vergelijkende studie gericht op het Finse en Vlaamse onderwijssysteem.

Doelgroep: Leerkrachten en directies uit het lager onderwijs, studenten BALO.

Samenwerking & partners:

Paulien Tegethoff (kritische vriend, leerkracht kleuteronderwijs): paulien.te@gmail.com

Sadiona Abazaj (directie, leerkracht Norden International School): admin@nordenschool.com

Het Finse onderwijs staat hoog aangeschreven. Deze stelling wordt beaamd door diverse leerkrachten, artikels, ranglijsten en onderzoeken. Mijn buitenlandse stage in Norden International School in Helsinki bood me de kans het Finse onderwijssysteem van dichtbij te leren kennen.

In dit onderzoek ging ik op zoek naar een antwoord op de volgende onderzoeksvraag: “Hoe kunnen succesvolle onderwijspraktijken uit Finland effectief ingezet worden door Vlaamse leerkrachten om de kwaliteit van hun eigen onderwijs te verbeteren?” Hierbij werden vijf deelvragen met bijhorende doelstellingen opgesteld.

Ik hanteerde diverse onderzoeksmethoden om gegevens te genereren. Naast mijn literatuurstudie versterkte ik mijn onderzoek aan de hand van een enquête, beantwoord door 40 anonieme leerkrachten lager onderwijs binnen het katholiek onderwijs, Freinet, OVSG en GO! Ik concludeerde hieruit dat leerkrachten af en toe iets horen of zien met betrekking tot de goede resultaten van het Finse onderwijssysteem, maar er eigenlijk niet veel over weten. Leren over het Finse onderwijssysteem wordt gezien als een kans om zich te inspireren, bij te leren, de eigen klaswerking in vraag te stellen en eventueel te verbeteren.

Verschillende interviews vonden plaats met leerkrachten en directies die observeerden, stage liepen of lesgeven in Finland. Mijn stageperiode in Norden International School was een bron aan informatie, ervaring en inzichten. Ik creëerde drie video's voor leerkrachten en leerkrachten in wording met eventueel interesse in internationalisering naar Finland. De videoreeks bevat een introductie met inzicht in de infrastructuur, de overeenkomsten en verschillen en 'best practices'. De bruikbaarheid en kwaliteit van de videoreeks werd bevraagd en verzekerd aan de hand van de feedback van een klasleerkracht, lector binnen de opleiding BALO, coördinator internationalisering en mijn kritische vriend.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	2
Samenvatting.....	3
Inhoudsopgave	4
Inleiding	7
1. Inleiding/motivatatie	7
2. De probleemstelling	7
2.1. Onderzoeksvraag	7
2.2. Deelvragen en doelstellingen	8
3. Methodologie	8
3.1. Onderzoeksfase	9
Literatuuronderzoek.....	11
1. Het Finse onderwijssysteem.....	11
1.1. De onderwijshervormingen	11
1.2. Terreinverlies	12
1.3. De huidige visie	13
1.4. De Finse leraar	14
2. Overeenkomsten en verschillen tussen het Vlaamse en Finse onderwijs	15
2.1. Structuur van het onderwijs	15
2.2. Leerlingenpopulatie en inclusie.....	15
2.3. PISA-ranking.....	16
2.4. Curriculum	20
2.4.1. Aandacht voor persoonlijkheidsontwikkeling	23
2.5. Autonomie van de leerkracht	23
2.6. Inzet op samenwerking	24
2.7. Evaluatiemethoden	24
2.8. Minimalisering van externe druk.....	25

3.	Kwaliteitsvol onderwijs	27
3.1.	Zes cruciale dimensies	27
4.	Norden International School	29
4.1.	Nordens visie	29
4.2.	Nordens curriculum	30
5.	Bevraging werkveld	31
5.1.	Enquête	31
5.2.	Interviews.....	35
5.2.1.	Leerkrachten en directie Finse buitenlandse stage en/of observatie.....	35
5.2.2.	Leerkrachten en directie Norden International School.....	37
5.3.	Observaties	43
5.3.1.	Norden International School.....	43
5.3.2.	Ruoholahti peruskoulu	46
5.4.	Focusgesprek.....	48
6.	Eigen visie	49
7.	Praktijkluik	52
7.1.	Video's: Leren van de Finnen	52
7.1.1.	Een introductie van het Finse onderwijs.....	52
7.1.2.	Het Finse onderwijs tegenover het Vlaamse	53
7.1.3.	Best practices in het Finse onderwijs	54
7.2.	Uittesten in de praktijk	55
7.2.1.	Testen bij doelpubliek	56
8.	Resultaat en conclusie.....	60
8.1.	Algemene conclusie.....	60
8.2.	Terugblik en vooruitblik.....	61
	Afkortingenlijst	63
	Lijst met figuren en tabellen	64
	Figuren.....	64

Tabellen	64
Literatuurlijst	65
Digitaal.....	65
Bijlagen	68
Bijlage 1: enquête met resultaten.....	68
Bijlage 2: transcripten interviews.....	73
Ellen – 18 januari 2024	73
Paulien – 29 januari 2024	77
Sara – 9 februari 2024	82
Sadiona – Directrice Norden International School – 6 mei 2024	86
Edward – Leerkracht Norden International School – 6 mei 2024	90
Woojung – Leerkracht Norden International School – 8 mei 2024.....	93
Timea – Leerkracht Norden International School – 10 mei 2024	96
Bijlage 3: focusgesprek.....	101
Saara en Meri – Leerkrachten Rauholahti Peruskoulu.....	101
Bijlage 4: kijkwijzer	102
Bijlage 5: QR-codes product	105
Video 1 – Introductie:.....	105
Video 2 – Overeenkomsten en verschillen:.....	105
Video 3 – Best practices	105
Bijlage 6: feedbackformulier	106

Inleiding

1. Inleiding/motivatie

Het Finse onderwijssysteem steekt er hoog bovenuit in diverse top-10 lijsten. De onderwijshervormingen die 50 jaar geleden plaatsvonden in Finland zijn hier mede aan te danken. (Twanoptveld, 2024) Ikzelf en andere Vlaamse leerkrachten kijken op naar het Finse onderwijssysteem en zijn steeds op zoek naar manieren om de kwaliteit van hun onderwijs te verbeteren. Als leerkracht in wording ben ik nieuwsgierig naar de overeenkomsten en verschillen tussen het onderwijs in Vlaanderen en Finland en of het Finse onderwijs voldoet aan de verwachtingen. Ik heb het geluk van een buitenlandse stage in Norden International School in Finland te mogen genieten. Met open blik vertrek ik om het Finse onderwijssysteem in kaart te brengen en te leren van de Finnen. De meerwaarde van een buitenlandse stage voor mij is dat je met andere visies, ideeën en praktijkvoorbeelden in aanraking komt en deze kan meenemen naar de klas in Vlaanderen om de kwaliteit van ons onderwijs te verbeteren. In mijn onderzoek zou ik me richten op het vergelijken van het Finse en Vlaamse onderwijssysteem en het verzamelen van specifieke best practices uit Finland die relevant zijn voor Vlaanderen.

2. De probleemstelling

Finland is over het algemeen bekend voor hun hoogwaardige onderwijssysteem. Leerkrachten willen de kwaliteit van hun onderwijs continu verbeteren. Ik merk dat hierbij weinig gebruik gemaakt wordt van de expertise en succesvolle onderwijspraktijken uit Finland. Ik wil onderzoeken wat de belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen het onderwijssysteem in Vlaanderen en Finland zijn. Hoe kunnen Vlaamse leerkrachten succesvolle onderwijspraktijken uit Finland doeltreffend benutten om de kwaliteit van hun eigen onderwijs te verbeteren?

2.1. Onderzoeksvraag

Hoe kunnen succesvolle onderwijspraktijken uit Finland effectief ingezet worden door Vlaamse leerkrachten om de kwaliteit van hun eigen onderwijs te verbeteren?

2.2. Deelvragen en doelstellingen

1. Welke weg legde het Finse onderwijssysteem af met als resultaat te zetelen in diverse top-10 lijsten?
 - Doelstelling 1: Beschrijven van de evolutie doorheen de tijd van het Finse onderwijssysteem.
2. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen het Vlaamse en Finse onderwijssysteem?
 - Doelstelling 1: Vergelijken van het Vlaamse en Finse onderwijssysteem.
3. Wat maakt het Finse onderwijs zo kwaliteitsvol?
 - Doelstelling 1: Verklaren welke elementen het Finse onderwijssysteem zo kwaliteitsvol maken.
4. Welke succesvolle onderwijspraktijken worden toegepast in Finland?
 - Doelstelling 1: Observeren van het onderwijs in Norden International School en een andere Finse lagere school.
 - Doelstelling 2: Bepalen wanneer een onderwijspraktijk succesvol is.
5. Welke specifieke onderwijspraktijken uit Finland kunnen Vlaamse leerkrachten implementeren om hun onderwijskwaliteit te verhogen?
 - Doelstelling 1: Bepalen van de bruikbaarheid van specifieke best practices uit Finland door Vlaamse leerkrachten.

3. Methodologie

Mijn onderzoeksvraag werd geconcretiseerd aan de hand van vijf deelvragen met doelstelling(en). Ik liet deze goedkeuren door mijn promotor en kritische vriend. De deelvragen zal ik beantwoorden door bronnen- en literatuuronderzoek, observaties in twee Finse scholen, participatieve observatie in Norden International School, interviews en diepte-interviews, focusgesprekken en een enquête.

De enquête bevraagt Vlaamse leerkrachten lager onderwijs. Via deze enquête wil ik achterhalen in welke mate leerkrachten opkijken naar het Finse onderwijs en in welke mate ze er bekend mee zijn. Daarnaast wil ik ook inzicht krijgen over welke aspecten van het Finse onderwijs leerkrachten meer

willen weten. Graag zou ik leerkrachten lager onderwijs bevragen binnen het Katholieke onderwijs, Freinet onderwijs, OVSG en GO!

Het vergelijkend bronnen- en literatuuronderzoek van het Vlaamse en Finse onderwijssysteem kan ik versterken door enkele Vlaamse leerkrachten die stage liepen in Finland te interviewen. Ook een directie die in Finland observeerde zal ik interviewen. Ik zal informatie genereren over Finse onderwijspraktijken aan de hand van participerende observaties in Norden International school in Helsinki en mijn stageperiode in deze school. Norden gebruikt diverse ideeën uit het Finse educatiesysteem, maar het is wel een privéschool. Daarom zal ik ook gaan observeren in een publieke school in het centrum van Helsinki. Scholen in het centrum van Helsinki krijgen ook meer en meer te maken met anderstalige kinderen net zoals wij in Vlaanderen. Ik zal de leerkrachten en directie van mijn stageschool interviewen en een focusgesprek houden met de leerkracht(en) van de publieke school waar ik zal gaan observeren.

Ik zal een product creëren, wat zinvol en bruikbaar is voor het werkveld. Hieromtrent zal ik feedback vragen aan diverse leerkrachten om de bruikbaarheid en kwaliteit van mijn product na te gaan.

3.1. Onderzoeksfase

Deelvraag 1: Welke weg legde het Finse onderwijssysteem af met als resultaat te zetelen in diverse top-10 lijsten?

Onderzoeksmethode: Bronnenonderzoek

- Bronnen lezen en vergelijken.
- Analyseren gegevens.

Deelvraag 2: Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen het Vlaamse en Finse onderwijssysteem?

Onderzoeksmethode: literatuur en bronnenonderzoek, interview

- Bronnen en literatuur lezen en vergelijken.
- Analyseren gegevens.
- Vragen opstellen interview (Vlaamse leerkrachten/directie).
- Interviews afnemen en vergelijken.

Deelvraag 3: Wat maakt het Finse onderwijs zo kwaliteitsvol?

Onderzoeksmethode: bronnenonderzoek

- Bronnen lezen en vergelijken.
- Analyseren gegevens.

Deelvraag 4: Welke succesvolle onderwijspraktijken worden toegepast in Finland?

Onderzoeksmethode: participerende observatie, interview

- Participerende observatie Finse onderwijspraktijk (Norden International School).
- Kijkwijzer opstellen voor observatie.
- Observeren in een publieke Finse school.
- Vragen interview opstellen.
- Interviews met leerkrachten en directie (Finse stageschool).
- Focusgesprek met leerkrachten (Finse publieke school).
- Analyseren gegevens.

Deelvraag 5: Welke specifieke onderwijspraktijken uit Finland kunnen Vlaamse leerkrachten implementeren om de onderwijskwaliteit te verhogen?

Onderzoeksmethode: enquête, focusgesprekken

- Enquête opstellen en bezorgen (Freinet, OVSG, Katholiek, GO!).
- Genereren en vergelijken enquêteresultaten.
- Verzamelen onderwijspraktijken.
- Bevragen bruikbaarheid en kwaliteit aan vier leerkrachten.

Literatuuronderzoek

1. Het Finse onderwijssysteem

Het Finse onderwijssysteem wordt hoog aangeschreven. Met haar goede reputatie trekt het Finse onderwijs veel leerkrachten aan en kijken we er allen naar op, maar wat weten we er eigenlijk echt over? Was het altijd al zo hoogstaand? Welke weg legden de Finnen af op vlak van hun onderwijs? Om een goed beeld te kunnen scheppen van de weg die Finland aflegde en waar ze nu staan reizen we even terug in de tijd.

1.1. De onderwijshervormingen

De onderwijshervormingen die in de jaren zeventig en tachtig plaatsvonden monden stapsgewijs uit in het succesvolle onderwijssysteem dat Finland nog steeds kent. Sinds het jaar 2000 zetelt Finland bij de best presterende landen op de PISA-ranglijst van OESO. De nood, die Finse politici zo een 50 jaar geleden voelden om het onderwijs te hervormen en dus de kinderen beter op te leiden, kwam voort uit het willen toewerken naar economisch herstel en toenadering tot Europa. Voorafgaand werden de scholieren op hun tiende via testen gegroepeerd naar leervermogen (Anne Grietje Franssen, 2021). Geleidelijk aan werd er van een homogene groepering overgegaan naar een heterogene groepering op basis van niveau. Er werd voor gekozen de leerlingen in te delen op basis van leeftijd. De term *peruskoulu* staat voor basisonderwijs, waarbij kinderen negen klassen doorlopen vanaf hun zevende levensjaar. Eens zestien kunnen ze, na van een gelijkstaand onderwijs te hebben genoten, een richting kiezen in bijvoorbeeld het hoger beroepsonderwijs of de voorbereidende school op de universiteit (Twanoptveld, 2023). Elk kind wordt, voor ze hun eigen weg inslaan, aan hetzelfde onderwijs onderworpen.

Elk kind, ongeacht zijn achtergrond of eventuele beperking, heeft in Finland recht op een volwaardige, uitdagende en gemeenschappelijke basisvorming van 9 jaar ... Tijdens die 9 jaar moet het de ambitie van elke Finse school zijn om elk kind zo sterk mogelijk tot ontwikkeling te laten komen en alle funderende doelstellingen van het curriculum te doen halen. Zittenblijven wordt sterk afgeraden, en de eerste leerjaren van het basisonderwijs wordt er niet met punten gewerkt. (Van den Branden, 2019, par. 3)

Het idee dat ze leerlingen niet vroegtijdig willen onderverdelen op basis van hun leerprestaties, maar gelijkheid en kwaliteit van het onderwijs willen bevorderen sluit aan bij het Noorse model. Finland ging voor een meer inclusieve benadering waarbij leerlingen tot hun zestien jaar niet geselecteerd worden en gelijke onderwijskansen krijgen (Anne Grietje Franssen, 2021). Een publiek gefinancierd schoolsysteem werd destijds in Zweden en Noorwegen gezien als een goeie bijdrage aan zowel de kwaliteit als de gelijkheid van onderwijs. De Finnen spieken bij hun burens, wat sindsdien betekent dat het onderwijs volledig gefinancierd wordt door de Finse overheid (Twanoptveld, 2023).

Pari Salhberg (2021) stelde dat de onderwijshervormingen om een evolutie vroegen in de visie van de leerkrachten op wat leerlingen kunnen leren. Om de inclusieve aanpak te doen slagen werd er nagedacht over hoe elke leerling, van elk niveau vooruitgang kan maken. Kinderen met een leerstoornis of beperking belanden in Finland allemaal in dezelfde klas. Het nationale curriculum, wat met inspraak van docenten opgesteld werd, fungeert als een raamwerk. Gestandaardiseerde toetsen werden afgeschaft omdat sommige leerlingen meer tijd nodig hebben. Finland was de eerste die de lerarenopleiding universitair maakte om de leerkrachten in spe een diversiteit in lesmethodes aan te leren om dezelfde kansen te kunnen bieden aan elke leerling. Hervormers besloten in 1979 dat elke leerkracht, op kosten van de staat, ook een masterdiploma moest behalen. Verder werden de schoolinspecties ook afgeschaft in de jaren 90 waardoor de kwaliteitscontrole in de handen van leerkrachten en directies terechtkwam. (Franssen, 2021)

Anne Grietje Franssen (2021) schreef dat niet iedereen direct mee wou in deze grootschalige onderwijshervormingen. Een maximaal van twintig, momenteel negentien, leerlingen en meer financiering voor het onderwijs aan grotere klassen hielp bij dit fenomeen. Vanaf het jaar 2000, wanneer de eerste studie van OESO plaatsvond, veranderde alles. De scores die de Finnen haalden zorgden ervoor dat hun onderwijsmodel gekend werd als het beste wat er was (Franssen, 2021). Een jaar later werd dit bevestigd door het behalen van de eerste plaats in de PISA-ranglijst (Study International Staff, 2015). De PISA test in het jaar 2000 toonde dat Finse kinderen de beste lezers waren van meer dan 40 deelnemende landen. In 2003 werden ze koploper in wiskunde. Drie jaar later stond Finland op de eerste plaats van 57 landen in wetenschappen. De Finnen eindigden in 2009 op de tweede plaats voor wetenschap, op de derde plaats voor lezen en op de zesde plaats voor wiskunde in de PISA-ranglijst (Hancock, 2021).

1.2. Terreinverlies

In 2001 steeg Finland naar de eerste plaats van de PISA-ranglijst. Sinds dit hoogtepunt zetelde het land niet meer op de eerste plaats. In 2003 en 2006 haalde Finland de tweede plaats voor wiskunde, maar sindsdien behoort Finland niet langer tot de top 10 voor wiskunde (Study International Staff, 2015). Onderwijsauteur Pari Sahlberg stelde dat, naast wellicht verschillende redenen voor deze trend, andere landen hun onderwijssysteem succesvol verbeterden. Ze deden dit vaak geïnspireerd door het Finse onderwijs, waardoor het logisch is dat er meer concurrentie is aan de top van de lijsten (Twanoptveld, 2023).

Sahlberg (2015) waarschuwde de Finnen. Mogelijks resulteerden de hoge scores aan het begin van deze eeuw in zelfgenoegzaamheid wat ervoor zorgde dat het Finse onderwijs stilgevallen is en zich niet verder optimaliseert. Dit is een hinderpaal, want “stilstand is achteruitgang, zeker in tijden waarin de maatschappij zo sterk en snel verandert” (Van den Branden, 2019, par. 8). Een kanttekening hierbij is dat het terreinverlies klein is. Sahlberg maakte de bedenking dat het inrichten van onderwijs waarbij je de hoogste scores haalt makkelijk is, maar dit niet automatisch gelijkstaat aan het meest leerrijke onderwijs (Twanoptveld, 2023).

1.3. De huidige visie

Peuters en kleuters leren in Finland al spelend. Deze bewuste keuze maakt een groot verschil voor kinderen die nog niet klaar zijn om veel op de cognitieve ontwikkeling te hameren. Vanuit de overtuiging dat elk kind zijn eigen kwaliteiten heeft wordt er in Finse basisscholen, naast rekenen en leesvaardigheid, sterk ingezet op andere vakken. Het inzetten op kernvakken zoals wereldoriëntatie, muziek en sport verkleint het risico hun bijzondere talenten kwijt te geraken. Deze bewuste keuze draagt ook bij aan de algehele ontwikkeling. Het Finse onderwijssysteem draait dan ook om ontwikkeling (Twanoptveld, 2023).

Over het algemeen lijkt er in Finland een cultuur te zijn waarin onderwijs buitengewoon belangrijk is. Dit blijkt uit de inrichting van het onderwijssysteem: Gratis onderwijs tot en met 16 jaar, gericht op gelijke kansen voor iedere leerling ongeacht afkomst, woonplaats, of leerniveau, en de aanwezigheid van goede lerarenopleidingen. (Van Maaïke Engels Weergeven, 2017, par. 8)

Finland zet, naast leerprestaties, in op de persoonlijkheidsontwikkeling en 21-eeuwse vaardigheden. Hun brede curriculum omvat de volledige persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen inclusief emotionele, sociale, fysieke en artistiek-culturele aspecten van hun identiteit. De 21-eeuwse

sleutelcompetenties staan centraal. De Finnen willen dat hun leerlingen creatief en kritisch denken, samenwerken in diverse contexten, mediawijs zijn, burgerschapscompetenties opdoen, zelfsturend zijn en eigenschappen zoals respect, veerkracht, vertrouwen en flexibiliteit ontwikkelen (Van den Branden, 2019).

1.4. De Finse leraar

Het beroep als leerkracht geniet in Finland een hoge status. Een universitair masterdiploma is noodzakelijk, alsook voor het basisonderwijs. De waardering die er is voor de leerkrachten komt niet alleen voort vanuit hun hoge opleidingsniveau, maar ook vanuit hun grote autonomie en verantwoordelijkheid. De gestandaardiseerde testen, volledig uitgeschreven leerplannen en controlerende inspectie zijn in Finland niet van toepassing. “Teams van leraren en directies nemen de volle verantwoordelijkheid voor het schrijven van hun eigen schoolleerplan, het evalueren van leerlingen, en het ontwerpen van hun onderwijsmodel.” (Van den Branden, 2019, par. 4).

De Finse schoolteams vervullen de bredere takenomschrijving van de leerkracht gezamenlijk. Bijvoorbeeld overleggen met collega's, gezamenlijke lesvoorbereiding, gezamenlijke vormen van professionalisering en gezamenlijk werken aan het schoolbeleid (Van den Branden, 2019). Van den Branden (2019) vernoemde in zijn artikel ‘Lessen uit Finland’ Schleichers bedenking over de autonomie van leraren en directies. Naast het belang ervan waarschuwt hij ons voor het volgende: “de mate waarin autonomie werkelijk bijdraagt tot effectief en uitstekend onderwijs is sterk afhankelijk van de competentie van degenen aan wie de autonomie wordt verleend.” (par. 4) Finse schoolteams krijgen volgens Pari Sahlberg (2015) wel veel impulsen om in overleg te treden met andere schoolteams en samen te werken, wat hun professionele deskundigheid verhoogt.

Diverse zaken, naast de grote waardering die Finse leerkrachten kennen, trekken talrijk studenten aan tot het beroep leerkracht. Het afschaffen van de onderwijsinspectie in de jaren 90 toont een groot vertrouwen in de schoolteams. De autonomie van de leerkracht is een kans om zich professioneel uit te leven en te blijven ontwikkelen en maakt het beroep zeer aantrekkelijk voor studenten (Van den Branden, 2019). Toch is dit niet de enige overtuiging. De Finse leerkrachten ervaren een mindere werkdruk doordat het relatief kleine klassen zijn. (Twanoptveld, 2023). Daarnaast zijn er maximum 5 lesuren per dag (Finland Onderwijs, 2017). Een dankbaar gevolg is dat er meer tijd, energie en creativiteit besteed kan worden aan het stimuleren van de leerlingen en het bieden van lessen op hoog niveau (Twanoptveld, 2023).

2. Overeenkomsten en verschillen tussen het Vlaamse en Finse onderwijs

Het Vlaamse en Finse onderwijs kennen hun eigenheden, maar er zijn ook overeenkomsten die de twee verbinden. In dit gedeelte ga ik de overeenkomsten en verschillen tussen het Vlaamse en Finse onderwijs belichten op diverse vlakken. Daarbij zal ik de PISA-resultaten, de curricula, maar ook gebieden zoals autonomie, evaluatie en samenwerking belichten.

2.1. Structuur van het onderwijs

In Finland kunnen ouders hun kinderen tot en met 6 jaar naar de gratis voorschoolse opvang brengen, waar gezondheid, welzijn en ontwikkeling centraal staan. Hierna volgt de basisschool, wat eveneens zoals in Vlaanderen van leerjaar 1 t.e.m. 6 is. Eens de basisschool achter de rug is op 12-jarige leeftijd volgt de negenjarige middelbare school, waarna ze kunnen kiezen of ze hun middelbare school willen voorzetten in een academische richting of beroepsopleiding. Beide 3-tal jarige opties bieden toegang tot de universiteit of de arbeidsmarkt. (Van Maaïke Engels Weergeven, 2017) Dit verschilt met Vlaanderen, waar de middelbare school slechts 6 jaar duurt. Nadien kan direct overgegaan worden naar de hogeschool, universiteit of de arbeidsmarkt. (Het Vlaams Onderwijssysteem, n.d.)

2.2. Leerlingenpopulatie en inclusie

De Finse klassen tellen gemiddeld 19 leerlingen (wegens de inclusieve klassen) waardoor ze van meer persoonlijke aandacht kunnen genieten omdat het haalbaar is voor de leerkrachten. Het inrichten van kleine klassen met een maximum van 19 leerlingen is mogelijk doordat er veel leerkrachten zijn in Finland. In Vlaanderen is er geen maximaal aantal leerlingen per klas opgelegd vanuit de overheid (Vlaanderen, n.d.). De klassen tellen gemiddeld 23 of 24 leerlingen. Het gemiddelde aantal leerlingen per klas steeg tijdens laatste de jaren (Ministerie van Algemene Zaken, 2021). Scholen markeren soms zelf wel een maximaal aantal leerlingen per klas. De wet zegt wel dat er een minimum van 3,5 m² vloeroppervlakte moet zijn per leerling, inclusief ruimten als gangen, trappen, wc's (Ministerie van Algemene Zaken, 2021).

In de Finse klassen zitten alle niveaus in dezelfde klas, wat veel voordelen met zich meebrengt. De prestaties en overgang van basis-naar middelbare school worden positief beïnvloed. Verder gaat het vroege selectie tegen en genieten de leerlingen van meer kansengelijkheid. Voor de leerkracht is het wel uitdagender om uitdagingen voor kinderen met een hoog niveau te realiseren. Ook kunnen

de verschillende niveaus voor onzekerheid zorgen bij kinderen (Zebli, 2022). In de Vlaamse klassen zitten alle niveaus ook samen in de klas, maar worden klassen tijdens instructies wel vaak homogeen ingedeeld op vlak van niveau.

In Finland is er sprake van inclusief onderwijs. “Inclusief onderwijs is sterk ingebed in het regulier onderwijs, wat betekent dat schoolteams veel initiatieven nemen om binnen de klas te differentiëren.” (Kris Van den Branden, 2019) Kinderen met een beperking hebben vrijwel volledig toegang tot het reguliere onderwijs. Er is er wel buitengewoon onderwijs, maar in een kleinere mate dan in Vlaanderen. (Onderwijs En Kindontwikkeling in Finland » Nederlands Instituut Studiereizen, n.d.). In Vlaanderen is inclusie een recht. Leerlingen met een beperking hebben het recht om naar het reguliere onderwijs te gaan (Houbrechts, 2022).

Voor dat M-decreet haalde de toenmalige Vlaamse regering de mosterd in Scandinavië, waar er in sommige landen zelfs geen scholen voor buitengewoon onderwijs meer bestaan. Elke leerling met een beperking, hoogbegaafdheid of emotionele kwetsbaarheid, krijgt er een plaats in het reguliere onderwijs. (Houbrechts, 2022, par.2)

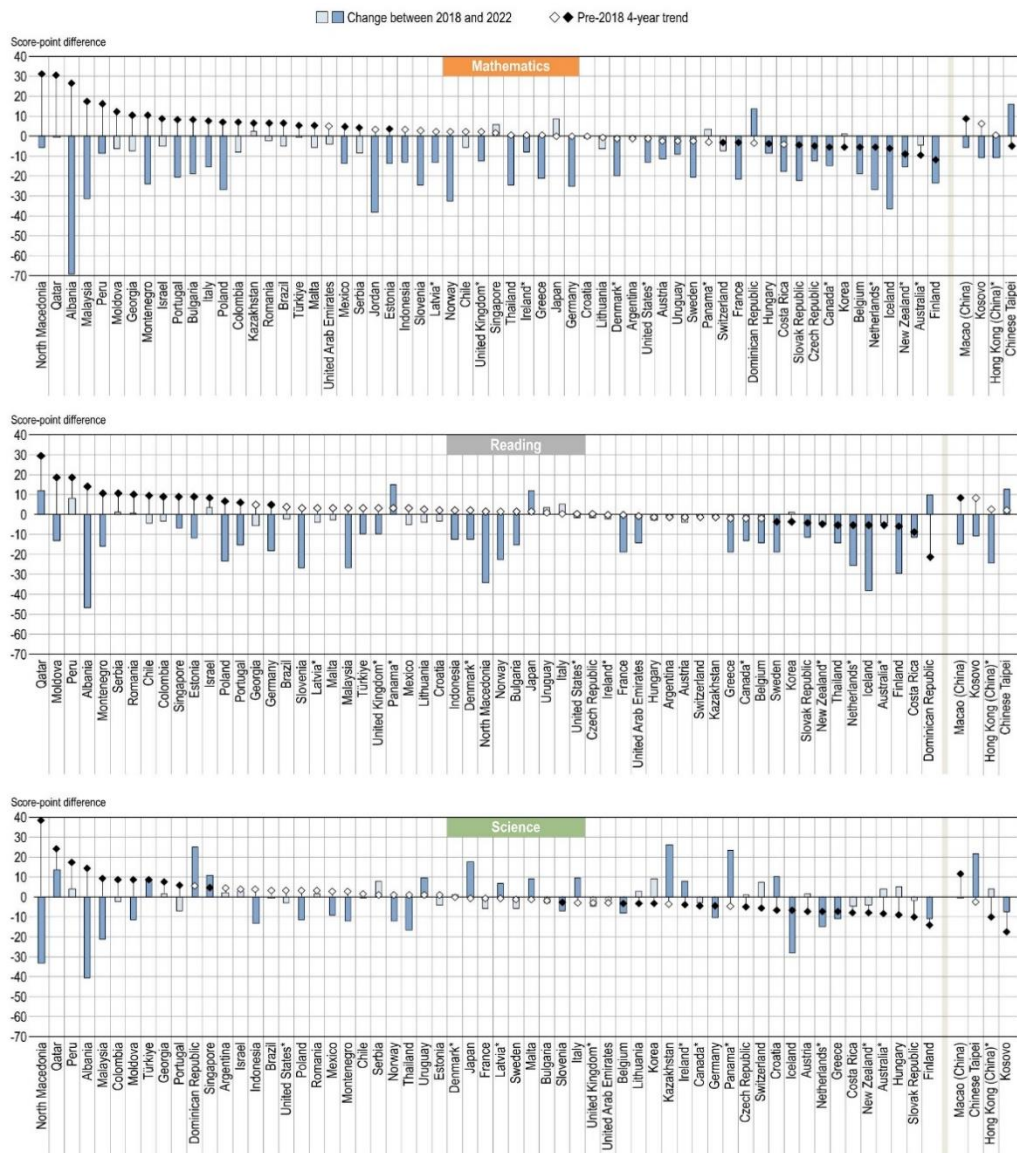
Het was een mooi idee, maar er waren onvoldoende middelen, opleiding en ondersteuning om dit uit te voeren. Veel ouders kozen dan ook opnieuw voor het buitengewoon onderwijs. Het leersteundecreet zorgde voor 36 regionale Leersteuncentra in plaats van honderden versnipperde instellingen. Met het Leersteundecreet zet Vlaanderen een stap vooruit voor inclusie in het onderwijs. Tegelijk besloot Vlaanderen ook extra scholen voor buitengewoon onderwijs te voorzien, wat gezien wordt als een dubbel signaal. (Houbrechts, 2022)

2.3. PISA-ranking

We kunnen over het algemeen stellen dat meer dan de helft van de landen en economieën achteruitgingen in de gemiddelde wiskunde- en leesprestaties. In tabel 1 zien we de resultaten van de PISA 2018 vergeleken met die van 2022. Ook eerdere resultaten worden getoond. Significante verschillen worden donkerder weergegeven. Gedurende deze periode daalden de gemiddelde scores in de OESO-landen voor wiskunde bijna 15 punten en voor lezen 20 punten. Voor het jaar 2018 waren deze dalingen veel kleinschaliger. Op gebied van wetenschappen veranderden de gemiddelde presentaties niet significant in de OESO-landen. In de landen Colombia, Macau (China), Peru en Qatar verbeterden de PISA-resultaten voor alle drie de onderdelen. (PISA 2022 Results (Volume I), 2023)

Tabel 1

Veranderingen in de prestaties tussen 2018 en 2022 in de context van prestaties voor 2018



Noot. Overgenomen uit *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, door OECD Publishing, 2023, p. 159.

Zoals in *tabel 1* getoond wordt ervaren zowel Finland als België op vlak van wiskunde, lezen en wetenschappen een significante daling tussen 2018 en 2022. Van de landen waar de trend voor 2018 op lange termijn en gemiddeld noch verbeterde noch daalde, waren de resultaten in de meeste landen negatief. Uit *tabel 3* kunnen we afleiden dat dit ook de realiteit was voor België op vlak van lezen. Finlandervaarde, zoals België, een significante daling bij het onderdeel lezen. We kunnen zelfs stellen dat Finland hierbij dubbel zoveel daalde in vergelijking met België, maar wel nog steeds hoger scoort.

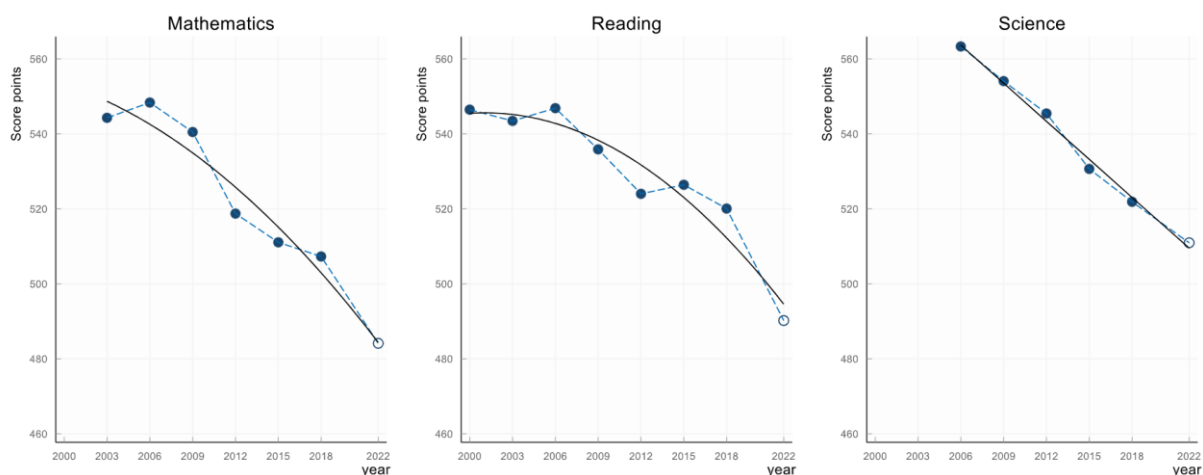
Diverse landen en economieën kenden al voor 2018 een daling in de gemiddelde prestaties, wat het geval was bij Finland op vlak van lezen. Deze negatieve trends werden in de meest recente periode vaak bevestigd en versterkt in zowel Finland als België op vlak van wiskunde en wetenschap. (PISA 2022 Results (Volume I), 2023) Een mogelijke verklaring voor deze daling zou de COVID-19 pandemie kunnen zijn, maar de prestaties in Finland en België (wiskunde en wetenschappen) gingen al voor de pandemie achteruit. (PISA 2022 Results (Volume I), 2023)

Eigenlijk zeggen de resultaten die je als land of regio over de jaren heen haalt nóg meer dan je plek in de ranking zelf op een bepaald moment. Tussen 2006 en 2016 was Vlaanderen de sterkste daler op leesvaardigheid volgens PIRLS. De peilingstoetsen Nederlands en PISA-ranking bevestigen die neerwaartse trend. 3 duidelijke alarmbellen kort na elkaar. (De Wilde, 2022, par. 4)

In de voorbije tien jaar is er gemiddeld gezien een negatieve trend in zowel wiskunde, lezen als wetenschappen in de OECD-landen. Slecht zes landen en economieën zijn gestegen in twee of drie van deze vakken. In *tabel 2* en *tabel 3* is de daling, in alle drie de vakken, te zien in zowel België als Finland. (PISA 2022 Results (Volume I), 2023)

Tabel 2

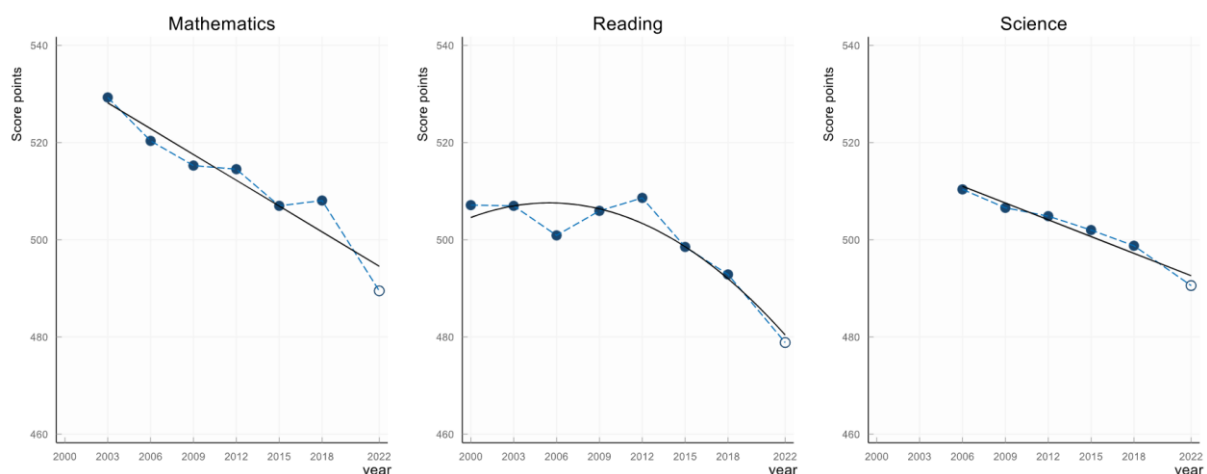
Trends in wiskunde, lezen en wetenschapsprestaties in Finland



Noot. Overgenomen uit *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, door OECD Publishing, 2023, p. 415.

Tabel 3

Trends in wiskunde, lezen en wetenschapsprestaties in België



Noot. Overgenomen uit *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, door OECD Publishing, 2023, p. 400.

Gemiddelde prestatieschattingen die niet statistisch significant boven of onder de PISA 2022-schattingen liggen worden aangegeven door witte stippen. De best passende trends worden aangegeven door zwarte lijnen.

Het is wel noodzakelijk een kanttekening te maken bij deze negatieve resultaten. Het is buitengewoon in hoeveel landen de resultaten achteruitgingen in de PISA-ranking van 2022. Finse leerlingen presteerden nog steeds ruim boven het OESO-gemiddelde voor alle drie de onderdelen (*PISA 2022 - OKM - Ministry of Education and Culture, Finland, n.d.*). Hetzelfde geldt voor de Vlaamse leerlingen op vlak van wiskunde en wetenschappen. Voor lezen is het verschil statistisch gezien niet significant verschillend van het OECD-gemiddelde, maar niet ruim boven het gemiddelde. De Vlaamse leerlingen haalden op vlak van wiskunde een hoger resultaat dan de Finse leerlingen, maar op vlak van lezen en wetenschappen scoorden de Finse leerlingen beter. (*PISA 2022 Results (Volume I)*, 2023)

De pandemie heeft effect gehad op de PISA-testen, maar het is ook zo dat het aantal scholen of leerlingen die deelnamen gedaald is. Dit moeten we ook in het achterhoofd houden bij het interpreteren van de resultaten. (*PISA 2022 - OKM - Ministry of Education and Culture, Finland, n.d.*) Minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) stelde het volgende in verband met de dalende resultaten: "Niemand moet uitvluchten of excuses zoeken voor deze resultaten. Ook de coronapandemie is hier geen excuus, want die sloeg ook toe in andere landen en toch gaan onze leerlingen sterker achteruit" (Nws, 2023)

Het besparen op onderwijs in Finland, wat gaande is sinds 2010, kan de blijvende daling mede verklaren. Finse scholen hebben “minder geld voor klasassistenten en de klasgroepen worden groter.” (Leemans, 2023)

2.4. Curriculum

Het Finse curriculum wordt gezien als een weerspiegeling van de gemeenschappelijke ambitie: “it is the expression of our will and gives direction to the development of teaching and learning”. (SLO, 2019) Het curriculum werd opgesteld vanuit een coöperatief planningsproces, door de Finnish National Board of Education, waarbij een constante dialoog over sleutelonderwerpen in het onderwijs gestimuleerd werd. Het curriculum wordt om de vijf tot zes jaar herzien. Alle betrokkenen, waaronder Finse leerkrachten en directies, nemen hierbij actief deel en doen hun dienst als partners in curriculumontwikkeling. Er is een dichte samenwerking tussen de staat, gemeenten en scholen. Er wordt waarde gehecht en rekening gehouden met ervaringen van ouders, studenten en leraren, maar ook nationale als internationale veranderingen. Het proces van curriculumontwikkeling opereert als een leersysteem. Kennis van vorige keren wordt behouden en gebruikt bij toekomstige stappen. (SLO, 2019)

Het Finse Nationale kerncurriculum biedt een structuur, wat op een lokaal niveau dient verder uitgewerkt te worden tot een lokaal leerplan. Een lokaal curriculum is een gecontextualiseerd leerplan. Deze “specificeren de doelen en inhoud voor de vakken, de jaargangen, maar ook de lessentabellen en optionele tijdsbesteding” (SLO, 2019). Om aan de nationale richtlijnen tegemoet te komen en centraal opgestelde doelen te behalen moet er een bepaalde gewilligheid en devotie zijn. Wat beïnvloedt deze nodige gewilligheid en devotie? De ontwikkeling van de lokale curricula draagt bij “aan het construeren van lokaal beleid, doelen en besturingssystemen die zijn afgesteld op de lokale behoeften.” (SLO, 2019) Via deze processen heb je een invloed. (SLO, 2019)

Tabel 4*Doelen en inhouden, Finse nationale kerncurriculum*

<i>Doelen en inhouden</i>	
Cross-curriculaire thema's	Leergebieden en vakken
Persoonsontwikkeling	Moedertalen en de tweede nationale taal
Culturele identiteit en internationalisme	Vreemde talen
Mediavaardigheden en communicatie	Wiskunde
Participatief burgerschap en ondernemerschap	Omgevings- en natuurwetenschappen
Verantwoordelijkheid voor de omgeving, welzijn en een duurzame toekomst	Biologie en geografie
Veiligheid en verkeer	Natuurkunde en scheikunde
Technologie en het individu	Gezondheidseducatie
Wereldburgerschap	Levensbeschouwing
	Ethiek
	Geschiedenis
	Sociale studies
	Muziek
	Visuele kunsten
	Kunst
	Lichamelijke opvoeding
	Economie
	Optionele vakken
	loopbaanoriëntatie

Noot. Overgenomen uit *SLO, 2019*.

Het Finse Nationale kerncurriculum voor onderwijs aan leerlingen van 7 tot 16 jaar is een integraal geheel en prescriptief van aard. Er is aandacht voor allerlei deelaspecten, zoals de leerconcepten, de leeromgeving, ondersteunende activiteiten voor leerlingen die extra hulp nodig hebben en werkprincipes om het leren te sturen. Elk vak heeft een omschrijving met daarin de doelen, kerninhouden en beschrijvingen van prestatieniveaus (descriptions of good performance) per groep leerjaren (bijvoorbeeld voor leerjaar 1-2, 3-5 etc.). Ook worden er uitspraken gedaan over lessentabellen: er zijn minimumuren vastgesteld per vak of leergebied. (SLO, 2019, par. 2)

Toch biedt dit gedetailleerd en allesomvattend document flexibiliteit om leerlingen in een verschillend tempo te laten werken, wat betekent dat ze niet vastzitten aan een systeem waar leerlingen gegroepeerd worden op basis van hun leeftijd. Naast de cross-curriculaire thema's en

beschrijvingen per vak of leergebied kiezen scholen zelf hoe ze het onderwijs verder willen inrichten. Scholen gebruiken hun eigen, lokale curriculum. (SLO, 2019)

Het Vlaamse kerncurriculum bestaat uit leergebieden en leergebied overschrijdende thema's. De leergebied overschrijdende thema's zijn leren leren, sociale vaardigheden en ICT. "De indeling in leergebieden is geenszins bedoeld om een bepaalde structuur te geven aan het onderwijsaanbod in de klas of school. Elke school is daarin vrij." (België-Vlaamse-gemeenschap: Onderwijzen en Leren in Het Lager Onderwijs, 2023) Een Vlaamse school kan bijvoorbeeld zelf kiezen of ze leerinhouden in meer of mindere mate in samenhang aanbieden. Dit stemt overeen met de Finse aanpak. Anderzijds zijn in Vlaanderen de hoeveelheid uren per leergebied niet bepaald, met uitzondering van Godsdienst en Zedenleer in het officieel onderwijs (2 lestijden per week), waar in Finland minimumuren zijn vastgesteld per vak een leergebied. (België-Vlaamse-gemeenschap: Onderwijzen en Leren in Het Lager Onderwijs, 2023).

Het Finse curriculum is meer gecentraliseerd doorheen de tijd en in verhouding met Vlaanderen (SLO, 2019). Dit betekent dat er een grotere mate van standaardisatie en overeenstemming is op vlak van wat er op nationaal niveau onderwezen wordt. Er zijn striktere richtlijnen voor lesdoelen, lesinhouden en evaluatiemethoden. In Finland wordt dit op nationaal niveau vastgelegd en opgelegd.

Er is meer aandacht gekomen voor het verhelderen en versterken van de doelen van het nationale kerncurriculum, maar tegelijkertijd is de inhoudelijke autonomie van scholen toegenomen: de toewijding en creativiteit van lokale autoriteiten en de scholen spelen een belangrijke rol voor de totstandkoming van de kwaliteit van het onderwijs. (SLO, 2019, par. 4)

Het Vlaamse curriculum is in vergelijking met het Finse meer decentraal georiënteerd. Een kanttekening hierbij is dat het Finse ook nog steeds behoorlijk decentraal is (SLO, 2019). Finland probeert een balans te vinden tussen nationale standaardisatie en lokale flexibiliteit in het onderwijs. In Vlaanderen kan een afwijking van de eindtermen i.v.m. een specifiek pedagogisch project, op voorwaarde dat een procedure wordt doorlopen. Het enige voorbeeld hiervan is de Steinerscholen die (beperkte) afwijkingen hebben voorgesteld en verkregen (België-Vlaamse-gemeenschap:Onderwijzen En Leren in Het Lager Onderwijs, 2023).

2.4.1. Aandacht voor persoonlijkheidsontwikkeling

Binnen het onderdeel 'huidige visie' benoemde ik de inzet op kernvakken zoals wereldoriëntatie, muziek en sport in Finland, wat het risico om hun bijzondere talenten kwijt te raken vermindert. In het Finse curriculum wordt beschreven dat het fungerend onderwijs leerlingen de mogelijkheid moet bieden tot persoonlijke groei, leren en de ontwikkeling van eigenwaarde en zelfvertrouwen. Dit zodat ze kennis en vaardigheden opdoen die ze nodig hebben in het leven, klaar zijn voor vervolgstudie en als betrokken burgers meebouwen aan een democratische samenleving. (SLO, 2019)

2.5. Autonomie van de leerkracht

Finse leraren houden een masterdiploma in hun handen. Ze genieten van veel autonomie in hun beroepsuitoefening. Het hoge opleidingsniveau resulteert in de volledige verantwoordelijkheden die bij een dergelijk opleidingsprofiel horen. (Kris van den Branden, 2019)

In Finland zijn er geen gestandaardiseerde testen, geen volledig uitgeschreven leerplannen en geen controlerende inspectie. Teams van leraren en directies nemen de volle verantwoordelijkheid voor het schrijven van hun eigen schoolleerplan, het evalueren van leerlingen, en het ontwerpen van hun onderwijsmodel. (Kris van den Branden, 2019, par. 4)

Leerkrachten genieten van relatief veel vrijheid om hun lessen in te vullen. Hierbij is het wel belangrijk te vermelden dat de lesinhoud wel moet aansluiten bij de nationale leerlijnen (Van Maaïke Engels, 2017). De Finse leraar kan zich professioneel uitleven en zich blijven ontwikkelen. Schleicher bevestigde het belang van autonomie, maar plaatste ook een kanttekening. De effectiviteit van het verlenen van autonomie neemt toe naarmate de competentie van degenen aan wie het wordt verleend. Het Finse onderwijssysteem, dat veel autonomie geeft aan leerkrachten en schoolteams, moet daarom de mogelijkheid bieden aan schoolteams om hun professionele deskundigheid verder te ontwikkelen en barrières wegnemen die de schoolteams belemmeren om hun autonomie volledig te benutten. (Kris van den Branden, 2019)

Uit TALIS (Teaching and Learning International Survey) blijkt dat slechts 30% van de leraren lager onderwijs in Vlaanderen zich gewaardeerd voelen als leerkracht, terwijl het percentage in Finland bijna 60% bedraagt. Het feit dat leerkrachten in Vlaanderen niet betrokken worden bij het schoolbeleid heeft hier ook invloed op. Leerkrachten hebben nood aan autonomie en zijn gevoelig voor zaken die aantonen dat hun autonomie niet gerespecteerd wordt. In Vlaanderen is er inspectie,

centrale toetsen, administratie ect. Als je je als leraar gecontroleerd voelt dan voel je je niet gewaardeerd. “Je kan geen goede leraar zijn als je niet een zekere mate van autonomie hebt.”. (Vranckx & Bram Spruyt, 2022)

2.6. Inzet op samenwerking

Hoogleraar taalkunde en lerarenopleider Kris Van den Branden (2019) schreef over Schleichers bevindingen in zijn artikel ‘Lessen uit Finland’. Schleicher stelde in het TALIS-onderzoek vast dat leerkrachten aangaven dat het samenwerken met andere leerkrachten het meest bijdraagt tot de uitbreiding van hun professionele deskundigheid. Activiteiten zoals samen voor de klas staan, een vakoverstijgend project uitwerken en uitvoeren, elkaar observeren in de klas of overleg plegen zijn enkele voorbeelden van samenwerkingen tussen leerkrachten. (Van den Branden, 2019) “Er is één fundamenteel probleem volgens Schleicher: in vele landen (Vlaanderen inclusief) behoren dat soort van vruchtbare activiteiten nu net tot degene die leraren het minst uitvoeren, precies omdat ze er in hun takenpakket geen structurele tijd voor krijgen” (Van den Branden, 2019).

Ouders worden in Finse lagere scholen nauw betrokken aan de hand van een onlinesysteem en uitgebreide ouder-bijeenkomsten. De leerkrachten communiceren de vooruitgang, moeilijkheden en belangrijke gebeurtenissen naar ouders toe. Ouders zijn bij gevolg goed op de hoogte van de schoolse ontwikkeling van hun kind. De ontwikkeling van kinderen wordt in Finland gezien als een gedeelde verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid wordt gedragen door de overheid, ouders, leerkrachten en de leerlingen zelf. Een goede samenwerking tussen deze actoren is essentieel voor het inrichten van kwaliteitsvol onderwijs. “Wanneer je de verantwoordelijkheid slechts bij een van de partijen, zoals bv. alleen de leerkracht of alleen de ouders, zou leggen, breng je het systeem uit evenwicht waarmee de kansen op ongelijkheid binnen het onderwijs en slechtere leerresultaten toenemen.” (Van Maaïke Engels, 2017)

2.7. Evaluatiemethoden

Gestandariseerde tests, zoals we deze in Vlaanderen kennen, zijn geen standaardpraktijk in het lager onderwijs in Finland. Daarnaast is er geen sprake van ranglijsten, concurrentie of vergelijking tussen studenten, scholen en regio's. Volgens een recente OESO-enquête zijn de verschillen tussen de zwakste en sterkste studenten in Finland het kleinst wereldwijd. Olli Luukkainen, voorzitter van de

Finse onderwijsvakbond stelde: "Equality is the most important word in Finnish education. All political parties on the right and left agree on this,". (Kris van den Branden, 2019)

De focus op prestaties is in Finland meer voelbaar op andere vlakken, bijvoorbeeld hun wereldkampioenschap ijshockey, dan in het onderwijs. Desondanks het feit dat de Finnen bewust zijn van hun succes in de PISA-ranglijst, interesseert het hen niet zo. "We bereiden kinderen voor op leren, niet op testen," zegt Pasi Sahlberg. (Hancock, 2021) In het Finse basisonderwijs is er geen sprake van nationale toetsing. Leerkrachten toetsen leerlingen op zelf geplande momenten aan de hand van zelf samengestelde toetsen, op basis van de beschrijvingen van prestaties uit het nationale kerncurriculum en de nationale eindcriteria. Aan het einde van jaar negen moeten deze eindcriteria bereikt worden. Dit is vergelijkbaar met de minimumdoelen in Vlaanderen die behaald dienen te worden tegen het einde van de lagere school. Deze houvast voor het evalueren maakt het vergelijken van leeropbrengsten mogelijk, zowel binnen scholen als tussen scholen en gebieden (SLO, 2019).

Jaarlijks voert De Finnish National Board of Education steekproefsgewijze nationale leerlingen evaluaties uit, waarin gemiddeld 10% van de scholen worden bekeken. Het gaat dan steeds om het evalueren van de opbrengsten van 2 tot 3 vakken of leergebieden per jaar." (SLO, 2019, par 4.)

Naast het feit dat er weinig toetsen worden gegeven in de lager school in Finland wordt er ook weinig tot geen huiswerk gegeven. Kinderen blijven ook amper zitten in Finland. Het is uitzonderlijk. (Schelfaut, 2024)

2.8. Minimalisering van externe druk

Onderwijsauteur Pari Sahlberg stelt dat het Finse onderwijssysteem zich onderscheidt door niet mee te varen met de internationale trend van toenemende externe druk op scholen. Voorbeelden hiervan zijn de centrale, gestandaardiseerde examens, onderwijsinspectie, gedetailleerde leerplannen en onderlinge competitie tussen scholen. (Kris van den Branden, 2019) Finse leerkrachten spenderen minder tijd in de klas dan in Vlaanderen, waardoor extra tijd vrijkomt voor het ontwikkelen van lesplannen en het beoordelen van hun leerlingen (Hancock, 2021). Ze zijn vrij van veel belastende taken die Vlaamse leerkrachten wel moeten uitvoeren zoals het invoeren van cijfers en het bijhouden van administratie. Tijdens de week kunnen ze lessen voorbereiden, nieuw lesmateriaal ontwerpen en overleggen met collega's. Daarnaast ervaren ze relatief veel vrijheid om hun lessen in

te vullen, natuurlijk moeten deze wel aan het nationale curriculum voldoen. (Van Maaïke Engels Weergeven, 2017)

In Vlaanderen is er veel planlast. Het is een last wanneer je verantwoording moet afleggen voor elke test of als je dingen moet invullen die niet bekeken wordt. (Vranckx & Bram Spruyt, 2022)

Zowel de TALIS van 2018 als de tijdsbestedingsenquête van Ignace Glorieux geven aan dat 84% van alle tijd gespendeerd wordt aan taken die je rechtstreeks kan verbinden aan lesgeven, voorbereiding, verbetering, en advies geven. Lesgeven, het effectief voor de klas staan, neemt ongeveer de helft van de tijd in, administratief werk 2,5 tot 3 uur. (Vranckx & Bram Spruyt, 2022, par 2.)

In Vlaanderen zijn er centrale toetsen, wat er niet is in Finland. Professor Bram Spruyt stelde het volgende: "Met die centrale toetsen zal je nog altijd geen instrument hebben om echt te bepalen of een school al dan niet goed werk levert." (Vranckx & Bram Spruyt, 2022) Het Vlaamse onderwijssysteem zet meer externe druk op vroege academische verwachtingen dan het Finse onderwijssysteem. (Hancock, 2021). In Finland wordt er ingezet op voldoende buiten spelen, zelfs in de winter. Leerlingen krijgen minimaal huiswerk en moeten pas vanaf 7 jaar verplicht naar school. Louhivuori, een directeur uit Finland, zei: "We have no hurry. Children learn better when they are ready. Why stress them out?" (Hancock, 2021). Er is een focus op welzijn en de natuurlijke ontwikkeling van kinderen in Finland. Ze zetten minder nadruk op gestructureerd leren en vroege academische prestaties. Dit kan invloed hebben op het welzijn en de leermotivatie van kinderen. (Hancock, 2021)

3. Kwaliteitsvol onderwijs

Schoolteams doen hun best om kwaliteitsvol onderwijs te bieden aan alle leerlingen. Aan het einde van het basisonderwijs moeten de leerlingen een minimumniveau behalen op vlak van taal-en rekenvaardigheid, wetenschappelijke basiskennis en levensvaardigheden. We moeten, maar willen vooral telkens de kwaliteit van ons onderwijs verbeteren. Maar wat kunnen we verstaan onder kwaliteitsvol onderwijs? In welke aspecten is het Finse onderwijs kwaliteitsvol?

3.1. Zes cruciale dimensies

De VVOB (n.d.) definieerde kwaliteitsvol onderwijs a.d.h.v. zes cruciale dimensies namelijk:

1. Equity

Onderwijs, waarbij leerlingen een basisniveau aan vaardigheden ontwikkelen, voor iedereen. Met equity bedoelt de VVOB dat er geen discriminatie is op vlak van persoonlijke en sociale omgevingsfactoren. (VVOB, n.d.)

2. Contextgebondenheid en relevantie

Onderwijs en de oplossingen en aanpassingen aan een onderwijssysteem moeten voortvloeien vanuit een behoefte van het land en/of gemeenschap (VVOB, n.d.).

3. Kindvriendelijk lesgeven en leren

Inzetten op het maximale potentieel bereiken van elk kind, waarvoor kinderen actief moeten deelnemen (VVOB, n.d.).

4. Duurzaamheid

Lokale onderwijsbeleidsinstanties dragen bij aan de institutionalisering van veranderingsprocessen, die in het onderwijs soms traag verlopen (VVOB, n.d.).

6. Evenwichtige aanpak

Het is noodzakelijk dat kinderen een evenwichtig geheel aan capaciteiten ontwikkelen die ze zullen nodig hebben “om economisch productief te worden, om in een duurzaam levensonderhoud te voorzien, om bij te dragen aan een vreedzame en democratische samenleving en om het individuele welzijn te verbeteren” (VVOB, n.d.).

7. Leerresultaten

Een resultaatgerichte aanpak is vereist, de kinderen moeten een minimum aan vaardigheden ontwikkeld hebben om over te mogen gaan naar de volgende onderwijsgraad (VVOB, n.d.).

Al deze punten worden afgevinkt in het Finse onderwijs. “De waarden van het Finse funderende onderwijs zijn gestoeld op mensenrechten, gelijkheid en gelijke kansen, democratie, diversiteit, behoud van de omgeving en multiculturaliteit.” (SLO, 2019) Er is zowel een opvoedkundige als educatieve missie, wat enerzijds als taak heeft om leerlingen breed te vormen en anderzijds hen te laten bijdragen aan een gelijkwaardige maatschappij en een goed opgeleide bevolking.

Verantwoordelijkheid, gemeenschapszin en respect voor rechten en vrijheid van het individu worden gepromoot in het Finse fungerend onderwijs. Luukkainen, voorzitter van de Finse onderwijsvakbond zei: “Equality is the most important word in Finnish education. All political parties on the right and left agree on this,” (Hancock, 2021) Dezelfde nationale doelen worden gehanteerd in alle Finse scholen. Elk kind heeft dus dezelfde kwalitatieve onderwijskansen. Dit staat in contrast met het Vlaamse onderwijssysteem waarbij scholen en leerlingen vaak verschillende doelen hebben en de kwaliteit van onderwijs kan variëren. (Hancock, 2021)

4. Norden International School

Mijn buitenlandse stage ging door in Norden International School in Finland. Wat is de visie van deze school? Wat willen ze bereiken volgens hun curriculum? Ik nam een kijkje in het curriculum van Norden International School om hierop een antwoord te vinden.

4.1. Nordens visie

Norden International School is een lagere school in Malmi, Helsinki. De privéschool, oorspronkelijk gekend als Kielo International school in 2013, is opgericht in 2015. De internationale school biedt onderwijs aan studenten uit verschillende landen en culturen. Ze verwelkomen kinderen van alle achtergronden. Diversiteit wordt er gekoesterd. Norden hanteert Engels als onderwijstaal, met Fins als secundaire taal. De klassen zijn ingedeeld in 3 groepen: 1-2, 3-4 en 5-6. Er zijn 5 lesuren, waarvan drie voor de lunch en twee na de lunch. Daarna kunnen leerlingen naar huis gaan. In de namiddag zijn er schoolclubs waar kinderen kunnen blijven tot 17 uur. Deze veelzijdige activiteiten werden samen met de ouderraad overeengekomen. (School Curriculum, 2021)

Norden heeft als doel, naast het behalen van academische resultaten, de studenten aan te moedigen om actieve en verantwoordelijke leden van de samenleving te worden. Nordens filosofie is geënt op een kindgerichte benadering. Talent ontdekken en ontwikkelen van het individuele kind is hun belangrijkste doel. Daarnaast bieden ze een hoge kwaliteit van onderwijs door hun toegewijde en deskundige docenten. Niet alleen binnen de klas, maar ook buiten de klas wordt een verscheidenheid aan activiteiten aangeboden. Op deze manier enthousiasmeren en inspireren ze de studenten. (School Curriculum, 2021)

Het leerproces wordt in Norden gebaseerd op de positieve motivatie van de leerlingen. Ze worden ook aangemoedigd om initiatief te nemen, ideeën te bedenken, onafhankelijk informatie te verwerven en ook kritisch informatie te analyseren. Leerkrachten hebben als uitgangspunt nieuwsgierigheid op te wekken en hun naar betrouwbare informatiebronnen te leiden. Er wordt een zo authentiek mogelijke onderwijs- en leeromgeving gecreëerd. Daarbij gebruiken ze ook hun eerder opgedane ervaringen, kennis en vaardigheden. (School Curriculum, 2021)

4.2. Nordens curriculum

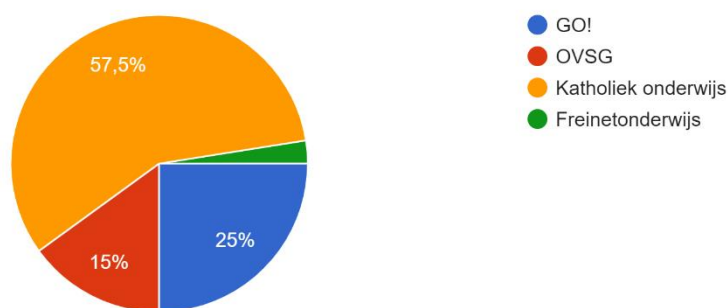
Norden International School biedt een uitgebreid curriculum. De Finse basisonderwijs wetten, de nationale leerplanstandaarden en de aanbevolen verdeling van lesuren worden behouden. Het curriculum is gebaseerd op het algemene deel van het curriculum van basisscholen in de stad Helsinki. Daarnaast benadrukken ze hun eigen perspectieven, benaderingen en prioriteiten. De school werkt nauw samen met de lokale onderwijsafdelingen van Helsinki, Espoo en Vantaa. Deze afdelingen beoordelen hun gestelde educatieve resultaten en doelen en zorgen dat deze overeen komen met de nationale verwachtingen. (School Curriculum, 2021)

Het curriculum omschrijft dat Norden inclusie benadrukt, inzet op het bevorderen van diversiteit en het ondersteunen van alle leerlingen, inclusief immigranten. De multiculturele en meertalige school integreert vakken op een leerlinggerichte manier en bevordert de samenwerking tussen thuis en school. Het curriculum benadrukt hun inzet op vakoverschrijdend werken. De school verbindt verschillende onderwerpen. Daarnaast verbindt het curriculum activiteiten van Norden met andere lokale activiteiten om het leren en welzijn van de studenten te bevorderen. De missie van Norden is het groeien naar mensheid, benodigde kennis en vaardigheden en de bevordering van onderwijs, gelijkheid en levenslang leren. (School Curriculum, 2021)

5. Bevraging werkveld

5.1. Enquête

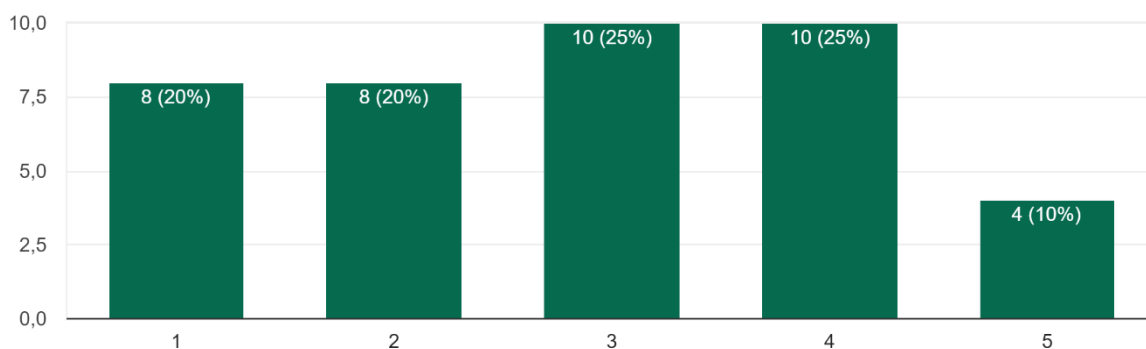
Ik stelde een online, anonieme enquête op waarin ik het werkveld bevroeg. De enquête bevroeg de bekendheid met het Finse onderwijssysteem en welke aspecten van het Finse onderwijssysteem leerkrachten lager onderwijs meer over te weten willen komen. Aan de hand van de online tool 'Google formulieren' genereerde ik antwoorden. Ik deelde de enquête in Facebook groepen. De respondenten zijn leerkrachten lager onderwijs, lesgevend binnen het freinetonderwijs, katholiek onderwijs, OVSG en GO!



Tabel 5: Onder welke koepel valt de school waarin je (hoofdzakelijk) werkzaam bent?

De enquête behaalde een totaal aan 40 (anonieme) antwoorden, waarvan 57,5% lesgeeft in het Katholiek onderwijs. 25% GO!, 15% OVSG en 2,5% Freinet (zie *tabel 5*). Ik bevroeg de mate waarin leerkrachten opkijken naar het Finse onderwijssysteem op een schaal van 1 – 5. Hierbij haalde bijna elke getal op de schaal een gelijkaardig percentage, behalve het hoogste getal. Van de 40 leerkrachten koos 20% een score van 1 op 5. Uit de resultaten van de volgende vraag: “In welke mate ben je bekend met het Finse onderwijssysteem?” is gebleken dat deze leerkrachten niet bekend zijn met het Finse onderwijssysteem. Dezelfde 1 op 5 score werd op de hierop volgende vraag gegeven, door deze acht leerkrachten. De score 2 op 5 werd alsook door 20% van de respondenten gegeven, die hun bekendheid met het Finse onderwijssysteem een 1 of 2 op 5 gaven.

25% van de leerkrachten gaf de mate waarin ze opkijken naar het Finse onderwijs een 3 op 5 en 25% gaf een 4 op 5. De resterende 4% van de leerkrachten gaf een score aan van 5 op 5. Wat hierbij opviel is dat de leerkrachten die een score van 3 op 5 gaven tussen de 1 en 3 aangaven op vlak van bekendheid met het Finse onderwijssysteem. Een score van 4 op 5 ging gelijklopend met de bekendheid ervan. De schaarse 5 op 5 score ging samen met een uiteenlopende bekendheid met het onderwijssysteem.

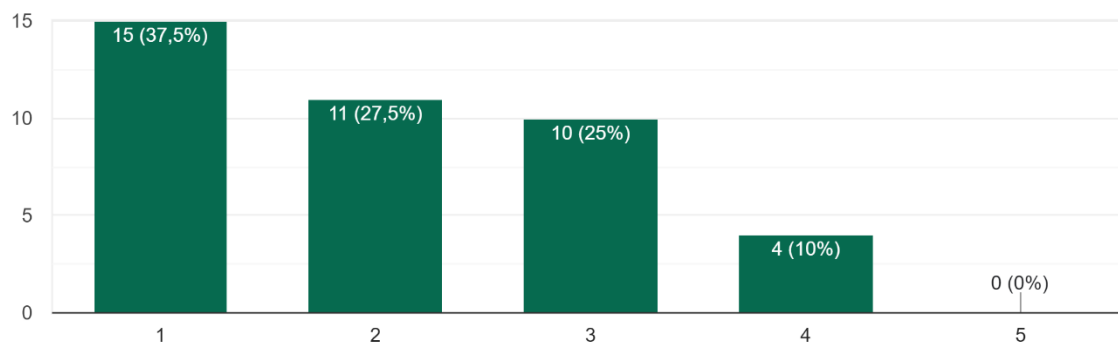


Tabel 6: In welke mate kijk jij op naar het Finse onderwijssysteem?

In de enquête was er de optie om aan te geven waarom je al dan niet opkijkt naar het Finse onderwijs. Leerkrachten die niet of weinig opkijken naar het Finse onderwijssysteem gaven aan dat ze het eigenlijk niet kennen. “Ik ken het onvoldoende, dus kan er ook niet echt naar opkijken” (Leerkracht Katholiek onderwijs, 2024). Een leerkracht gaf ook aan geen tijd of bronnen te hebben om erover te leren. Anderen schreven dat ze er niet veel over weten. “Enkel datgene dat in het nieuws komt of soms al eens ter sprake komt onder de collega's.” (Leerkracht GO!, 2024) Er werd aangegeven wel benieuwd te zijn naar de redenen waarom het effectief zo goed is.

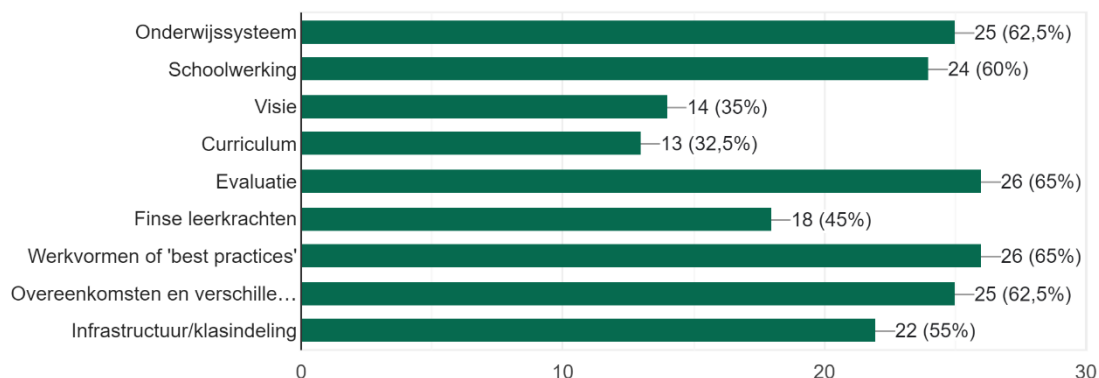
Leerkrachten die een hogere score gaven en dus wel opkijken naar het Finse onderwijssysteem zeiden dat ze over de goede resultaten hoorden. “Goede verhalen over gehoord. Ons systeem werkt niet. In Finland is er een harmonieuze relatie tussen kind, onderwijs en leerkracht. Leerkrachten worden gewaardeerd en doen hun job graag.” (Leerkracht GO!, 2024) Diverse redenen waarom leerkrachten opkijken naar het Finse onderwijs zijn onder andere dat leerlingen meer eigenaarschap hebben in hun eigen leerproces en leerkrachten meer tijd hebben om voor te bereiden, zich te specialiseren ect. Ook het inzetten op talenontwikkeling, individuele groei, feedback en de grote betrokkenheid werden benoemd. Eén leerkracht gaf aan zelf al naar Finland te zijn geweest en gaf een 5 op 5 score op de vorige vraag.

In *tabel 6* kunnen we zien dat 37,5% van de leerkrachten helemaal niet bekend is met het Finse onderwijssysteem. Alsook gaf 27,5% aan dat ze er niet bekend mee zijn. Samen vormt dit al 65% van de bevroegde leerkrachten. Het resultaat dat er het meeste uitspringt is natuurlijk dat geen enkele leerkracht aangaf dat ze helemaal bekend zijn met het Finse onderwijs.



Tabel 7: In welke mate ben je bekend met het Finse onderwijsstelsel?

Aan de hand van deze enquête wou ik achterhalen welke aspecten van het Finse onderwijs leerkrachten meer over willen te weten komen om een zinvol en relevant eindproduct te bekomen. Alle aspecten werden door 13 tot 26 leerkrachten aangeduid (zie *tabel 8*). De meest populaire aspecten waar de bevroegde leerkrachten meer over willen te weten komen zijn de volgende: werkvormen of 'best practices', overeenkomsten en verschillen, evaluatie en onderwijsstelsel. De aspecten schoolwerking, infrastructuur en klasindeling werden ook door meer dan de helft van de leerkrachten aangeduid. De resterende aspecten werden door minder dan de helft van de respondenten aangeduid.



Tabel 8: Welk(e) aspect(en) van het Finse onderwijs zou je meer over willen te weten komen?

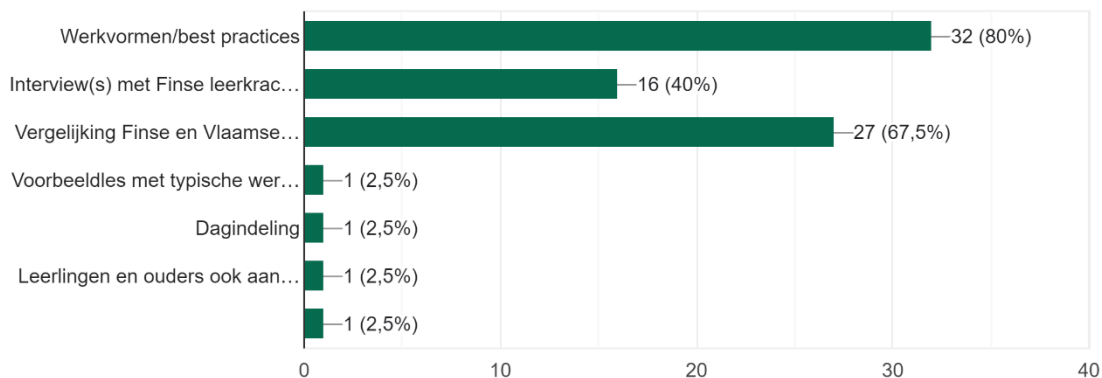
Hier hadden leerkrachten ook de mogelijkheid om aan te geven wat ze zouden kunnen halen uit het meer te weten komen over de zojuist aangeduide aspecten. Leerkrachten gaven aan dat ze dit als een kans zien om hun onderwijs(stelsel), lespraktijk op klaswerking te verbeteren. Verder zien ze het als een kans om bij te leren over het Finse en/of Vlaamse onderwijsstelsel. Sommigen gaven aan dat ze ideeën konden opdoen en eventueel hun eigen werking in vraag zouden stellen.

De manier waarop het liefst geleerd wordt van de Finnen is overduidelijk (zie *tabel 9*). De optie ‘korte filmpjes per onderwerp’ werd verkozen door 77,5% van de leerkrachten. Het leren aan de hand van een bundel werd door 15% verkozen. Eén video was niet populair, alsook de optie ‘een uitwisseling’ (toegevoegd door een respondent).



Tabel 9: Op welke manier zou je het liefst willen leren van de Finnen?

Ik bevroeg in mijn enquête specifiek naar welk beeldmateriaal leerkrachten zinvol zouden vinden, zie *tabel 10*. Daarbij gaf 80% van de respondenten ‘werkvormen/best practices’ aan. Dit antwoord was zowel in *tabel 8* als *tabel 9* populair. 67,7% zag beeldmateriaal van de vergelijking tussen het Finse en Vlaamse onderwijs als zinvol en 40% interview(s) met Finse leerkracht(en).



Tabel 10: Welk beeldmateriaal zou je zinvol vinden?

Aan het einde van de enquête lieten enkele leerkrachten nog een opmerking achter. Naast positieve, aanmoedigende opmerkingen werd aan aangegeven dat makkelijk toepasbare elementen en tips op korte termijn zinvol zijn, maar wij niet ons hele onderwijssysteem kunnen aanpassen van vandaag op morgen. De samenleving is daar anders dan hier. Toch werd toegevoegd dat er zeker aspecten geïntegreerd kunnen worden.

5.2. Interviews

Ik legde verschillende interviews af met leerkrachten en directies van in Vlaanderen en Helsinki. Aan de hand van deze interviews kon ik mijn literatuuronderzoek versterken en genereerde ik heel wat nieuwe informatie van goede bronnen. Ik vatte het belangrijkste samen in dit hoofdstuk. De volledige transcripten zijn te vinden als bijlages.

5.2.1. Leerkrachten en directie Finse buitenlandse stage en/of observatie

Mijn onderzoek richt zich op het vergelijken van het Finse en Vlaamse onderwijs en het verkennen van de inzetbaarheid van Finse onderwijspraktijken door Vlaamse leerkrachten. Ik besloot diepte-interviews af te leggen met twee leerkrachten die alsook stageliepen in Norden International School in Finland, waarvan één een leerkracht lager onderwijs is en de andere lesgeeft in het kleuteronderwijs in Finland. Als laatste interviewde ik de directrice van Freinetschool De Boomhut te Sint-Andries. De interviews boden heel wat inzichten in de overeenkomsten en verschillen tussen het Finse en Vlaamse onderwijssysteem, bedenkingen mogelijke leerpunten voor Vlaamse scholen. Daarnaast werd ook de vergelijking gemaakt met het Freinetonderwijs.

Algemene observaties

De geïnterviewden haalden verschillende algemene observaties aan. Het gezellige gevoel dat in de Finse scholen heerste, wat een positieve invloed uitvoert op het welzijn van de leerlingen. De kleinschalige omvang van de scholen kan dit gevoel, de hechte gemeenschap en de persoonlijke aandacht voor leerlingen bevorderen. De geïnterviewden beschreven de vrijheid die leerlingen ervaren in het leerproces en de verantwoordelijkheid die ze krijgen over hun eigen leren. Verder benadrukten ze de gezonde voeding en levensstijl in Finse scholen. Daarbij werden voorbeelden genoemd zoals gratis en gezond schoolvoedsel en aandacht voor fysieke activiteit. Laatste algemene observaties waren de vrijheid die Finse leerkrachten ervaren op vlak van lesaanpak, waarbij alsook vanuit de leerdoelen vertrokken wordt en de positieve relatie die leerkrachten hebben met de leerlingen.

Overeenkomsten en verschillen

Enkele benoemingswaardige overeenkomsten tussen het Finse en Vlaamse onderwijs die tijdens de interviews naar boven kwamen zijn de schoolroutine. Zowel het Vlaamse als Finse onderwijs delen

hun dag vergelijkbaar in met lessen en speeltijd. Beide systemen hebben hun eigen leerplandoelstellingen en streven naar bepaalde onderwijsdoelen. Elke school heeft zijn eigen identiteit en benadering van onderwijs, vergelijkbaar met de diversiteit in Vlaamse scholen. Beide landen hebben te maken met een leerkrachtentekort, wat een maatschappelijk fenomeen lijkt te zijn. Een laatste interessant punt is de perceptie van Finse en Vlaamse leerkrachten over het Finse onderwijs. De Vlaamse leerkrachten zijn voornamelijk positief, maar er werd ook aangegeven dat Finse leerkrachten trots zijn op hun onderwijssysteem en hun internationale reputatie.

Verschillen tussen het Vlaamse en Finse onderwijs zijn zowel op schoolniveau als op klasniveau aanwezig. Wanneer we het brede plaatje bekeken werd er opgemerkt dat de Finse schooldirecties meer beslissingsbevoegdheid hebben over budgetten. In Vlaanderen wordt de financiering namelijk centraal geregeld door het Ministerie van Onderwijs. Verder genieten Finse directies en leerkrachten van meer autonomie en vertrouwen in vergelijking met Vlaanderen. Ten slotte biedt het Finse onderwijs een meer geïntegreerd onderwijs in de plaats van buitengewoon onderwijs, zoals we het in Vlaanderen kennen. Leerkracht Paulien benoemde dat er in het inclusief onderwijs veel ondersteuning voor leerlingen met speciale behoeften is. Ook op klasniveau werden verschillen benoemd. De schooldag in Finland eindigt eerder, waardoor leerkrachten meer tijd hebben voor overleg. Daarnaast zijn de klasopstelling en -structuur vergelijkbaar. Een interessante observatie uit de interviews is dat er meer nadruk is op klassikale instructie in Finland, terwijl er in Vlaanderen meer differentiatie kan zijn.

Er is in Finland geen inspectie zoals wij die kennen. Er werd benoemd dat Finse directies en leerkrachten veel meer autonomie en zelfstandigheid hebben dan in Vlaanderen. In België is er nog steeds het idee dat de directie toch wel een controlerende functie heeft, wat niet het geval is Finse scholen.

De directeur is daar echt de schoolorganisator die moet zorgen dat alle posten gevuld zijn en betaald zijn, hoe alles geregeld wordt op de klasvloer en ook naar visie toe enzovoort is dat echt een samen verhaal. Nu, hier moet dat ook een samen verhaal zijn. (Directrice Ellen, 2024)

Bedenkingen t.o.v. Finse onderwijs

Omdat ik benieuwd was naar de bedenkingen tegenover het Finse onderwijs, wat voornamelijk zeer positief in het daglicht wordt gesteld, bevroeg ik dit in de interviews. Het is belangrijk een realistisch

beeld te creëren en het niet te idealiseren. Enkele boeiende punten werden aangehaald. Ondanks de vele voordelen van het Finse onderwijssysteem, genieten Finse leerkrachten niet van een hoog loon, zoals gedacht wordt. Daardoor hebben sommigen een tweede job nodig. Hierbij aansluitend worden er stakingen gepland vanwege mogelijke loonsverlagingen en het wegnemen van rechten. Ook in Finland hebben ze te maken met een groeiende instroom van migranten. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, zoals taalbarrières. Ten slotte werd de bedenking gemaakt dat te veel vrijheid voor leerlingen misschien niet altijd ten goede komt. Hierbij is een balans tussen vrijheid en structuur essentieel.

5.2.2. Leerkrachten en directie Norden International School

Aan het einde van mijn stageperiode in Norden International School in Finland interviewde ik de directrice, die eveneens les geeft in de school, alsook drie andere leerkrachten van in Norden. Ik stelde dezelfde vragen aan alle leerkrachten. De directrice stelde ik andere vragen, maar enkele bleven hetzelfde. De vragen zijn zodanig opgesteld om hun ervaring als leerkracht in Helsinki, Finland te achterhalen en gaan over autonomie, vertrouwen, diversiteit en evaluatie. Daarnaast vroeg ik wat volgens hen het onderwijs in Finland, Helsinki of Norden uniek maakt en wat zij als hun best practice(s) zien.

Wat maakt het Finse onderwijs uniek?

“I think the most distinguishable uniqueness in Finnish education system is that in this system teachers play a major role and they value the expertise of teachers. They try to also train teachers' expertise by working together” (Leerkracht Woojung, 2024). Een eruit springend antwoord in de interviews, op de vraag wat het onderwijs in Finland uniek maakt, ging over het vertrouwen tussen leerkrachten en directie of leerkrachten onderling. Er is veel vertrouwen, zelfs in de opleiding tot leerkracht is er tussen professoren en leerkrachten-in-wording. Daarnaast werd ook het vertrouwen dat ouders hebben in het onderwijssysteem en de leerkrachten aangehaald.

So they do trust that those teachers who are part of the education system and institutions are very qualified to do their job and they never kind of put any doubts on their work. They think that whoever is there teaching their kids it's doing the job perfectly well and they are no one to judge that. So they are never putting the teachers work into question and that's why there is a lot of trust. (Directrice Sadiona, 2024)

De directrice gaf aan dat ze in Finland het verbinden met de natuur en het maken van uitstappen belangrijk vinden. Ze geloven dat kinderen leren via kijken, voelen en horen, wat het best gedaan wordt in de natuur. Het nemen van genoeg pauzes vinden ze ook heel belangrijk. Na elke 45 minuten is er een pauze van 10 minuten in Finse scholen in heel Finland. De directrice van Norden International school (2024) vertelde me de enige uitzondering: "Only we don't go outside when the weather is like below minus 15, but when it's minus 15, minus 10 and so on then they go outside that's for sure.". Ten slotte wordt er in Finland weinig druk op de leerlingen gelegd als het aankomt op toetsen. Dit resulteert in geen onderscheid tussen kinderen en stempels zoals goeie of slechte student. Finland wil dat elk kind voelt dat ze academisch vooruitgaan. Ze willen tegengaan dat studenten vergeleken worden met elkaar.

They compare but we don't emphasize comparing and we don't put and reflect those marks anywhere. Also in the report card they are not reflected. You give a general assessment but those marks are not reflected. Of course they affect the assessment that we do at the very end, but it's just 30% of everything because participation, homework and also the test make the whole 100%. (Directrice Sadiona, 2024)

Dezelfde dingen tellen als we het hebben over Helsinki of Norden International School, met slechts kleine verschillen. Ik bevroeg ook specifiek de leidende principes en visie van Norden. De 'community approach' wordt daar ter harte genomen. "The community approach is that we cooperate as a whole team: student, parent, teacher, administration." (Directrice Sadiona, 2024) Hiermee willen ze zeggen dat in iedere situatie elk van deze personen zijn eigen verantwoordelijkheden opneemt. Ze werken als een team samen om obstakels te overkomen, maar ook voor projecten ect. Iedereen neemt zijn eigen verantwoordelijkheid in het onderwijs en leerproces.

Vertrouwen in het onderwijssysteem

Het vertrouwen in het Finse onderwijssysteem is groot. Ouders vertrouwen ten volle in de leerkrachten en het feit dat ze hun volledige potentieel geven in de job. Daarnaast is er vanzelfsprekend ook een vertrouwen tussen leerkrachten, maar ook leerkrachten en directie. De directrice van Norden International School benoemde dat vanaf het moment dat een leerkracht wordt aangenomen is er onmiddellijk een ongeschreven principe van vertrouwen, wat cruciaal is. Je vertrouwt als directie dat je leerkrachten de vaardigheden hebben en goed werk leveren, anders neem je zo gewoon niet aan.

In Vlaanderen heeft de directie in een bepaalde gradatie een controlerende rol. Tijdens mijn interview gaf de directrice aan dat het controleren volledig verboden is in Finland, het is niet ethisch. Het toont dat je de vaardigheden en competenties in vraag stelt, wat ze niet bevorderend vindt voor het vertrouwen. Ze voelt dat het niet nodig is om te checken in haar klassen en stelt deze gewoonte, die er in andere landen is, in vraag.

Why do you need to do that? She has already graduated. She has done bachelor's, master's, many courses. And she's right there because there is a reason she is. She has all the competence and qualities to become a teacher. And even though you are the principal and you might have done maybe more qualifications than her, it doesn't mean that you are a better teacher than her. So her or him. So in this way, you never, ever check how the teacher does it's job because that puts the self-esteem of the teacher down. It shows that you are an authority, that you are smarter, better, and you can correct and it doesn't build trust. The whole education system is built on trust. (Directrice Sadiona, 2024)

Vanuit de overheid naar scholen toe ervaren Finse leerkrachten een groot vertrouwen. Er is namelijk geen inspectie in publieke Finse scholen. In Vlaanderen vinden iedere vier jaar inspecties plaats. Finse directies van publieke scholen komen wel maandelijks samen en krijgen feedback. Op vlak van resultaten en rapporten stopt de overheid ook veel vertrouwen in de leerkrachten. Eén van de leerkrachten op Norden stelde als beginnende leerkracht in Finland volgende vraag:

“Do we have to report the results somewhere? Do we have to keep track on them?” And they said, well, obviously, you know, you are the teacher. So you don't have to show it to other bigger people coming from the education department of the government that you are the teacher. And the government also trusts you that much that if you say that this kid is on this level, then they are there. So it's not like they have to come and just check on you if you do your work well. (Leerkracht Timea, 2024)

Autonomie voor de leerlingen

Er werd in de interviews ook aangehaald dat het belangrijk is de studenten het gevoel te geven dat ze keuzes kunnen maken. Enkele opties geven aan de leerlingen, terwijl je als leerkracht op voorhand de les plande, geeft hun het gevoel dat ze kiezen. Vanaf je dit doet hebben ze autonomie. Daarbij moeten we wel rekening houden met het volgende: “That's very important, to give some selections by planning thoroughly and also depending on the cognitive level of students and also of course,

other kinds of emotional skills or social skills.” (Leerkracht Woojung, 2024). In projecten krijgen leerlingen ook autonomie. Hier kan het resultaat al vastliggen, maar het proces verschillend zijn. Er werd aangegeven dat motivatie het grootste voordeel is van het geven van autonomie.

Het geven van autonomie gaat ook over het geven van kansen en vertrouwen. Eén van de leerkrachten vertelde dat vertrouwen in beide richtingen werkt. “I feel that way that if I give them the trust, they are going to give me the trust. That okay, she believed me that much. That I'm not going to use it against her or something.” (Leerkracht Timea, 2024) Daarbij aansluitend benoemde ze dat we een omgeving kunnen creëren waarbij leerling en leerkracht op een bepaalde manier gelijk zijn. Als leerkracht ben je daar om hun te tonen welke autonomie ze hebben en hun een omgeving, met de nodige materialen, te bieden waar ze dingen zelf kunnen ontdekken. De leerkracht als facilitator.

Evaluatie

In Norden vullen ouders in wat ze denken dat de sterktes van hun kind zijn en welke vaardigheden het nog moet leren. De leerkracht schrijft dan welke acties hij gaat doen om dit te verbeteren. Ze gebruiken ClassDojo als manier om te evalueren. Hier worden attitudes aangeduid zoals het al dan niet maken van huiswerk, participeren ect. Op het einde van de rit geeft dit een rapport. De cijfers worden nergens getoond, maar zijn gewoon voor de leerkrachten. De evaluatie is een totaalbeeld van de progressie doorheen het jaar, kijkende naar de participatie, motivatie, huiswerk, toetsen en examens.

Even though in some schools there is grades from grade four to six. Generally, there is no grades from grade 1 to 6, but it's just descriptive kind of assessment. You tell what are the child's strengths, what is the child struggling with, what needs more work and so on.

(Directrice Sadiona, 2024)

In het interview gaven de leerkrachten van Norden International School aan weinig focus te voelen op het evalueren van leerlingen en daarbij aansluitend ook een mindere werkdruk te ervaren. Er wordt uiteraard geëvalueerd. Er werd gesteld dat er verschillende methoden hiervoor zijn. Ze evalueren niet alleen summatief, maar focussen meer op formatieve evaluatie. Een interessante opmerking was de volgende: “Sometimes assessment is for the sake of motivation rather than actually assessing, like a weekly spelling test. You're not doing it to see if they can spell, you're doing it to get them to practice spelling.” (Leerkracht Edward, 2024) Een te grote focus op evaluatie kan

volgens Edward het lesgeven beïnvloeden, een mogelijk gevolg is meer focus op kennis dan op vaardigheden. Leerkracht Woojung (2024) zei: "... in Finnish education system the goal is to teach students how to gain those skills, competence, not focusing on the knowledge. So the evaluation also should support to evaluate their competence, not only the knowledge they get.". De gepaste vorm van evalueren kan dan ook gekozen worden door de leerkracht in Finland.

Diversiteit en inclusie

De leerkrachten gaven aan dat ze eigenlijk geen moeilijkheden ervaren met de diversiteit op vlak van nationaliteit en religie. Het is dan ook een internationale school die hier wel echt op inspeelt. Op vlak van inclusie zijn er soms meer moeilijkheden, wanneer het 'extremer' is.

"The academic stuff, like preparing for the lessons and teach them the actual thing, because I don't really have problems with that. But yes, these situations where what you cannot be prepared for, those are the trickiest ones. And sometimes I'm like, I'm clueless." (Leerkracht Timea, 2024)

Leerkracht Edward gaf aan dat hij probeert te differentiëren en hij ervaart scaffolding als de beste techniek voor differentiatie. Daarnaast gaf hij aan beroep te kunnen doen op stagiaires om even één kind te ondersteunen. Ook het bespreken van de vooruitgang en volgende stappen biedt ondersteuning voor elkaar. Als er professionele hulp is moedigen ze ouders aan om een diagnose te stellen. Ze hebben in Norden geen leerlingen met officiële diagnoses. "I think if we would have a diagnosis, then we would not be left alone. That's for sure." (Leerkracht Woojung, 2024) In publieke scholen zijn er twee of drie leerkrachten die gespecialiseerd zijn in buitengewoon onderwijs. Zo kan de leerkracht hen voor hulp vragen.

Beste onderwijspraktijken

Wat mij opviel is dat de best practices, die leerkrachten benoemden als hun eigen best practice in de klas, gelijkaardig zijn met die in België. Zo kwam het behouden van een goede discipline, het gebruiken van 'call backs', het motiveren van leerlingen en interessante activiteiten plannen voor de leerlingen waarbij ze betrokken kunnen zijn en beleven.

Het leren door te zien, voelen en horen werd door de directrice als één van de beste praktijken in Finland gezien. Ze zag het visueel werken ook als haar beste praktijk. Ze gelooft dat kinderen visueel

leren en probeert telkens iets fysiek tastbaar of visueel zichtbaar te integreren in de plaats van puur theoretisch les te geven. Directrice Sadiona (2024) sprak: “And that aligns very well with that Finnish curriculum that says learning by doing and putting students in the centre of attention.”. Ze zei dat dit het beste is wat we kunnen doen in het onderwijssysteem en Finland dit zeer goed doet.

5.3. Observaties

Ik observeerde in mijn stageschool, maar ook in een publieke Finse school. Om tot gerichte en zinvolle observaties te komen creëerde ik drie kijkwijzers met gerichte vragen en hulpvragen. Ik voegde de lege kijkwijzer toe als bijlage. De kijkwijzer belicht volgende onderdelen: lesopbouw en inhoud, klasklimaat en infrastructuur. In dit hoofdstuk vat ik mijn observaties per onderdeel samen.

5.3.1. Norden International School

Aan de start van mijn stageperiode in Norden International School in Helsinki te Finland maakte ik gerichte observaties. Ik plande een week in om verschillende leerjaren, tijdens diverse vakken en afwisselend van leerkracht lessen te observeren. Deze observatieperiode was participatief van aard. De geobserveerde vakken zijn de volgende: Math, Science, Ethics and civics, Geography, English, Drama, Art and craft, Gym, Music, Health and environment en History. Ik observeerde volgende vakken niet: Storytelling, Finnish en ICT. De reden hiervoor is een overlap met andere te observeren vakken, waarbij ik een keuze moest maken. Ten slotte observeerde ik ook de afternoonclub activities.

Lesopbouw en inhoud

Ik observeerde in alle vakken een doelgerichte aanpak. De leerkrachten hebben een doel voor ogen en vertrekken vanuit hun curriculum. In Ethics and civics werden de onderwerpen door de leerkracht besloten op basis van de beginsituatie: de groep, het niveau, de interesses, de leefwereld en welke leerinhouden de leerkracht als nodig voelt voor deze groep. Er is geen handleiding voor dit vak. Ook in Music, Drama, Art & Craft werd er zonder handleiding gewerkt. De leerkracht ervaart hier een grote hoeveelheid autonomie en vrijheid. In de overige vakken werd er wel vanuit een handleiding vertrokken en waren er werkboeken en handboeken voor de leerlingen.

Ik observeerde over het algemeen een logische lesopbouw en duidelijke instructie op maat. Tijdens wiskunde werd er in het 1ste t.e.m. het 4de leerjaar elke les gestart met een opwarmertje om het probleemoplossend denken van de kinderen te oefenen of met een filmpje om de maaltafels te oefenen. De hogere leerjaren begonnen direct in het werkboek. Tijdens de wiskundelessen observeerde ik veelal dat de leerlingen zelfstandig te werk gingen in hun werkboek en een aantal bladzijden afwerkten per les. Eens ze daarmee klaar waren konden ze door de leerkracht gekozen wiskunde spelletjes spelen op de IPad. De pagina's en het onderwerp werden hierbij gevisualiseerd. Het geregeld zelfstandig werken in de werkboeken zag ik ook in Geography, History, Science en Engels voorkomen. Doorgaans begonnen lessen met een terugblik, instructie, een interactief oefenmoment, wat zelfstandig of in groep voorkwam. Daarna volgde een extra oefenmoment, herhalingsmoment of evaluatie. De evaluaties varieerden tussen quizvormen, spellingtests, mondelinge feedback of de controle van de gemaakte oefeningen. De leerlingen kregen ook zeer weinig huiswerk, maar moesten wel dagelijks even lezen thuis.

Infrastructuur

In Norden observeerde ik een breed scala aan digitale tools zoals Twinkl, Blooket, Quizlet, Kahoot, Padlet en Liveworksheets. Deze tools bieden verschillende manieren om lesmateriaal interactief en boeiend te maken voor de leerlingen. Daarnaast werden ook traditionele leermiddelen gebruikt zoals werkboeken, tekstboeken, leesboeken ect. Dit zorgt voor een gevarieerde leerervaring en maakt differentiatie mogelijk. De flexibele klasopstelling, doorgaans in eilandjes, bevordert de mogelijkheden voor interactie en samenwerking tussen leerlingen. In de derde graad is er een klassieke opstelling.

Klasklimaat

Mijn kijkwijzer focust zich onder andere op volgende aspecten: de vrijheid van leerlingen tijdens het leerproces, de vrijheid van de leerkracht tijdens het lesgeven, de aandacht voor persoonlijkheidsontwikkeling en het al dan niet aanwezig zijn van een positief klasklimaat. Ik observeerde over het algemeen een inzet op zelfstandigheid. Het zelfstandig werken wordt aangemoedigd, waarbij leerlingen hun eigen tempo kunnen volgen. Ook de leerkrachten genieten van de vrijheid om hun eigen lesmethoden te kiezen, gebaseerd op hun interesses, leerkrachtstijl, talenten en expertise. Het klasklimaat wordt positief bevorderd door positieve bevestiging via een beloningssysteem. Leerlingen verdienen punten voor positief gedrag, houding en werk en verliezen punten door het tegenovergestelde. De leerlingen zijn gemotiveerd voor het verzamelen van punten,

want wanneer ze met de hele school 1000 punten hebben krijgen ze een “droomdag” cadeau, waarvan ze samen de invulling beslissen. Daarnaast wordt er ook positief bevestigd door leerkrachten door een complimentje, sticker ect. Tijdens conflicten tussen leerlingen wordt er aandacht besteed aan het respectvol behandelen van alle betrokkenen.

Norden heeft een diverse leerlingenpopulatie. De school ontvangt leerlingen met verschillende nationaliteiten en biedt ondersteuning aan leerlingen met (momenteel nog niet officiële) diagnoses zoals autisme en A(D)HD. Ik observeerde verschillende aanpakken van differentiatie: scaffolding, een leerling die voor een vak aansluit bij een andere klas, meer hulpmiddelen... De leerkrachten kwamen regelmatig samen voor overleg om zaken te bespreken zoals conflicten, of eigen ervaren moeilijkheden. Hoewel de leerkrachten lessen meestal individueel voorbereiden, werken ze samen voor een gedeelde aanpak op vlak van conflict of pestgedrag. Er wordt elke dag wel iets overlegd. Ik zag verschillende overlegmomenten over conflictaanpak, planning, taakverdeling, uitstappen, projecten ect.

Subtielere observaties

Naast het volgen van mijn kijkwijzer observeerde ik diverse subtiële, minder opvallende aspecten van het onderwijs in Norden International School. Op vlak van klasklimaat nam ik waar dat de leerlingen pantoffels dragen in de school, wat een huiselijk gevoel creëert. De kleine klaslokalen en het klein aantal leerlingen per klas brengt ook een zekere gezelligheid. Iedereen kent elkaar en de leerkracht kan de leerlingen de nodige individuele aandacht geven. Op deze manier is het tegemoetkomen aan de speciale noden van leerlingen haalbaar voor de leerkracht. De aanwezigheid van een aantal stagiaires per graadklas help hier ook enorm bij. De leerkrachten werken aan een positieve relatie met de leerlingen. Ze tonen interesse en selecteren lesmateriaal of leerinhouden naar hun interesses. De leerkrachten werken zeer sterk binnen de leefwereld van de kinderen en leggen altijd uit waarom ze iets moeten leren. Leerkrachten doen hun best het onderwijs zinvol, boeiend en ook wat leuk te maken. Dit doen ze ook a.d.h.v. werkvormen, naar buiten gaan, diverse projecten en uitstappen. Wanneer de leerlingen in de klas zitten wordt er vrij frontaal lesgegeven. Er is sprake van een redelijk klassieke onderwijsstijl. De leerlingen moeten na elke 45 minuten lestijd verplicht 10 minuten buiten spelen, behalve als ze enkele punten inzetten voor een speeltijd binnen.

Daarnaast zijn de klassen ingedeeld als graadklassen, wat vanzelfsprekend differentiatie in de klas met zich meebrengt. Aangezien er hoe dan ook differentiatie aanwezig is, creëert dit een omgeving

waarin leerlingen focussen op hun werk en niveau. Hierbij aansluitend focussen de leerkrachten niet op het vergelijken en de formatieve evaluatie, ook al willen de leerlingen dit. Zo wordt er een veilig en positief klas- en leerklimaat gecreëerd. Ten slotte observeerde ik diverse lesgeefstijlen en leerkrachtstijlen. Elke leerkracht is authentiek en zet zijn of haar sterktes in. Het lerarenteam legt zijn sterktes samen. Zo vormen ze een goed team.

5.3.2. Ruoholahti peruskoulu

Aan het einde van mijn buitenlandse stage bezocht ik Ruoholahti Lower Comprehensive School. Ik observeerde één dag in het tweede leerjaar. Deze lagere school, gevestigd in het westen van Helsinki, heeft leerjaar 1 t.e.m. 6. Elk leerjaar is dubbel aanwezig. Logischerwijs observeerde ik afwisselend in beide klassen voor het tweede leerjaar. In deze klassen observeerde ik volgende vakken: Art and craft, English, Music en Finnish. De school startte om 8u30 en eindigde om 13u30. Er waren 5 lessen en elke les duurde 45 minuten. Na de eerste twee lessen was er een half uur pauze. Hierna volgde een les en een half uur lunch pauze. Na het middageten waren er nog 2 lessen met een pauze van 15 minuten tussendoor. Normaal gezien is er na elke les 10 minuten pauze, maar deze school vroeg aan het anders in te delen. In de namiddag kunnen de kinderen naar huis gaan of naar de afternoon club activities. Ik observeerde deze activiteiten niet omdat de leerkracht die bleef voor deze activiteiten hier niet over ingelicht was.

Lesopbouw en inhoud

Ik observeerde telkens een doelgerichte aanpak. Het doel werd meegegeven aan het begin van de les en er was sprake van een logische lesopbouw met een instructie, oefentijd en een slot. Ook in Ruoholahti is er sprake van een vrij klassieke lesgeefstijl. Er werden diverse werkvormen gebruikt, maar de les bleef vooral frontaal. Tijdens Engels werden er spelletjes gespeeld waarbij ze de vaardigheden oefenden. Ze moeten nog niet in het Engels kunnen schrijven. Tijdens de Finse les gingen ze naar buiten om te lezen. Er werd ook in een schrift een dictee gedaan met enkele Finse woorden. Er wordt weinig huiswerk meegegeven.

Klasklimaat

Er was sprake van een positief klasklimaat. De leerkrachten communiceerden op een rustige manier naar de kinderen toe. Leerkrachten deden aan positieve bevestiging, zowel mondeling als aan de hand van een sticker. De leerkrachten zetten in op samenwerken en vooral met iedereen leren

samenwerken. Leerlingen waren enthousiast om een online tool te laten kiezen met wie ze moesten samenwerken. Het was rustig in de klas. Leerlingen konden op een goeie, rustige manier de spelletjes spelen. Ook tijdens knutselen waren ze zelfstandig bezig. Ze namen zelf hun materiaal en gingen aan de slag. De leerkracht moest amper opmerkingen geven of helpen. Er werd tijdens het knutselen en muziek aan co-teaching gedaan. De klassen en leerkrachten werken regelmatig samen.

Infrastructuur

Er was één leerling met speciale noden die een persoonlijke assistent had. Hij ging het merendeel van de tijd in de gang werken. Daar was een bank aanwezig. De klaslokalen waren verschillend in de twee klassen. Eén klas had een klassieke klasopstelling waarbij de banken in rijen van twee of drie banken naar het bord gericht stonden. In de andere klas waren er eilandjes van vier of vijf banken.

Er was een lunchruimte, waar telkens enkele klassen en hun leerkrachten gingen eten. Muziek werd gegeven in een muzieklokaal met een groot aanbod aan instrumenten. Er waren gitaren, ukeleles, klokkenspellen, een drum, bongo's, djembés... De leerlingen konden zitten in kooropstelling. Er waren ook werklokalen in de school voor het knutselen met harde materialen, namelijk houtbewerking, maar ook zachte materialen. Er waren naaimachines aanwezig en veel ander materiaal om te naaien en knutselen. Leren naaien en houtbewerking zijn dan ook verwerkt in het Finse curriculum.

5.4. Focusgesprek

Ik had een focusgesprek met Saara en Meri, leerkrachten vanuit Rouholahti Peruskoulu. Ze geven beide les in het tweede leerjaar en hebben elk een klas. Ik stelde hen verschillende vragen, deze vind je terug in bijlage. Ik nam notities tijdens dit focusgesprek. Het belangrijkste vanuit het gesprek vat ik hier samen.

De leerkrachten gaven aan elk 20 leerlingen te hebben in hun klas. Dit is het gemiddelde aan leerlingen in de klassen van Rouholahti. Er is steeds meer en meer diversiteit in de klas. Voordien was er 10% - 15% van de leerlingen anderstalig. Dit schooljaar is 50% van de leerlingen in hun klassen anderstalig. Het leren van de taal is voor velen moeilijk. Er is één leerling met speciale noden, deze heeft een persoonlijke assistent. Er zijn nog kinderen met extra noden, maar het is moeilijk voor hun om ondersteuning te krijgen voor deze leerlingen. De schoolpsycholoog kan slechts met een beperkt aantal werken, degenen die het het meest nodig hebben. De psychologen verdienen namelijk niet genoeg geld met in scholen te werken en doen dit slechts voor een bepaald aantal uren.

De leerkrachten doen regelmatig aan co-teaching. Hun klaslokalen zijn verbonden met een deur, wat het voor hun makkelijker maakt. Ze kunnen na de les overleggen en voorbereidingen verdelen onder elkaar. Ook tijdens lunch zitten ze samen aan tafel en kunnen ze makkelijk overleggen. Saara zei dat ze als leerkracht 24 werkuren hebben en 3 uren voorbereidingstijd. De leerkrachten gaven aan veel autonomie te ervaren als leerkracht. Leerkracht Meri (2024) zei "This is one of the biggest motivations to teach here, the autonomy I have as a teacher.". Ze gaan naar buiten voor sportactiviteiten of om buiten les te geven. Saara gaf aan dat ze niet zoveel aan actief leren doen. Autonomie geven aan de leerlingen doen ze wel. Ze laten leerlingen veel dingen zelfstandig doen bv. materiaal kiezen, uithalen, bord inscheppen, tafels kuisen, uitdelen...

6. Eigen visie

Mijn enquête bevestigde het tekort aan kennis over het Finse onderwijssysteem bij Vlaamse leerkrachten lager onderwijs binnen het Katholiek en Freinetonderwijs, OVSG, GO! Natuurlijk bevroeg ik niet heel Vlaanderen, maar het feit dat meer dan de helft van de bevroegde leerkrachten aangaven dat ze eigenlijk niet bekend zijn met het Finse onderwijs vertelt ons wel iets. Ikzelf hoorde ook af en toe iets over het Finse onderwijs in de media. Ik zag de PISA-resultaten verschijnen in het nieuws of hoorde hoe ze in Finland aan actief leren deden en veel naar buiten gaan. Ik ben een nieuwsgierige en leergierige leerkracht in wording en werd nieuwsgierig naar wat het Finse onderwijs dan zo goed maakt of hoe het verschilt met dat van ons.

Ik vind dat het belangrijk is om als leerkracht ook andere onderwijssystemen te leren kennen. We zijn, naar mijn mening, in Vlaanderen zo gefocust op ons onderwijs en hoe we aan het zakken zijn in de PISA-ranglijst of hoe leerkrachten te veel werkdruk ervaren. Er zijn geen excuses voor het dalen in de ranglijst volgens Ben Weyts (Nws, 2023). We focussen veel op wat niet goed is. Ik merk dat we spreken over hoe het beter zou kunnen en refereren naar landen waar het wel goed gaat, maar we niet altijd verder kijken. Hoe kunnen we het beter maken? Welke voorbeelden zijn er? Wat kunnen we eventueel overnemen? Waarom is dat onderwijssysteem nu zo succesvol? Het stellen van deze vragen vind ik belangrijk, aangezien de antwoorden ons, leerkrachten en directies, zeker op weg kunnen helpen om onze onderwijspraktijk te verbeteren, bij te leren of geïnspireerd te worden.

Toen ik besloot naar Finland te gaan op internationalisering was ik heel benieuwd door de goeie dingen die ik er hoorde. Eindelijk ging ik weten waar ze het over hadden in de media en dit van een goede bron, in de praktijk zelf. Het zou toch makkelijker moeten zijn dan dat, aangezien niet iedereen de kans heeft het Finse onderwijs in het echt te gaan beleven. Daarom begon ik met het idee te spelen of mijn opgedane kennis en ervaring mee te nemen naar Vlaanderen en dit deed ik via een videoreeks. Gezien 77,5% van de leerkrachten uit mijn enquête aangaven dat ze het liefst zouden leren van de Finnen aan de hand van korte filmpjes per onderwerp koos ik dit middel. Het was ook mijn voorkeur aangezien ik de kennis en vaardigheden die ik opdeed in mijn middelbare schoolrichting Woordkunstdrama, waar ik ook het vak audiovisuele vorming had, kon inzetten. Het sluit aan bij mijn interesses en talenten.

Ikzelf, maar ook geïnterviewde leerkrachten en diverse bronnen, vinden dat we in Vlaanderen zeker en vast kunnen leren van de Finnen. Naar mijn mening is hun onderwijs echt wel iets om naar op te

kijken. Vanuit mijn enquête bleek dat heel wat respondenten dit ook als zinvol zien om hun onderwijs(systeem), lespraktijk op klaswerking te verbeteren, bij te leren over het Finse en/of Vlaamse onderwijssysteem, ideeën op te doen en eventueel hun eigen werking in vraag zouden stellen. Ze gaven aan welke aspecten ze meer over wilden te weten komen. Om succesvolle onderwijspraktijken uit Finland effectief te kunnen inzetten in Vlaanderen moeten we een goede, betrouwbare bron hebben. Mijn product van mijn bachelorproef vormt een goede, betrouwbare bron.

Naar mijn mening kunnen we zeker de vruchten plukken van het Finse onderwijssysteem. Tijdens mijn stage daar ervaarde ik het Finse onderwijssysteem, waar ik een groot vertrouwen voelde vanuit het hele team, maar ook van de ouders. Ik ervaarde een team dat echt samenwerkte en voelde dat ze stuk voor stuk al hun potentieel in hun werk staken en het echt graag deden. Volgens Sadiona, directrice in Norden International school, geloven ouders ook dat leerkrachten alles geven. Het merendeel van de Finse leerkrachten voelen zich gewaardeerd, zo een 60% (Vranckx & Bram Spruyt, 2022), tegenover slechts 30% van de leerkrachten in Vlaanderen. Een leerkracht staat er niet alleen voor. We kunnen in Vlaanderen meer beroep doen op elkaars expertise, elkaars inbreng vragen, samen lessen voorbereiden en conflict overleggen zoals ze in Finland doen. Natuurlijk moet hier wel de tijd en ruimte voor zijn.

Iedere 45 minuten is de les gedaan in Finse scholen en is het tijd voor een speeltijd van 10 minuten. De leerlingen hebben ook minder uren les. Uiteindelijk zitten ze dus niet zoveel in de klas. Toch scoren ze nog steeds goed in de PISA-ranglijst (PISA 2022 Results (Volume I), n.d.). Ik denk dat de leerlingen geconcentreerder zijn doordat ze net hebben kunnen spelen en energie konden opdoen. Het is voor jonge kinderen moeilijk om zich lang te concentreren. Deze pauzes vind ik zeker een goeie zaak. Door het kleinere aantal uren hebben leerkrachten ook meer tijd om voor te bereiden en samen te zitten. Ik geloof dat dit evenwicht veel beter was in Finland. Er zijn alsook minder administratieve taken of planlast (Vranckx & Bram Spruyt, 2022). In een interview werd ook aangehaald dat waar leerkrachten echt van houden het lesgeven is. Ik sta hier volledig achter. Leerkrachten zijn gemotiveerd om les te geven en doen dit naar mijn geloven ook graag, het is al het gene dat extra is dat de werkdruk zo hoog maakt.

Leerkrachten ervaren in Finland minder werkdruk. Onder andere ook door de mindere focus en druk op evaluatie in vergelijking met andere landen. Dit kwam uit mijn interviews met de leerkrachten van Norden International School, maar ook uit focusgesprekken met leerkrachten van Ruoholahti Peruskoulu. Het viel mij enorm op hoeveel minder er gefocust werd op evaluatie en het vergelijken.

De leerlingen zijn minder gestrest en enthousiaster om te leren. Naar mijn visie is dit ook mede door de autonomie die leerlingen ervaren. Kinderen leren het beste door te doen en met de verschillende zintuigen. Kinderen zijn meer betrokken wanneer ze beleven, zien, horen en voelen, maar onthouden ook beter. Ook het hebben van autonomie heeft motivatie bij de kinderen als gevolg. Ik deel deze visie. Elk kind wil autonomie en heeft recht op autonomie. Ik ervaarde in Finland echt dat kinderen daar ook mee om kunnen. In mijn interview met Timea kwam naar boven dat men gelooft dat je het vertrouwen dat je geeft ook terug krijgt. Leerlingen zien dat je hen vertrouwt en willen dit ook niet schenden. Naar mijn mening kunnen we in Vlaanderen nog meer autonomie geven aan onze leerlingen. Zoals leerkracht Timea (2024) ook aangaf voel je soms als instinct dat leerlingen moeten luisteren en zou je vanuit je instinct niet zoveel autonomie geven, maar leerlingen kunnen echt om met autonomie. Ook leerkrachten hebben enorm veel baat aan het hebben van autonomie. Daarnaast is het ook een feit dat leerkrachten die autonomie ervaren meer waardering voelen (Vranckx & Bram Spruyt, 2022).

Ik ben er mij van bewust dat het toch niet zo simpel is om deze dingen mee te nemen naar Vlaanderen. Dit werd ook aangegeven in mijn enquête, maar werd ook benoemd in een interview. Wij kunnen als leerkracht niet zomaar het onderwijssysteem aanpassen en grootschalige verandering brengen, deze impact hebben wij niet. Toch geloof ik dat wij als leerkracht heel wat invloed hebben en dus heel wat kunnen veranderen. Via mijn videoreeks kunnen leerkrachten leren van de Finnen, inzicht krijgen in de overeenkomsten en verschillen en geïnspireerd worden. Het brengen van verandering begint volgens mij met het hebben van kennis en het huidige in vraag te stellen. Daarnaast zal ik ook 'best practices' uit Finland in beeld brengen in mijn product die leerkrachten kunnen overnemen. Ten slotte kan het introduceren van het Finse onderwijs leerkrachten in wording inspireren om van het Finse onderwijs te proeven tijdens een buitenlandse stage.

Mijn onderzoek is meer gericht op het onderwijs in Helsinki, specifiek mijn stageschool Norden International School. Het is een kleine privéschool, met een internationale leerlingen- en lerarenpopulatie. Het schooltje gebruikt wel diverse ideeën uit het Finse educatiesysteem en baseerden zich ook op het Nationale curriculum. Zo kon ik het onderwijs in Helsinki diepgaand leren kennen. In mijn literatuurstudie bekijk ik het onderwijs in Finland wel breed. Naast het onder de loep nemen van het onderwijs in Norden, bezocht ik ook een Finse publieke school in het centrum van Helsinki. Centrum en Oost-Helsinki hebben, net zoals wij in België momenteel, meer en meer te maken met anderstalige kinderen. In deze zin is het ook zeker interessant.

7. Praktijkluik

Ik ontwikkelde 3 video's voor mijn praktijkgedeelte. Deze zijn gericht op leerkrachten lager onderwijs, maar ook studenten in de opleiding BALO, specifiek ook leerkrachten in wording die eventueel graag op internationalisering naar Finland zouden willen gaan. Via deze weg kunnen leerkrachten (in wording) een idee krijgen hoe het er in het Finse onderwijs aan toe gaat, geïnspireerd worden en leren van de Finnen.

7.1. Video's: Leren van de Finnen

De video's vormen een videoreeks, deze bespreken telkens een ander onderwerp namelijk een introductie, overeenkomsten en verschillen en best practices. Ik koos voor deze onderwerpen vanuit mijn bevraging. De respondenten van mijn enquête gaven aan welke aspecten ze meer over te weten willen komen en zinvol zijn voor leerkrachten lager onderwijs.

Mijn video's zijn tussen de 4 tot 6 minuten. Deze richtlijn, ongeveer 5 minuten, werd gesteld in samenspraak met mijn mentor. Daarnaast besprak ik ook met mijn mentor in welke taal ik de video's ging maken. Nederlands leek ons de beste keuze, gezien het doelpubliek Vlaamse leerkrachten (in wording) zijn. In elke video is er een korte



Figuur 1: Introductie en kadering

introduction van 18 seconden waarbij ik mezelf voorstel en kader waar mijn eindstage doorging. Daarbij visualiseer ik de wereldbol, waarna ik inzoom op Helsinki (zie *figuur 1*). Mijn mentor suggereerde dat ik dezelfde, korte en herkenbare introductie zou gebruiken in elke video. In de video's ben ik nu en dan in beeld en spreek ik naar de camera toe. Ik onderbreek dit met het visualiseren van diverse werkvormen, voorbeelden ect. Het visualiseren is een zelf opgesteld criterium omdat het inzetten op de verschillende zintuigen in het Finse curriculum voorkomt en het visualiseren in interviews naar boven kwam, maar het sluit ook aan bij mijn visie.

7.1.1. Een introductie van het Finse onderwijs

De eerste video die ik creëerde is een introductievideo. Daarvoor filmde ik de infrastructuur in Norden International School, maar ook in Ruoholahti Lower Comprehensive School. Beide scholen

zijn gelegen in Helsinki. Ik koos ervoor deze twee scholen in beeld te brengen zodat er meer dan één voorbeeld is van een lagere school in Finland. Het maakt de video ook representatiever doordat Norden een privéschool is en Ruoholahti een publieke school.

In de video bespreek ik de dagindeling, de leerlingenpopulatie, de klasgrootte, de infrastructuur, maar refereer ik nu en dan ook naar de visie of het curriculum. Intussen wandel ik doorheen de hele school in Norden International School en de geobserveerde klassen van Ruoholahti. Ik verwerkte ook foto's van enkele andere ruimtes in Ruoholahti.



Bachelorproef "Leren van de Finnen": Introductie

Figuur 2: Video 1 – Introductie

7.1.2. Het Finse onderwijs tegenover het Vlaamse

De tweede video belicht de overeenkomsten en verschillen tussen het Finse en Vlaamse onderwijs. Ik legde interviews af met de leerkrachten en directie van mijn stageschool, namelijk Norden International School in Helsinki. Ik maakte een audio opname tijdens deze interviews en gebruikte fragmenten hiervan in deze video. Zo hoort de kijker van leerkrachten die lesgeven in Finland hoe het daar is.

Ik gebruikte bij de interviews heel wat beelden van tijdens mijn stage in Norden. Deze ondersteunen wat er gezegd wordt. Zo krijg je echt een kijkje in het Finse onderwijs. Daarnaast ben ik aan het woord, waarbij ik afwisselend in beeld ben. De leerkrachten (in wording) kunnen via deze video meer leren over de overeenkomsten en verschillen, maar misschien ook het eigen onderwijssysteem in vraag stellen, kritisch kijken en geïnspireerd worden.



Bachelorproef "Leren van de Finnen": Overeenkomsten en verschillen

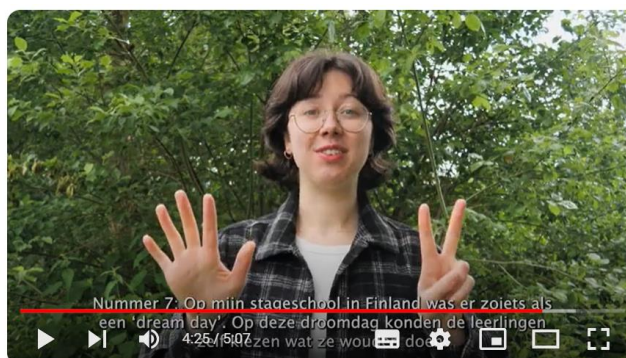
Figuur 3: Video 2 – Overeenkomsten en verschillen

7.1.3. Best practices in het Finse onderwijs

In de derde video bespreek ik de best practices van het Finse onderwijs. Ik maakte een selectie van de beste praktijken die ik persoonlijk ervaarde in Finland, in de literatuur vond en wat de leerkrachten van mijn stageschool in Finland aangaven als beste praktijken. Ik visualiseer deze met beeldmateriaal van werkvormen en best practices van op stage.

Er worden zeven beste praktijken besproken. In deze video hanteer ik een opsomming als structuur. Volgende goeie onderwijspraktijken kwamen aan bod:

1. Inzetten op gezond leven: bewegen, mentaal welzijn en gezond eten.
2. Leren door te doen en in het centrum van de aandacht te staan.
3. Inzetten op het geven van autonomie en vertrouwen aan de kinderen.
4. Leerkrachten werken goed en veel samen.
5. Inzetten op het rekening houden met individuele verschillen, interesses en talenten.
6. Een cultureel diner bij een klas of school met veel anderstalige leerlingen met diverse nationaliteiten.
7. De droomdag bij het behalen 1000 punten met de hele school.



Bachelorproef "Leren van de Finnen": Best practices

Figuur 4: Video 3 – Beste onderwijspraktijken

Scan me!



Figuur 5: QR-code naar de eerste video

Scan me!



Figuur 6: QR-code naar de tweede video

Scan me!



Figuur 7: QR-code naar de derde video

7.2. Uittesten in de praktijk

Het product van mijn bachelorproef is een videoreeks voor leerkrachten om te leren van de Finnen en zich te laten inspireren. Voor mijn praktijkgedeelte van mijn bachelorproef werden over het algemeen werkvormen uitgetest door mijzelf of de vaste leerkrachten in mijn stageschool Norden International School in Helsinki. Zo werden de werkvormen en best practices die in de tweede video worden belicht getest in de praktijk. Succesvolle onderwijspraktijken, de infrastructuur, overeenkomsten en verschillen met het Vlaamse onderwijs werden in beeld gebracht aan de hand van foto's of filmpjes. De infrastructuur filmde ik zowel in Norden International School als in Rauholahti peruskoulu.

Best practices

Tijdens mijn stage deed ik 11 weken lang ervaring op in het Finse onderwijs en probeerde ik heel wat uit. Ik hanteerde Finse onderwijspraktijken en volgde het Finse curriculum. Ik voelde zelf wat werkte en wat niet. Ik ondervond op stage ook overeenkomsten en verschillen. Ik kon dan ook op basis van wat ik in de literatuur vond, zelf ervaarde en hoorde in de interviews concluderen welke onderwijspraktijken succesvol waren en wat we eventueel kunnen meenemen naar Vlaanderen.

Ik ervaarde dat het geven van autonomie aan de kinderen een goede praktijk is. Mijn ervaring hierbij was altijd positief. Leerlingen proberen je in het begin natuurlijk wel te testen, maar dit neemt niet weg dat het geven van autonomie en vertrouwen een goede onderwijspraktijk is. Ook het inspelen op verschillen, talenten en interesses is iets wat ik over het algemeen zie als een goede onderwijspraktijk. Tijdens mijn stage kwam dit ook sterk naar voren, aangezien het een internationale en inclusieve school is moeten leerkrachten sterk inspelen op verschillen. Leerkrachten probeerden zo veel mogelijk in te spelen op interesses. Bijvoorbeeld een leerling met (nog niet gediagnosticeerde) ASS was zeer geïnteresseerd in Spiderman. Ze gebruikten dit tijdens wiskunde, waar hij moeilijkheden ervaart. Ook het inzetten op talentontwikkeling viel me op in het Finse onderwijs. Dit wordt zeker ook ondersteund door het hebben van vakken zoals drama, muziek, storytelling, knutselen (houtbewerking, naaien), sport...

Het culturele diner en de droomdag zijn twee onderwijspraktijken die het hele team samen uitvoerden op stage in Norden International School. Voor beide werkte het hele team samen. Taken werden verdeeld en alles werd besproken. Ik merkte hierbij echt dat de leerkrachten zeer gedreven zijn, echt moeite doen om samen te werken, in elkaar vertrouwen, een beroep doen op elkaars

expertise en over het algemeen gewoon goed kunnen samenwerken. Doorheen heel mijn stage ervaarde ik dit als een goeie onderwijspraktijk.

Ik ervaarde het culturele diner als een succes. De leerlingen waren zeer betrokken omdat het over hun thuisland ging. De week op voorhand werd er heel wat voorbereid voor het culturele diner. Er werd klas overschrijdend gewerkt en leerlingen leerden op deze manier heel wat dingen bij. Verschillende vakken zoals aardrijkskunde, knutselen, taal en ICT werden betrokken. Ook was er sprake van heel wat ouderbetrokkenheid. Leerlingen kookten samen met hun ouders iets typisch voor hun thuisland of cultuur en ouders kwamen proeven van ieders gerecht. Tijdens het culturele diner omarmden ze heel erg de diversiteit in de school, wat heel belangrijk is in Finland. Deze werkvorm bracht verschillende elementen samen van het Finse onderwijssysteem. Het doen, beleven, het kind in het centrum van de aandacht, verschillende zintuigen gebruiken en het geven van autonomie aan de leerlingen (wat ze willen maken, lay-out poster, zelf koken...).

De droomdag was een kers op de taart. Het systeem (ClassDojo) dat de leerkrachten in Norden International school hanteren, waarbij leerlingen punten kunnen krijgen voor goede attitudes en gedrag, werkte goed. De droomdag was een extra motivatie. Het was mooi dat de leerkrachten de autonomie gaven aan de leerlingen om deze dag zelf in te vullen en hun vertrouwden. Er werden vanuit al hun suggesties wel wat dingen concreet vastgelegd en afspraken gemaakt. De droomdag verliep verrassend vlot. Ik had een beetje schrik dat het uit de hand zou lopen, maar de leerlingen gingen heel goed om met de gegeven autonomie. Leerkrachten vertrouwden hier echt in de leerlingen. Dit was voor mij echt een bevestiging dat deze onderwijspraktijk geslaagd is.

Op stage gaf ik een vak 'Health and environment' aan alle klassen. Ik merkte dat dit vak echt een meerwaarde vormt. Leerlingen kwamen hier meer te weten over allerlei onderwerpen m.b.t. gezond leven. Er kwamen onderwerpen zoals bewegen, gezond eten, welzijn en het klimaat binnen de omgeving aan bod. Ik merkte over het algemeen dat er in Finland meer ingezet wordt op gezond leven. Zo zijn de maaltijden altijd gezond eten en is er een vegetarische optie. Er wordt regelmatig naar buiten gegaan binnen het schoolterrein of op uitstappen. Dit deed de leerlingen goed. Het sluit ook mooi aan bij het Fins curriculum.

7.2.1. Testen bij doelpubliek

Eens de video's afgewerkt waren stelde ik een feedbackformulier op (zie bijlage). Deze bezorgde ik aan een leerkracht lager onderwijs. Daarnaast bevroeg ik ook mijn kritische vriend, de coördinator

voor internationalisering en een lector van de opleiding Lager onderwijs, beiden binnen Howest. Het feedbackformulier vraagt naar de inhoudelijke en technische kwaliteit, de structuur en duidelijkheid, maar ook de relevantie en bruikbaarheid van de video's. Er was ook ruimte voor het maken van aanbevelingen of fouten die ze tegenkwamen.

Kwaliteit

Uit de feedback kwamen veelal positieve dingen. De kwaliteit van de video's op vlak van beeld en geluid was volgens hun allemaal goed. Het beeld is zuiver en het geluid is goed. Twee personen gaven aan dat het in de eerste video wat lastig was om te volgen terwijl ik door te school wandel. Het is wat te intens en druk. Beide suggereerden enkele beelden in te korten of sommige stukken in slow motion te plaatsen. Er werd door enkele personen aangegeven dat mijn stem zeer duidelijk en aangenaam is, met goeie intonatie en ik niet te snel of te traag spreek.

Inhoudelijk gaven ze aan dat de videoreeks leerrijk is. Er werd gezegd dat het een fijne introductie is voor het Finse onderwijssysteem, en dat de video's duidelijk, aantrekkelijk, filmisch, creatief en informatief zijn. Twee leerkrachten benoemden dat ze de intro's leuk vonden en daardoor telkens benieuwd waren naar wat ging komen. "Dit werd ook versterkt door mij als kijker te benoemen als nieuwsgierige en enthousiaste leerkracht. Je leek ook telkens in de video Finse geheimen prijs te geven. Die wou ik telkens zeker horen of zien!" (Leerkracht lager onderwijs, 2024).

De feedback op de inhoudelijke kwaliteit van de videoreeks was dus zeer lovend, maar ik kreeg ook enkele opmerkingen. Eén leerkracht gaf aan meer te willen horen over hoe het inclusief onderwijs concreet gedaan werd en hoe ze precies lesgeven (frontaal, coöperatief, differentiërend ect.) omdat ze daar waarschijnlijk verschil maakten en zo hoger scoorden. Deze leerkracht gaf verder aan dat ik dan wel in de derde video duidelijke pedagogische accenten gaf die Vlaamse scholen minder leggen.

Structuur

De structuur van de video's vonden de feedbackgevers allemaal goed. Ze zijn aangenaam, kort en bondig. Eén iemand zei dat het aangenaam was de inbreng van de Finse leerkrachten te horen. Daarnaast werd ook gezegd dat de best practices goed waren onderzocht en uitgelegd en het videomateriaal een goede ondersteuning is voor de verbale uitleg. Ten slotte zeiden enkele feedbackgevers dat de lengte van de video's goed is en je je niet gaat vervelen. Ik kreeg van één leerkracht te horen dat de video's gerust nog langer mochten duren.

Relevantie

Er werd over het algemeen gezegd dat de videoreeks relevant is voor het doelpubliek. Daarnaast zeiden ze dat leerkrachten er zeker iets van kunnen leren en het uitnodigt om meer te ontdekken. Ze vonden het interessant en een goede, korte samenvatting van het Finse onderwijs.

Twee van de feedbackgevers hebben het Finse onderwijs met eigen ogen gezien. Mijn kritische vriend (2024) zei: “Ik ben bekend met het onderwijssysteem in Finland en ik kan bevestigen dat alles wat je vermeld in de video’s inderdaad toegepast wordt in het onderwijs.” Verder zei één iemand aan volgende dingen te denken: gratis maaltijden vanuit de overheid en verschillende opties (vegetarisch, lactosevrij...), handwerk en houtbewerking binnen het curriculum en dat het opviel dat kinderen veel op de grond zitten.

Ten slotte werd gezegd dat ik zeker niets moet weglaten. De leerkracht lager onderwijs (2024) gaf aan dat volgende vragen in hem opkwamen en eventueel konden toegevoegd worden: “In welke mate en hoe scoren Finse scholen sterker?” en “Je gaf een mooi beeld over twee scholen uit de hoofdstad. Ik vroeg mij dan af hoe die kleine afgelegen schooltjes in dunbevolkte gebieden zijn.”.

Aanbevelingen

In de vorige puntjes kwamen al enkele aanbevelingen aan bod. Er werden gevonden spellingsfouten neergeschreven. Eén iemand vroeg zich af of de Nederlandstalige ondertitels nodig zijn en of ik niet beter Engelse ondertiteling zou voorzien. Verder werd aanbevolen om de sprekers, wanneer ik niet aan het woord ben, eventueel aan te duiden met naam zoals in het journaal. Deze persoon vroeg zich af wie aan het woord was. Ten slotte werd door één persoon gezegd dat er gerust meer video’s mogen zijn.

Feedback verwerken

Vanuit deze feedback kwamen onderstaande aanpassingen voort:

1. Spellingsfouten werden gecorrigeerd.
2. In de eerste video zette ik enkele beelden in slow motion. Daarnaast knipte ik ook enkele onnodige stukken eruit, waar de camera draaide.

3. In de introductie voegde ik toe dat handwerk (naaimachine) en houtbewerking in het Finse curriculum staan.
4. Ik voegde in de tweede video toe dat maaltijden gratis zijn (vanuit de overheid) in de middag. Er zijn ook verschillende opties zoals vegetarisch, lactosevrij ect.
5. Ik vermeldde telkens wie aan het woord is, wanneer ik niet aan het woord ben, bij de interview fragmenten.
6. Ik voegde toe dat er een vrij klassieke onderwijsstijl is in Finland en er veelal frontaal wordt lesgegeven.
7. Ik besprak in welke mate Finland hoger scoort in de PISA-ranglijst.

Sommige dingen zou ik aanpassen moest ik nog meer tijd hebben en andere met een reden.

Bijvoorbeeld ik maakte niet nog meerdere video's door tijdsgebrek. Ik bracht geen afgelegen school in beeld in een dunbevolkt gebied omdat ik stage liep in Helsinki en niet de mogelijkheid had zo een school te bezoeken. Ten slotte liet ik de ondertiteling in het Nederlands staan. Ik koos hiervoor omdat dit leerkrachten die niet zo goed Engels verstaan kan helpen.

8. Resultaat en conclusie

Aan het einde van mijn onderzoek kan ik een antwoord formuleren op mijn onderzoeksvraag en deelvragen. Ik zal in dit hoofdstuk een algemene, beknopt conclusie maken. Ik sluit af met een terugblik en vooruitblik.

8.1. Algemene conclusie

Finland hoorde sinds het jaar 2000 bij de best presterende landen in de PISA-ranglijst. Ze haalden nog verschillende keren de top 10, maar doordat andere landen hun onderwijssysteem succesvol verbeterden, naast andere redenen, bleven ze niet aan de top. Ze genieten vandaag de dag wel nog altijd van een hoogstaand onderwijs.

Volgens de VVOB (n.d.) voldoet kwaliteitsvol onderwijs aan volgende zes dimensies: equity, contextgebondenheid en relevantie, kindvriendelijk lesgeven en leren, duurzaamheid, evenwichtige aanpak en leerresultaten. Het Finse onderwijs is gericht op mensenrechten en het behouden van een multiculturele omgeving. Daarnaast heeft het naast een opvoedkundige missie ook het doel leerlingen breed te vormen en anderzijds hen te laten bijdragen aan een gelijkwaardige maatschappij en een goed opgeleide bevolking. Ze vinden het werken tot verantwoordelijke, respectvolle individuen met gemeenschapszin belangrijk. Ze hanteren in het basisonderwijs overal dezelfde nationale doelen, waardoor elk kind dezelfde kwalitatieve onderwijskansen heeft.

Het Finse geheim, als in één iets uitzonderlijk, heb ik niet ontdekt. Er zijn diverse benoemingswaardige aspecten die samen een recept vormen tot succes en kwaliteit. Zo zijn er de kleinere klasgroepen een goede praktijk, het geven van autonomie en vertrouwen aan de kinderen en werken naar zelfstandigheid, maar ook het inzetten op de verschillende zintuigen en vooral dingen doen, zowel binnen als buiten.

Leerkrachten ervaren ook meer autonomie en hebben meer verantwoordelijkheden zoals inspraak in het opstellen van het curriculum. De kortere lesdagen zijn voor zowel leerlingen als leerkrachten een goede praktijk. Er is meer tijd om (samen) voor te bereiden en samen te werken. Ook de lessen zijn slechts 45 minuten met telkens een pauze van 10 minuten na elk lesuur, waarin kinderen verplicht naar buiten moeten. Leerkrachten ervaren minder werkdruk. Ze hebben betere ondersteuning en minder administratieve lasten. Leerlingen ervaren in Finland minder druk op evaluatie. Er worden minder toetsen en huiswerk gegeven en punten zijn er niet in de lagere school. Leerlingen met

speciale noden krijgen in het Finse onderwijs persoonlijke ondersteuning, bijvoorbeeld een persoonlijke assistent in de klas. Dit is uiteraard niet zomaar over te nemen.

Er zijn dus heel wat goede en succesvolle onderwijspraktijken in Finland, waar we zeker inspiratie uit kunnen halen, maar wat kunnen we effectief implementeren in de Vlaamse klassen. Natuurlijk kunnen we niet zomaar het hele onderwijssysteem aanpassen. Volgende praktijken zijn makkelijker te verwezenlijken. Het geven van meer autonomie aan de leerlingen en nog meer werken naar zelfstandigheid kunnen we in Vlaanderen zeker implementeren. De nadruk dat het Finse onderwijs legt op zelfredzaamheid en praktische vaardigheden kan mogelijks geïntegreerd worden in Vlaanderen. Daarnaast kunnen we leerlingen meer laten doen en beleven, daarmee bedoel ik aan actief leren doen, maar ook leerlingen in het centrum van de aandacht stellen. We kunnen leerlingen laten ontdekken en leren met de verschillende zintuigen. We kunnen minder huiswerk geven, minder druk leggen op presteren en evaluatie, maar meer nadruk leggen op gezond leven in het Vlaamse onderwijs. Vlaamse scholen kunnen meer aandacht besteden aan gezondheid en welzijn, zoals gezonde voeding en beweging. Ten slotte is er veel nadruk op buitenactiviteiten en spelen als een essentieel onderdeel van het onderwijs in Finland. Daar kunnen we zeker ook iets van leren.

Het zou mooi zijn moesten we als team meer samenwerken, met elkaar overleggen en een beroep doen op elkaars expertise. Uiteindelijk wil ik concluderen dat we als Vlaamse leerkrachten zeker kunnen leren van andere landen, zeker van de schoolsystemen die goed scoren in de PISA-ranglijst. Natuurlijk zegt dit niet alles en is het vooral ook belangrijk om kritisch te zijn. Geen enkel systeem is perfect.

8.2. Terugblik en vooruitblik

Indien het mogelijk was geweest zou ik in nog een publieke Finse lagere school gaan observeren. Ik was op voorhand niet op de hoogte van de procedure waardoor je moet gaan om te mogen observeren. Hieromtrent maakte ik een aanpassing in mijn methodologie. Ik had dit natuurlijk wel beter kunnen bekijken op voorhand. Zo zou ik een representatiever en meer onderbouwd resultaat bekomen. Toch is mijn bachelorproef, volgens mij, al goed onderbouwd en is het door de literatuurstudie en bevragingen ook representatief voor het onderwijs in Finland, vooral geënt op Helsinki. Doordat ik stage liep en observeerde in Helsinki is het voornamelijk op het onderwijs in Helsinki en mijn stageschool gefocust. In de literatuur spreek ik over heel Finland.

Ik had eventueel ook enkele werkvormen of beste onderwijspraktijken vanuit Finland kunnen uitproberen in een klas in Vlaanderen. Ik zag hier initieel niet helemaal de meerwaarde van in en slechts één leerkracht uit mijn enquête stelde dit voor. Achteraf gezien kon het de kwaliteit van mijn product wel nog versterken en een extra video opleveren. Aangezien ik drie maanden op buitenlandse stage was had ik praktisch gezien niet veel tijd meer om dit te doen. Het testen van Finse praktijken in Vlaamse klas(sen) zou wel in de toekomst nog geprobeerd kunnen worden. Het zou ook interessant zijn om verder te onderzoeken waarom autonomie voor leerkracht en leerling zoveel impact heeft op de motivatie, werkdruk en het gewaardeerd voelen als leerkracht. Ook waar het verder een invloed op heeft en hoe we kunnen werken naar meer autonomie in Vlaamse scholen.

Mijn onderzoek liep voornamelijk vlot. Er waren natuurlijk wel momenten waarop ik beter had kunnen plannen en meer had moeten spreiden, maar over het algemeen werkte ik er consistent aan verder. Ik hield regelmatig contact met mijn kritische vriend en mijn mentor om dingen af te stemmen en feedback te vragen. Ik ervaarde een goede samenwerking met mijn stageschool. Ik vind dat ik me goed heb verdiept in het thema van mijn bachelorproef. Ik paste mijn methodologie wel aan in het proces. Ik had aan de start van mijn bachelorproef minder zicht over wat ik precies zou bevragen in mijn enquête, in hoeveel scholen ik zou kunnen observeren en wie ik best om feedback zou vragen.

Ik wou aan de hand van deze bachelorproef een praktijkprobleem oplossen. Leerkrachten willen de kwaliteit van hun onderwijs telkens verbeteren, maar kijken hiervoor weinig naar de Finnen. Hun onderwijs staat er wel om bekend om een hoogwaardig en succesvol onderwijssysteem te zijn. Leerkrachten zijn er uiteindelijk niet zo bekend mee. Mijn bachelorproef lost volgens mij het praktijkprobleem deels op. Ik vergeleek het Finse en Vlaamse onderwijs, zocht wat we kunnen leren van de Finnen en keek naar welke praktijken we eventueel kunnen overnemen om ons onderwijs te verbeteren. Mijn product kan leerkrachten inspireren, laten kennismaken met het Finse onderwijs en laten leren van de Finnen. Ik creëerde een goede bron om te leren van de Finnen. De videoreeks kan ook gebruikt worden in de opleiding lager onderwijs, waar leerkrachten al vroeg kunnen kennismaken met het Finse onderwijs en zich kunnen laten inspireren. Het kan hun ook enthousiasmeren voor een buitenlandse stage in Finland, want het echt zien en beleven is nog altijd de beste manier om te leren. Ik heb de weg naar het oplossen van het praktijkprobleem beginnen leggen, maar of Vlaamse leerkrachten effectief deze goede onderwijspraktijken vanuit Finland zullen implementeren in hun onderwijspraktijk valt nog af te wachten.

Afkortingenlijst

PISA: Programme for International Student Assessment. Dit is internationaal vergelijkend onderzoek door OESO dat kennis en vaardigheden in wiskunde, lezen en wetenschappen test van 15-jarigen.

TALIS: Teaching and Learning International Survey. Dit is internationaal vergelijkend onderzoek over leraren en directies door OESO.

OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.

OVSG: Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten. Het is een koepel binnen het officieel gesubsidieerd onderwijs.

GO!: Gemeenschapsonderwijs. Het is een onderwijsnet.

VVOB: Het staat voor 'education for development'. Deze vzw draagt, in opdracht van de Vlaamse en Belgische overheid, bij aan de kwaliteit van het onderwijs in ontwikkelingslanden.

BALO: Bachelor Lager Onderwijs.

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1: <i>Introductie en kadering</i>	52
Figuur 2: Video 1 – <i>Introductie</i>	53
Figuur 3: Video 2 – <i>Overeenkomsten en verschillen</i>	53
Figuur 4: Video 3 – <i>Beste onderwijspraktijken</i>	54
Figuur 5: <i>QR-code naar de eerste video</i>	54
Figuur 6: <i>QR-code naar de tweede video</i>	54
Figuur 7: <i>QR-code naar de derde video</i>	54

Tabellen

Tabel 1: <i>Veranderingen in de prestaties tussen 2018 en 2022 in de context van prestaties voor 2018</i>	17
Tabel 2: <i>Trends in wiskunde, lezen en wetenschapsprestaties in Finland</i>	18
Tabel 3: <i>Trends in wiskunde, lezen en wetenschapsprestaties in België</i>	19
Tabel 4: <i>Doelen en inhouden, Finse nationale kerncurriculum</i>	21
Tabel 5: <i>Onder welke koepel valt de school waarin je (hoofdzakelijk) werkzaam bent?</i>	31
Tabel 6: <i>In welke mate ben je bekend met het Finse onderwijssysteem?</i>	32
Tabel 7: <i>In welke mate kijk jij op naar het Finse onderwijssysteem?</i>	33
Tabel 8: <i>Welk(e) aspect(en) van het Finse onderwijs zou je meer over willen te weten komen?</i>	33
Tabel 9: <i>Op welke manier zou je het liefst willen leren van de Finnen?</i>	34
Tabel 10: <i>Welk beeldmateriaal zou je zinvol vinden?</i>	34

Literatuurlijst

Boeken

- *Finnish lessons*. (n.d.). Google Books. Geraadpleegd op 2 januari 2024, via <https://books.google.be/books?id=py7r-7Lz-w4C&printsec=frontcover&hl=nl#v=onepage&q&f=false>
- OECD (2023), “*Changes in performance and equity in education between 2018 and 2022*”, in PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education, OECD Publishing, Paris
- OECD (2023), “*How did countries perform in PISA*”, in PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education, OECD Publishing, Paris
- OECD (2023), “*Long-term trends in performance and equity in education*”, in PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education, OECD Publishing, Paris
- OECD (2023), PISA 2022 Results (Volume I): *The State of Learning and Equity in Education*, PISA, OECD Publishing, Paris. Geraadpleegd op 4 januari 2024, via <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>

Digitaal

- *België-Vlaamse-gemeenschap:Onderwijzen en leren in het lager onderwijs*. (z.d.). Geraadpleegd op 25 april 2024, via <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/nl/national-education-systems/belgium-flemish-community/belgie-vlaamse-gemeenschaponderwijzen-en-leren>
- De Wilde, B. (2022, 8 juni). *Internationaal vergelijkend onderzoek over onderwijs: wat is het waard?* Klasse. Geraadpleegd op 4 januari 2024, via <https://www.klasse.be/530426/internationaal-vergelijkend-onderzoek-onderwijs/>
- *Finland*. (z.d.-b). SLO. Geraadpleegd op 20 april 2024, via <https://www.slo.nl/thema/meer/samenhang-curriculum/curriculumsamenhang-buiten-nederland/landen/finland/>
- *Finland Onderwijs*. (2017, 29 augustus). Culturescope. Geraadpleegd op 25 april 2024, via <http://culturescope.nl/onderwijs-4/>
- Franssen, A.G. (2021, 14 mei). *In Finland zitten scholieren van alle niveaus in dezelfde klas, en dat werpt zijn vruchten af*. Het Parool. Geraadpleegd op 11 december 2023, via <https://www.parool.nl/wereld/in-finland-zitten-scholieren-van-alle-niveaus-in-dezelfde-klas-en-dat-werpt-zijn-vruchten-af~b0277ca2/>
- Frederix, S. (2023, 17 augustus). *Kijkwijzer voor collegiale visitatie*. Klasse. Geraadpleegd op 10 februari 2024, via <https://www.klasse.be/215026/kijkwijzer-tips-collegiale-visitatie/>

- Schelfaut, S. (2024, May 18). *Gratis onderwijs, amper huiswerk en nauwelijks zittenblijvers: dit is de succesformule van het Finse onderwijsmodel*. Het Parool. Geraadpleegd op 20 april 2024, via <https://www.parool.nl/wereld/gratis-onderwijs-amper-huiswerk-en-nauwelijks-zittenblijvers-dit-is-de-succesformule-van-het-finse-onderwijsmodel~b6fc318c/?referrer=https://www.google.com/>
- Hancock, L. (2021, September 14). *Why Are Finland's Schools Successful?* Smithsonian Magazine. Geraadpleegd op 4 januari 2024, via <https://www.smithsonianmag.com/innovation/why-are-finlands-schools-successful-49859555/>
- *Het Vlaams onderwijssysteem*. (n.d.). Geraadpleegd op 20 april 2024, via <https://stichtingnob.nl/artikelen/het-vlaams-onderwijssysteem>
- *Hoeveel leerlingen mogen er in de klas zitten in het kleuter- en lager onderwijs?* (n.d.). www.vlaanderen.be. Geraadpleegd op 7 januari 2024, via <https://www.vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming/organisatie-van-het-onderwijs/infrastructuur/hoeveel-leerlingen-mogen-er-in-de-klas-zitten-in-het-kleuter-en-lager-onderwijs>
- Houbrechts, F. (2022, February 2). *Nieuw Leersteundecreet is lapmiddel voor inclusief onderwijs*. Sociaal.Net. Geraadpleegd op 31 mei 2024, via <https://sociaal.net/opinie/nieuw-leersteundecreet-lapmiddel-voor-inclusief-onderwijs/>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2021, December 21). *Hoe is de groep van mijn kind op de basisschool samengesteld?* Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 7 januari 2024, via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-zijn-de-groepen-in-het-basisonderwijs-bo-samengesteld>
- Nws, V. (2023, December 5). *Niveau van leerlingen in Vlaanderen daalde nog nooit zo snel*. vrt.nws.be. Geraadpleegd op 25 april 2024, via <https://www.vrt.be/vrt.nws/nl/2023/12/05/onderwijs-pisa-resultaten-wiskunde-lezen-wetenschappen/>
- Leemans, L. (2023, April 21). *Is Estland het nieuwe Finland?* Klasse. Geraadpleegd op 5 juni 2024, via <https://www.klasse.be/131620/estland-nieuwe-finland/>
- *Onderwijs en kindontwikkeling in Finland » Nederlands Instituut Studiereizen*. (n.d.). Geraadpleegd op 31 mei 2024, via <https://www.studiereizen.nl/studiereizen-en-werkbezoeken/studiereizen/onderwijs-en-kindontwikkeling-in-finland>
- *Onze visie op kwaliteitsvol onderwijs | VVOB*. (n.d.). Geraadpleegd op 7 januari 2024, via <https://www.vvob.org/nl/onderwijs/visie-kwaliteitsvol-onderwijs>
- *PISA 2022 - OKM - Ministry of Education and Culture, Finland*. (n.d.). Opetus- Ja Kulttuuriministeriö. Geraadpleegd op 29 januari 2024, via <https://okm.fi/en/pisa-2022-en>
- Study International Staff. (2015, April 15). *Finland: No longer #1 in global education?* - Study International. Study International. Geraadpleegd op 2 januari 2024, via <https://www.studyinternational.com/news/finland-no-longer-1-in-global-education/>

- *School curriculum*. (2021). Google Docs. Geraadpleegd op 12 februari 2024, via <https://docs.google.com/document/d/15f2SxAb7xQ0t03CjH0mOok0whDHOQA16hsMhVtCKp9U/edit>
- Twanoptveld. (2023, 15 september). *Het Finse onderwijssysteem*. It's Scandinavian. Geraadpleegd op 11 december 2023, via <https://its-scandinavian.com/het-finse-onderwijssysteem/>
- Van den Branden, K. (2019). *Lessen uit Finland*. (n.d.). Geraadpleegd op 26 december 2023 via <https://www.sampol.be/2019/05/lessen-uit-finland>
- Van Maaïke Engels Weergeven, A. B. (2017, November 2). *Waardevolle lessen uit Finland: Een close-up van het Finse onderwijssysteem*. WordPress.com. Geraadpleegd op 2 mei 2024, via <https://opgroeienblog.wordpress.com/2017/11/02/waardevolle-lessen-uit-finland-een-close-up-van-het-finse-onderwijssysteem/>
- Vranckx, B. & Bram Spruyt. (2022). *Wat zegt TALIS over de waardering van het lera-renberoep?* In BASIS. Geraadpleegd op 31 mei, via https://www.hetacv.be/docs/default-source/acv-csc-docsitemap/6000-centrales/6770-christelijk-onderwijzersverbond-cov/6850-basis/basis-2022/basis-2/in-de-focus-2.pdf?sfvrsn=6642acc5_2
- Zebli, I. (2022, December 28). *Alle niveaus in dezelfde klas: hoe doen ze dat in Finland? Onderwijs Van Morgen*. Geraadpleegd op 3 januari 2024? via <https://www.onderwijsvanmorgen.nl/alle-niveaus-in-dezelfde-klas-hoe-doen-ze-dat-in-finland/>

Bijlagen

Bijlage 1: enquête met resultaten

40 antwoorden

 [Bekijken in Spreadsheets](#) 

Accepteert antwoorden 

Overzicht

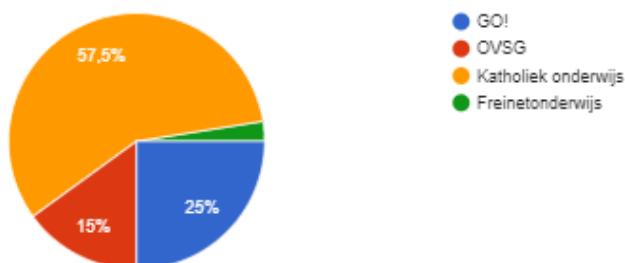
Vraag

Individueel

1. Onder welke koepel valt de school waarin je (hoofdzakelijk) werkzaam bent?

 [Kopiëren](#)

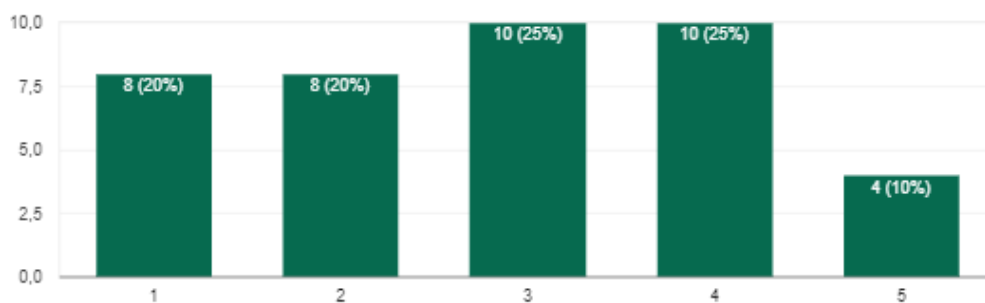
40 antwoorden



2. In welke mate kijk jij op naar het Finse onderwijssysteem?

 [Kopiëren](#)

40 antwoorden



2.1. Waarom wel/niet?

27 antwoorden

Ik ken het niet.

Nog niet aan gedacht

Ken systeem niet

In de media komen voorbeelden van goede resultaten die hun onderwijssysteem behalen.

Ik heb al gehoord en gelezen dat het Finse onderwijssysteem tot de wereldtop behoort. Ik ben wel benieuwd naar de reden waarom het effectief zo goed is. Anderzijds ben ik ook wat kritisch omdat het waarschijnlijk ook wel nadelen of valkuilen heeft.

Meer personeel voor minder kinderen

Ik weet er eigenlijk te weinig over.

Ik ken het niet goed.

Ik ken er eigenlijk niet zoveel van.

Ik weet dat ze sterk inzetten op talentontwikkeling en individuele groei en leerkrachten als experts worden gezien

Brede algemene vorming, lkr specialiseren zich bovenop basiskennis, directe feedback, vm les, nm tijd voor lkr om samen naar lln te kijken en in te spelen op de behoefte, lln meer eigenaar van eigen leerproces....

Ik weet ze nog niet veel over

Ik heb er nog maar weinig over gehoord

Vroeger volgde ik het meer, omdat ik in een Comeniusproject zat, waaronder Finland.

Omdat ik het niet echt ken. Vind het wel super dat de kinderen meer buiten zijn.

Zelfsturing van leerlingen. Goede resultaten.

Enkel datgene dat in het nieuws komt of soms al eens ter sprake komt onder de collega's.

Ik ken het onvoldoende

Ben niet bekend met buitenlandse scholen

Mooi systeem; meer op maat van kind

Goede verhalen over gehoord. Ons systeem werkt niet. In Finland is er een harmonieuze relatie tussen kind, onderwijs en leerkracht. Leerkrachten worden gewaardeerd en doen hun job graag.

Ze behalen goede resultaten en de lln zijn er zelf verantwoordelijk voor hun leren. Er is een grote betrokkenheid. Ik ben zelf al naar Finland geweest om kennis te maken met hun onderwijssysteem.

Ik ken het niet

Ik ken het onvoldoende.

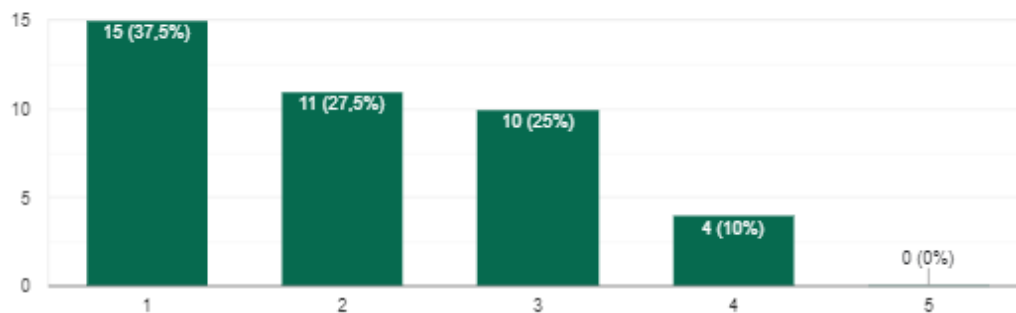
Ik ken het onvoldoende, dus kan er ook niet echt naar opkijken

Geen tijd/bronnen

3. In welke mate ben je bekend met het Finse onderwijssysteem?

[Kopiëren](#)

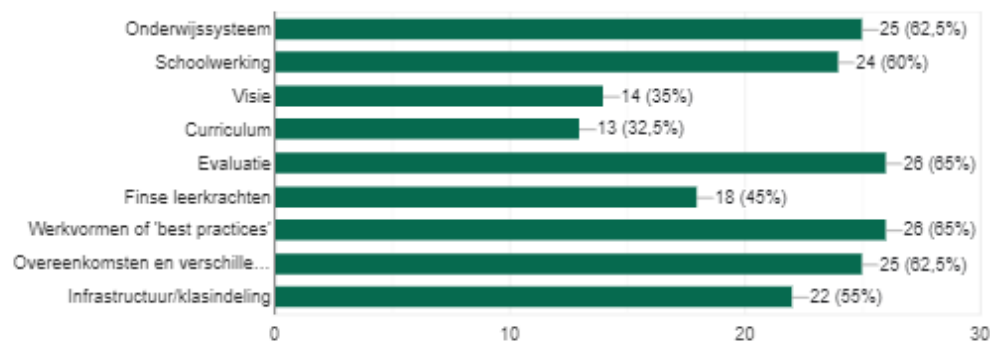
40 antwoorden



4. Welk(e) aspect(en) van het Finse onderwijs zou je meer over willen te weten komen?

[Kopiëren](#)

40 antwoorden



4.1. Meer te weten komen over de zojuist aangeduide aspecten zie ik als een kans om ... (vul aan).

23 antwoorden

Goed practices te vertalen naar mijn school

Mij te verrijken, nieuwe werkvormen uit te proberen, infrastructuur te verbeteren

Bij te leren

Ons onderwijs eventueel te verbeteren. Niet alles dat je daar ziet, kan in België worden toegepast. L

Ideetjes opdoen om klassering aan te passen

Mijn eigen lesmateriaal te verbeteren

Kinderen nog beter te laten presteren.

Dingen bij te leren bv...

Eventueel uit te proberen

Onze eigen onderwijspraktijk beter vorm te geven

Kinderen met plezier en volle goesting zichzelf naar een hoger niveau te tillen. Zelf mee te werken aan een beter systeem in België. Mijn job beter te doen. De ideale klas/schoolwerking te realiseren.

Zelf beter onderwijs te geven

Aan te vullen bij ons, overnemen wat ons onderwijs beter zou maken

Te leren voor ons eigen onderwijssysteem.

Bij leren

5. Op welke manier zou je het liefst willen leren van de Finnen?

 [Kopiëren](#)

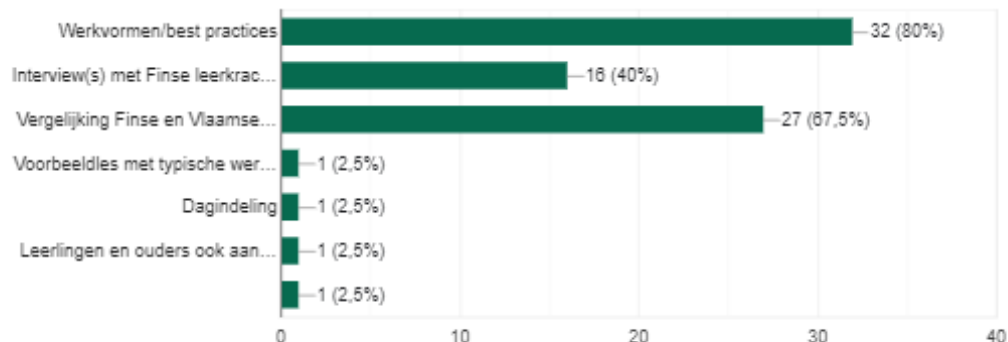
40 antwoorden



6. Welk beeldmateriaal zou je zinvol vinden? Warme oproep om aan te vullen met eigen inbreng.

 [Kopiëren](#)

40 antwoorden



Heb je nog opmerkingen/suggesties i.v.m. mijn bachelorproef?

15 antwoorden

Vooral makkelijk toepasbare elementen/tips zijn op korte termijn zinvol. Ons hele onderwijssysteem aanpassen kunnen we niet zelf en niet van vandaag op morgen.

Veel succes! Zou je de resultaten dan ergens kunnen delen? (Via de fb-pagina?) Ik ben alvast heel benieuwd!

/

Insteek begrijpend lezen

Neen,succes!

Succes. Geniet daar van het onderwijs en het land.

Veel succes

Veel succes!

Neen

Durf dingen hier eens toe te passen en kijken of ze "werken". We zijn niet alwetend als leerkrachten en verandering of bijsturing doorheen onze carrière is nodig.

Nee

Ik wou dat ik in jouw schoenen stond 🤔 Hopelijk kan je iets in gang zetten hier 🙌

Het Finse onderwijssysteem kan je niet zomaar hier in België overnemen. De samenleving is daar anders dan hier. Maar er zijn zeker aspecten die geïntegreerd kunnen worden. Wij doen ook de schoenen uit en pantoffels aan in de klas. Dit zorgt voor een huiselijke sfeer. Ook de inrichting van de klas is huiselijk met hier en daar een zithoekje met zetels of zitzakken. Wij werken met dagcontracten zodat de lln ook zelf verantwoordelijk zijn.

Succes!

Wordt ik nu op de hoogte gehouden?

Bijlage 2: transcripten interviews

Ellen – 18 januari 2024

1. Wat was je taakomschrijving in Finland en naar welke school(en) ben je gaan kijken?

Wel, ik ben eigenlijk twee keer in Finland geweest. Ik zal de 2 verhalen kort schetsen. De eerste keer was vanuit een achtergrond van jongeren met ASS. Dat we eigenlijk daar de universiteit bezocht hebben waar ze een onderzoek aan het doen waren rond ASS. Maar dat was niet direct vertaalbaar naar de praktijk. Maar het andere was super interessant. Het was eigenlijk een Fins project dat ondertussen daar opgenomen is in het onderwijscurriculum. Het was een soort bedrijfswereld dat ze nagebouwd hadden met allemaal sponsors van bedrijven. Ze hadden dan loodsen op verschillende plaatsen in Finland, waarin zogezegd nieuwe bedrijfjes waren. Dan had je leerlingen tussen 5de leerjaar en het 2de middelbaar die op voorhand in hun eigen school les kregen rond solliciteren, mijn talenten, interesses... Dan moesten ze solliciteren, kregen ze een job toegewezen en dan kwamen ze als schoolreis een dag met andere scholen daarnaar toe. Die dag kregen ze een opdracht die dag, volgens je beroep bv. burgemeester, boer, dokter... Ze kregen op de IPad een opdracht en moesten ervoor zorgen dat deze op het einde van de dag afgewerkt was. Ze verdienden er ook geld mee. Het was een mini onderneming eigenlijk, nagebouwd. Toen was onze intentie om het in België na te bouwen. Nu ja, ik ben dan veranderd van job, maar dat was wel heel interessant. Het tweede bezoek was met alle directies van lager van Impact. Daar hebben we allemaal in kleine groepjes verschillende scholen bezocht. We hebben elk een 3-tal scholen bezocht. Er zat daar Montessori bij, geen Freinet. Ook heel klassieke schoolsystemen. Sommige scholen vielen mee en anderen vielen een beetje tegen.

2. Welke overeenkomsten merkte je op tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, op schoolniveau?

Goh, overeenkomsten... Ik zou zeggen dat, zoals ik daarnet al eventjes insinueerde, er veel verschillen zijn tussen scholen onderling. Iedere school heeft wel zijn eigen identiteit, wat je in België ook hebt. Ze streven ook allemaal wel naar hun doelstellingen. Ze hebben allemaal hun leerplandoelstellingen. Het is daar wel anders, maar bestaat daar ook. Ik denk dat dat de grootste gelijkenissen waren. Ze botsen ook op dezelfde dingen als leerkrachtentekort en dergelijke. Er zijn gelijkaardige knelpunten zoals hier. Ik heb de indruk dat dat een maatschappelijk fenomeen is.

3. Welke overeenkomsten merkte je op tussen het Finse en Vlaamse onderwijs in de klaspraktijk?

Soms wel en soms echt niet. Ik heb van alles gezien. Ik heb een school gezien, waarbij ik dacht 'amai ik herken veel vanuit de Boomhut', ook in de klaspraktijk. Ik heb bijvoorbeeld ook een klas gezien, waarbij ze bezig waren in een boek en waar je duidelijk de drie sporen zag van kinderen die wat sterker waren. De manier waarop ze dat aanpakten was heel herkenbaar. Er waren zeker gelijkenissen. Ook puur de structuur in de klas is ook gelijkaardig. De klasopstelling was overal wel anders, maar je zag dat het klasjes waren met ongeveer evenveel leerlingen dikwijls. Er werd dikwijls gezeten op een stoel en geluisterd en andere momenten moeten ze iets anders doen. Ik had niet het gevoel dat als je een klas binnenkwam dat je direct kon zeggen dat het België niet was. Natuurlijk als je dan verder keek wel hé. Maar eigenlijk naar klasinrichting, klasstructuur, interactie met ouders, regels en afspraken enzovoort, was dat eigenlijk behoorlijk gelijkaardig.

3.1. En op vlak van de leerkrachten, heb je daar iets kunnen observeren?

Goh, ja. Op zicht, wat er gelijk was, is dat ze heel doelgericht bezig zijn en de meeste toch ook wel gepassioneerd voor hun vak zijn en het soms lastig hebben en soms niet. Wat ook wel een gelijkenis is, is dat dikwijls de zaken waar leerkrachten hier op botsen, je dat daar ook wel herkende. De grote klasgroep, de verscheidenheid aan leerlingen... Er waren uiteraard ook wel verschillen.

4. Welke verschillen merkte je op tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, op schoolniveau?

Uhm, het wordt daar helemaal anders gefinancierd. Als schoolorganisator, als schooldirecteur heb je daar een heel andere taak. Bijvoorbeeld: Zij bepalen helemaal hoe de betaling in zijn werk gaat. Als directeur heb je een enorm financiële functie. Je krijgt een pot geld en jij moet bepalen wat je ermee doet en aan wie je het geeft terwijl dat in België helemaal anders is hé. Je krijgt wel je uren en je kan wel een beetje zeggen 'ik ga zoveel uren daar of daar in steken', maar de betaling is volledig door het Ministerie van Onderwijs. Dat was wel helemaal anders. Los daarvan merkte ik ook, als het gaat over de schoolorganisatie, dat er we veel meer vertrouwen is op de klasvloer en op de school in het algemeen. In die zin is dat er wel, er is ook wel controle, maar er is geen inspectie zoals wij die kennen. Ook van directeur naar leerkracht toe is daar eigenlijk nog veel meer autonomie en zelfstandigheid. Het idee dat de directeur een controlerende functie zou hebben, wat totaal ook niet hetgeen is dat ik het liefste doe, maar hier in België leeft dat wel een beetje. Dat is daar helemaal niet. De directeur is daar echt de schoolorganisator die moet zorgen dat alle posten gevuld zijn en betaald zijn, hoe alles geregeld wordt op de klasvloer en ook naar visie toe enzovoort is dat echt een samen verhaal. Nu, hier moet dat ook een samen-verhaal zijn. Ik had het gevoel dat de directeur daar, figuurlijk wel meer in een ivoren torentje zat. Ze botsten wel op het lerarentekort en dergelijke. Er waren ook gelijkaardige knelpunten zoals hier, maar hoe dat opgelost werd en wat in wie zijn mandje legt was daar wel helemaal anders.

5. Welke verschillen merkte je op tussen het Finse en Vlaamse onderwijs in de klaspraktijk?

Ja, dat was wel veel en soms jammer omdat er heel wat verschillen waren organisatorisch die wij gewoon niet kunnen vertalen naar hier. Het begint bijvoorbeeld al met het aantal uur dat je aan de klasbanken zit is daar een stuk minder. De dag is daar veel vroeger gedaan. Ofwel gaan de kinderen dan heel vroeg naar huis of ze blijven in de klas. Van heel kleins af aan hebben ze daar een gsm om naar huis te gaan, dus je ziet daar heel veel zelfstandigheid. Maar de klasorganisatie is anders. Ze hebben een klas en om 14 uur ongeveer wordt dat eigenlijk een hobbyclubje en kunnen leerlingen daar blijven. Meestal noemen ze dat de mini-club. Dus als leerkracht is je dag veel korter. Je hebt van 14 uur tot gemiddeld 15 uur à 16 uur, iedere dag, de tijd en ruimte om met je collega's te overleggen. Er wordt daar veel meer tijd voor ingebouwd wat wel een meevaller is. Los daarvan viel het mij enorm op in de, verschillende klassen die ik gezien heb, dat de zaken waar wij hier soms zo over stressen als het gaat over de diversiteit, de sporen enzovoort... Het was indrukwekkend hoeveel klassikale instructie die er was, allemaal hetzelfde voor iedereen. Ze zitten gewoon op hun stoel en ze luisteren. Terwijl dat niet het beeld was dat ik had want Scandinavië was zo vooruitstrevend en scoorde zo goed. Ze zijn er een beetje van aan het terugkomen natuurlijk, maar dat beeld leeft hier nog altijd wel enorm en het heeft ook zeker zijn goeie kanten. Ze geven enorm klassikaal les, voor iedereen hetzelfde en de kinderen

waren ook gewoon superfliink. Dat vond ik indrukwekkend om te zien, hoe ze toch alle 24 bij wijze van spreken zitten en luisteren en wel meewerken. Er moet daar inderdaad iets zijn waardoor dat lukt. Los daarvan in de klasvloer heb je daar veel minder het concept buitengewoon onderwijs, het is veel meer integratief onderwijs. In theorie is het zo, maar in de praktijk zagen we dat het eigenlijk niet zo heel dikwijls is. Ik bezocht een school waar er zogezegd veel integratief onderwijs was want als ik daar kwam bleek toch dat ze in verschillende klassen zitten. Als ze samen in de klas zitten, wat we één keer hebben gezien, dan is het indrukwekkend hoeveel ondersteuning er is. Dan heb je bijvoorbeeld een klas van 12 kindjes en dan zitten ze daar met drie omdat er twee zich bezighouden met drie kinderen met een beperking. Dus ja, je kan het eigenlijk niet vergelijken met uhm... Dat merkte ik wel dat de draagkracht voor de leerkracht is wel veel groter was, veel groter gecreëerd wordt op één of andere manier. Het is meer op vlak van schoolbeleid, maar het concept voor gratis warme maaltijden voor ieder kind is daar. Het is ook als personeel heel toegankelijk, dus al personeelslid wordt je er wel redelijk in de watten gelegd. Wat er ook wel anders was op de klasvloer en dikwijls opviel is dat er veel meer ingezet wordt op zelfredzaamheid dan in België. Ze krijgen kooklessen, naailessen, strijklessen, technieklessen. Hier hebben ze ook wel een beetje techniek, maar het is totaal niet te vergelijken. Ze hebben daar echt technieklokalen. Je ziet dat de kinderen wel voorbereid worden op een volwassen leven, veel diepgaander dan hier vind ik.

6. Ervaarde je grote overeenkomsten of verschillen met het Freinetonderwijs?

Wij hebben daar eigenlijk geen Freinetonderwijs gezien. Vlaanderen is procentueel gezien het dichtst bezaaide wereldstuk met Freinet. Je hebt in Vlaanderen procentueel gezien het meest Freinetleerlingen. Ze kennen het wel in Finland, maar er zijn helemaal niet veel scholen. Er hebben wel veel meer Montessori. Ik heb wel Montessori bezocht, maar dat is toch wel helemaal anders. Ik hoopte op meer gelijkenissen met het Freinetonderwijs, ook al waren er niet veel Freinetscholen. Het was toch veel klassieker dan verwacht. Ik heb ook een gebouw gezien, een nieuwbouw, een prachtig gebouw dat helemaal opgebouwd was met klassen die je kon opensmijten. Heel mooi, maar dan bleek dat de muren ertussen eigenlijk gewoon dicht bleven. Het was dus een muur die je makkelijk kon opensmijten, maar dan zeiden ze dat ze het eerlijkgezegd gewoon toe lieten. Het waren gewoon 2 aparte lokalen. We waren heel erg opzoek naar outdoor education, we hadden dit enorm verwacht en gehoopt het te zien. Ook dit was wel een beetje een tegenvaller. We zagen vooral veel outdoor playing. Zeker bij de kleintjes zitten ze daar effectief veel uren buiten, goed weer of geen goed weer. Maar dat was spelen zoals ze hier doen in de speeltijd. Het was niet zoals ik het hier gezien had: we verwerken leerplandoelstellingen in een activiteit. Dus dat viel misschien wel een beetje tegen eigenlijk. Er waren wel gelijkenissen qua projecten enzovoort. Dit was dan ook meer in de mini-club. Doordat de lesdag zo kort is, zetten ze daar wel echt meer in op taal en rekenen en een stuk zelfredzaamheid waardoor er eigenlijk niet zoveel marge meer was voor het klasoverschrijdende dingen en dingen vanuit de kinderen.

6.1. En heb je het gevoel dat er veel ingezet werd op expressie of niet? Aangezien het Freinetonderwijs hierop inzet wil ik dit toch eens bevragen.

Ja, op zich wel. Voor alle duidelijkheid het was een positief verhaal om gezien te hebben en je leert er altijd uit hé. De eerste school die we bezochten begon met een PowerPoint en dat was echt wat ik gehoopt had over participatie van ouders, expressie... Iedere school specialiseert zich in iets bijvoorbeeld ouderparticipatie, expressie... Zij zeiden dat ze gespecialiseerd waren in expressie, wat

allemaal super goed klonk, maar als je dieper ging vragen was het heel summier. De ouderparticipatie was dat ze 's ochtends binnenkwamen om te zeggen 'we zijn zen muts kwijt'. Hier is het ook niet altijd evident om die participatie te krijgen, maar een ouder die binnenkomt voor een muts is nu wel basis eigenlijk. Het inzetten op expressie bleek dan ook één namiddag in de maand te zijn. Qua infrastructuur vond ik wel dat veel scholen daar wel rond opgebouwd waren en dat ze bijvoorbeeld wel een podium of soort atrium hadden. Kinderen worden het wel van kleins af aan gewoon om ergens te staan en naar mensen te babbelen. Wij hebben het wel niet gezien, maar het is er wel.

7. Welke nieuwe inzichten deed je op en nam je eventueel mee naar de klaspraktijk?

Wel, dat was een beetje ontgoochelend. Je steekt altijd wel dingen op, zeer specifieke zaken. Bijvoorbeeld we zagen een project in een specifieke school rond groepsdynamiek. Ze hadden daar wekelijks judolessen. Dat was via een soort project, een soort subsidie die ze binnengehaald hadden, en dat was een beetje zoals rots en water hier. Echt om bij elkaar te leren grenzen aftasten. Dat vond ik wel een toffe. Wat ik vooral meegenomen heb, zeker naar hier, is dat de klassen veel prikkelarmer zijn. Ik geloof daar ook in, en dat is hier sowieso een valkuil. Het is daar heel erg zoals IKEA, dat beeld klopt. Het is daar heel rustig, wit, hout... Ze hebben zoveel minder en toch hebben ze alles wat ze nodig hebben. Dat heeft mij toch tot nadenken gezet. Ik heb dat hier dan vertelt. Ze hebben daar allemaal naar geluisterd en allemaal wel iets aangepast. We hebben ook organisatorisch hier iets aangepast, maar ik denk dat ze het eigenlijk toch beter zelf eens zouden zien. Het helpt natuurlijk dat het daar een nieuwbouw was met ingebouwde kasten, maar toch had ik niet het gevoel dat ze niet evenveel hadden als hier. Ze hebben echt minder en toch lukt het hé. Voor de rest rond de ondersteuning, lesdagen... zijn dit dingen dat je niet zo makkelijk kan vertalen. Ook het feit dat het daar masters zijn die lesgeven is naar betaling toe ook een verschil. Dit kan je niet namaken. Ik heb dan ook een aantal rapporten ingekeken omdat ik daar erg geïnteresseerd in was, maar ook daar heb ik heel wat verschillende zaken gezien. Zowel hele klassieke rapporten, maar ook rapporten zonder punten en dergelijke. Het was een enorme verscheidenheid dat we gezien hebben.

7.1. Ik wil juist nog vragen, voor we afsluiten, of je buiten de gsm die leerlingen van jongsafaan al hebben veel gebruik van media en technologie zag in de klas?

Minder dan gemiddeld, minder dan hier, had ik het gevoel. We hebben wel één klas gezien die bezig waren op de computer allemaal. Zij waren een welzijnsbevraging aan het doen, wat wel leuk was om te zien. De leerlingen werden bevraagd. Het bleek wel iets van bovenaf te zijn, iets school overstijgend dat ze om de zoveel jaar afnemen. Los daarvan was het behoorlijk klassiek. Er is een groot projectiescherm of Prowise-achtig bord. Maar elk een eigen device hebben we daar minder gezien dan je hier zou zien. Ik zeg niet dat ze het niet hebben hé, maar het was toch veel meer samenzitten en luisteren naar instructie. Soms verspreiden ze wel om iets in groepjes te doen, soms tot in de gang, maar het is niet dat ze allemaal op een computer of met koptelefoons zitten.

1. Wat is je functie?

Ik studeerde in juni af als kleuterleerkracht aan Howest in Brugge. Ik ben momenteel aan het werk als kleuterleerkracht in een school in Finland waar ik lesgeef aan kinderen, wat bij ons het 2^{de} kleuter zou zijn, van 3 tot 4 jaar. Ik werk daar momenteel 5 maand.

2. Eerst woonde je in België en nu in Finland. Wat overtuigde/motiveerde je om in Finland te gaan lesgeven en niet in België te starten?

Goh, dat was eigenlijk totaal niet het plan. Het plan was om te vertrekken naar Finland, hier zoveel mogelijk te leren en dan teruggaan naar België met helemaal nieuwe inzichten en ideeën om dan ergens te beginnen met eventueel vervangingen enzovoort te doen doorheen de scholengroep in West-Vlaanderen. Nu, ik heb hier stage gedaan en dat heeft echt niet lang geduurd tot ik besepte dat ik hier wel heel graag zou kunnen blijven. Ik kan het niet anders zeggen als dat ik eigenlijk een beetje verliefd ben geworden op de maatschappij en de manier van lesgeven dat ik mocht doen. Eén van de dingen die ik al heel vaak aanvoelde is dat, alhoewel het heel leuk is les te geven in België, had ik altijd ergens een beetje het gevoel dat ik een beetje verstikt werd. Planning en organisatie zijn nooit mijn sterkste punten geweest en dat is iets wat je als leerkracht echt wel nodig hebt. En dan kwam ik hier en is het ook wel belangrijk, maar wordt het helemaal anders gedaan. Op één of andere manier is dat iets wat veel meer past bij hoe ik wil lesgeven, wat wil ik lesgeven en hoe ik wil omgaan met mijn klaspraktijk. Niet om te zeggen dat het in België niet mogelijk is, maar ik denk dat je daarvoor de juiste school moet vinden en de juiste relatie moet hebben met je directeur, coördinator en zorgcoördinator. Hier wordt er automatisch zo lesgegeven dus is dat niet nodig. Dat trok mij enorm aan. Ik kwam puur toevallig voor mijn bachelorproef terecht bij de school waar ik nu lesgeef voor enkele dagen te observeren. Ze kwamen toen met de vraag: "Kijk wij hebben iemand nodig is augustus, zou je het zien zitten te beginnen bij ons?". Het is allemaal heel onverwacht en puur met toeval gebeurt, maar echt nog altijd geen spijt van.

3. Welke overeenkomsten ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, op schoolniveau?

Op schoolniveau zijn er volgens mij wel redelijk wat gelijkenissen en verschillen. De gelijkenissen waar ik aan denk zijn minder binnen het traditionele onderwijs zoals ik het mij herinner, maar eerder rond Freinetonderwijs en meer alternatieve vormen van onderwijs. Ik bedoel daarmee niet hetgeen waar we traditioneel aan denken bij onderwijs of het katholiek onderwijs. Heel veel GO-scholen zijn aangetrokken naar de Scandinavische manier van lesgeven, heb ik toch het idee. Zo het meer kindgerichte gaat die richting uit. Ook het feit dat het contact van leerkracht naar ouder is iets dat hier ook heel veel terugkomt. Hier wordt onderwijs echt gezien als het opvoeden van het kind en is het iets wat niet kan gebeuren zonder je met inspraak en samenspraak met de ouders werkt. Er is heel veel contact, gesprekken en overeenkomsten met de ouders. Bv. "Wat wil je nu dat er gebeurt?" is iets wat in mijn huidige job heel vaak naar voren komt. Er wordt heel vaak gecommuniceerd 'dit hebben we gedaan', 'hiermee zijn we bezig' en 'Wat zijn jouw wensen, wat zou jij willen dat jouw kind leert?'. Dan ga ik nu meer over naar de verschillen denk ik?

4. Welke overeenkomsten ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs in de klaspraktijk?

Ik heb wel het idee dat het kindgerichte zoals meer in Freinetonderwijs, Montessori enzovoort is iets dat hier heel belangrijk is, het heel nauw staan bij de kinderen. Ik kan niet zoveel spreken over het lager want ik heb daar niet veel ervaring. Ik heb natuurlijk wel mijn buitenlandse stage, maar dat was in een privéschool dus over hoe het Finse onderwijs er effectief aan toegaat heb ik alleen uit een interview en een dag waar ik mocht meelopen in een Finstalige school. Wat ik daar zag was dat er heel kindgericht gewerkt werd en er veel contact was tussen kinderen en de leerkracht. Er is ook wel autonomie naar de kinderen toe, maar daar stop het ook wel een beetje. Toch hetgeen dat ik weet...

5. Welke verschillen ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, op schoolniveau?

Het is wel een feit dat de klassen veel kleiner zijn. Momenteel heb ik 7 kinderen in mijn klas en technisch gezien mag ik er niet meer hebben tenzij er een nieuwe leerkracht bijkomt. Als er inspectie komt is dat één van de punten waarop wordt gezegd dat er meer leerkrachten moeten in de klas. Pakt dat ik er acht heb tot daaraan toe, maar las ik er tien heb dan is het al veel te veel. Waar dat ze in België zitten met klassen van 22, 23 leerlingen waarvoor één leerkracht verantwoordelijk is. Inclusief onderwijs wordt in België heel hard aan gewerkt en door leerkrachten heel hard aan gesleurd wordt, heb ik het idee, maar hier is dat er wel. Ik kan een voorbeeld geven: momenteel zit er een kindje in mijn klas die nood heeft aan extra ondersteuning omwille van een gehoorprobleem. De leerkracht van buitengewoon onderwijs is op bezoek gekomen, heeft evaluaties gemaakt en heeft doormiddel van observaties en gesprekken met de ouders en het kind neergeschreven dat hij inderdaad nood heeft aan ondersteuning. Waar dat in België zou betekenen dat er twee keer per week iemand een half uur zou komen om hem eventueel te ondersteunen, waarna die persoon nog zeven andere scholen moet doen en ondertussen nog 24 andere kinderen moet helpen, krijg ik een assistent voor één kind. Die is iedere dag, acht uur bezig. Als er een probleem is, een activiteit is waarbij hij niet voldoende of net teveel uitdaging aan zou krijgen dan neem ze hem mee en gaat ze iets anders doen met hem. Ik denk dat dat zowel klas als schoolgericht is omdat het iets is van school uit. Dat wordt doorgegeven aan de overheid en die geven fondsen. Wij kunnen dan iemand aanwerven voor die job. Op dat vlak is het wel wauw. Hoe het er in lager aan toe gaat is dat ongeveer hetzelfde want in het interview met de directeur van die school wist ik ook dat er kinderen met extra ondersteuningsnoden, die in het gewoon onderwijs aanwezig zijn, hebben ook een persoonlijke assistent die de hele dag door aanwezig is bij hun. Dit is iets dat hier normaal is. Als een leerling nood heeft aan extra ondersteuning geven ze iemand die kan ondersteunen. Wat er wel is, het gaat voornamelijk over kinderen die geen grote fysieke beperkingen hebben zoals kinderen met een rolstoel, is dat niet alle gebouwen de nodige voorzieningen hebben zoals een lift. Op de school waar ik op bezoek ging was dat zo, waardoor er ook geen kinderen werden toegevoegd aan het inclusief onderwijs daar. Dan is er ook een heel groot verschil in dat er ook over de klassen heen gewerkt wordt, iets dat in België voorzichtig aan het opkomen is. Ik heb toch het idee dat er daar nog niet zoveel over gesproken wordt of het nog geen algemene praktijk is dat kinderen gewoon uit de klas worden genomen. Bijvoorbeeld één van het 3^{de}, 1^{ste} en 5^{de} leerjaar zitten voor Nederlands ongeveer op hetzelfde niveau omwille van anderstaligheid of wat dan ook. Zij krijgen in één groepje les gedurende dat lesuur. Bijvoorbeeld bij de lessen Fins heb je kinderen die in hun klas blijven zitten, anderen gaan naar een ondersteuningsklas en kinderen die misschien naar de klas van het tweede of derde gaan. Ze weten dat en gaan daar automatisch naartoe. Op dat vlak is er veel meer

overeenwerking tussen de klassen door. Dat is niet alleen voor Fins, maar ook voor academische vakken. Het is zelfs standaardpraktijk.

6. Welke verschillen ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs in de klaspraktijk?

In de klaspraktijk is er eigenlijk vooral de vrijheid die de leerkracht heeft om te doen wat ze willen. Hoe je wil lesgeven hangt eigenlijk puur af van jouw. Zolang je kan voldoen aan het curriculum, wat trouwens veel losser is dan wat we in België kennen. Voor wiskunde zijn het bijvoorbeeld 120 pagina's van leerplandoelen, terwijl we hier een blaadje of vier hebben waarop ongeveer staat we zouden graag hebben dat je aan ... werkt. Dat gaat bijvoorbeeld over dingen zoals "We willen dat de kinderen instaat zijn om te functioneren in de maatschappij.". Ik heb ook het recht, als kleuterleerkracht, om te zeggen ik wil met mijn klas naar een museum. De meeste musea zijn gratis als je met een school gaat, ook bussen, het openbaar vervoer. Je moet niet betalen, zelfs geen kaart tonen, een heel groot verschil. Heel vaak zijn musea gratis voor kinderen, zeker onder de leeftijd van zeven. Van zes tot zeven is het préschool, dat ene jaar is het volledig gratis voor ouders en leerkrachten. Het enige wat ik moet uitzoeken is hoe ik er moet geraken. Ik spreek het nu wel wat idyllisch uit, maar dat zijn dingen die voor mij heel belangrijk zijn. Er zijn ook wel problemen en frustraties hier, maar de manier van lesgeven en de leerkracht vrijheid krijgt om les te geven is iets wat bij mij heel hard aanspreekt. Soms twijfel ik echt hoe ik het in België nu in godsnaam zou doen.

6.1. Ik hoor nu een beetje dat de werkdruk in Finland helemaal anders voelt.

Ja, ik ben bij de kinderen van 's ochtends tot 's avonds. Ze komen toe wanneer ze willen tot 9u. Rond 9u/9u20/9u30 neem ik mijn kindjes mee, dan ben ik daar tot het tijd is om naar buiten te gaan. We spelen dan minimum een half uur buiten, dan mogen we naar binnen. Als het tijd is gaan we gaan eten, als er nog tijd over is lezen we een boek, spelen we nog even of wat dan ook en dan gaan we gaan lunchen. Dan is er rusttijd want alle kinderen zijn verplicht tot een rustpauze waarin verwacht wordt dat de kinderen tot minimum een half uur echt volledig rust hebben, iets wat we in België totaal niet hebben. Kinderen kunnen in de peuterklas slapen, maar dan heb je het eerste kleuter en is het wel echt tijd dat dat slapen gedaan wordt. Vorig semester had ik een meisje die zes moest worden en elke namiddag twee uur sliep. Hier is het veel meer dat je kind mag zijn en geluisterd wordt naar de noden.

7. Welke nieuwe inzichten deed je op tijdens je stage en nam je eventueel mee naar de klaspraktijk of zouden mee kunnen genomen worden naar de klaspraktijk naar België?

Durf uit te proberen, wat het ook is. Ook al heb je het nog nooit gedaan, kinderen vinden dat de max als iets misgaat. Je moet gewoon zeggen "Ik heb iets gezien gisteren en zou dat graag willen uitproberen". Je gaat intussen al zeven kinderen zien die nieuwsgierig zijn. Je probeert het uit en als het niet lukt dan denk je samen na waarom en breng je het de volgende dag weer mee want misschien lukt het dan wel. Je merkt dan echt dat de kinderen heel geïnvesteerd zijn. Durf ook steunen op je omgeving, je collega's, de mensen rondom je, want lesgeven is niet een 'one person job'. Je staat in je klas en heel vaak ben je wel alleen met je groep, maar iets wat in België ook wel zo is is dat er niet meer iets bestaat zoals er is maar één iemand in een klas. Je bent een scholengroep, jullie zijn collega's en je werkt samen. Je kan naar een collega gaan om te zeggen dat je iets opmerkt en vragen of ze dat nog van vorig jaar weten en dan samen zoeken naar een oplossing.

8. Welke eventuele bedenkingen heb je t.o.v. het Finse onderwijs?

Zoals ik zei, terwijl ik bezig ben met spreken heb ik een beetje het idee dat het allemaal heel idyllisch overkomt en alsof het allemaal het van het is. Ik moet nu wel zeggen, voor mij voelt het wel aan als de manier hoe ik wil lesgeven voor de rest van mijn leven als dat kan. Als ik dat kan doen in België dan heel graag. Maar toch merken we ook... uhm... Ik moet zeggen donderdag is er een algemene staking van alle daycares en préschools samen omwille van... Hier gaat het dan niet over de werkdruk of omdat er te weinig fondsen zijn, maar hier gaat het over het feit dat er bepaalde rechten worden weggenomen eventueel en dat er gesproken wordt over minder loon terwijl dat de kleuterleiders al mensen zijn die één van de minst goed betaalde jobs hebben in Finland.

8.1. En dit dan met een masterdiploma?

Neen, als kleuterleerkracht heb je geen master nodig. Voor leerkracht lager onderwijs wel, maar zelfs dan krijgen ze deftig betaald, maar ook niet om te zeggen heel hoog. In vergelijking met België is het wel 'wauw', maar omdat de kosten hier zo hoog zijn wordt het hier niet gezien als hoog. Veel leerkrachten moeten nog een tweede job doen om toe te komen. Er zijn inderdaad ook wel problemen en noden waar niet aan tegemoet gekomen wordt, maar ik denk dat hetgeen wat ze in de klas hebben uitgewerkt wel iets is om u tegen te zeggen en waar ze in België echt heel veel van kunnen leren. Ik vind ook, in het lager onderwijs, dat het idee van onderwijs magnifiek is. Onderwijs is gratis, vanaf de eerste stap die je in daycare binnenzet tot helemaal het laatste waarbij ze afstuderen met hun master. In België is het in vergelijking met landen zoals Amerika wel goed, maar in vergelijking met hier is het wel een groot verschil. Ik vroeg het ook na bij mijn baas en er is een mogelijkheid, maar dus wij zijn een privéschool dus de ouders worden wel verwacht te betalen, maar ook kan de ziekenbond ertussen komen. Ik denk dat het in Norden, waar jij naartoe gaat, voor een jaar 8.000 euro is. Als je dat vergelijkt met een privéschool in België is dat goedkoop. Tenzij je hier privé gaat is het onderwijs wel gratis. Er zijn wel wat angsten omdat er pok hier een migratie instroom is. Het Fins is heel moeilijk om te leren dus ze proberen de kinderen te laten ingroeien in het Fins door ze met opzet niet in een Engelstalige klas te zetten, maar een Finse klas. Zeker als de ouders aangeven dat ze hier langer willen blijven dan twee/drie maand en hun kinderen hier willen laten opgroeien. De meeste van mijn collega's zijn naar hier gekomen en zijn van plan hier te blijven tot de kinderen opgegroeid zijn omwille van het onderwijs, maar ook omwille van de veiligheid naar de kinderen toe en het feit dat de kinderen hier enorm beschermd zijn. Het recht van de privacy is zo belangrijk.

9. Hoe staan Finse leerkrachten en ouders tegenover het Finse onderwijs?

Goh, van de gesprekken die ik heb gehad zijn ze wel heel tevreden over het kleuteronderwijs. Er wordt ook heel persoonlijk gewerkt aangezien er niet veel kinderen zijn. Er is zoveel toezicht en begeleiding door meerdere leerkrachten in een klas vaak ook. Ik denk dan hoe doe je dat in België met 21 want dat lukt ook. Want met acht is het nog moeilijk om ervoor te zorgen dat ze het allemaal gezien hebben en gedaan hebben en dat je het gevoel hebt dat je ze allemaal voldoende aandacht, invloed en uitdaging hebt kunnen geven. Als je dan 21 kinderen hebt en de ouders komen op bezoek, hoe in godsnaam moet je dan zeggen... Heb je ze dan alle 21 gezien? Weet je wat de deze heeft gedaan? Is er iets speciaals met hem gebeurt? Ga je het allemaal onthouden? Heb je dan niemand over het hoofd gezien of waarbij je denkt oei is er dan voldoende uitdaging geweest? Want je hebt er 21 hé. Over het algemeen merk ik

dat ouders daar heel tevreden mee zijn. Uhm, eens dat ze naar het lager onderwijs gaan zitten we met iets grotere klassen en vaak terug één leerkracht, soms twee leerkrachten omdat er twee leerjaren samen worden gestoken. Daar hoor ik dan meestal iets meer frustraties of het dat wel is dat ze willen. Nu, dat is maar één ouder waarover ik het nu heb. Hetgeen dat ik gezien heb in de klas is dat er wel nog altijd heel persoonlijk gewerkt wordt. Ouders vinden het goed dat er nog altijd zoveel focus is op buitenonderwijs, dat er nog altijd zoveel tijd is om buiten te spelen en de kortere dagen. Na de les is er eigenlijk tijd voor hunzelf. Ze kunnen activiteiten gaan doen dat de school organiseert, ze kunnen naar huis gaan als de ouders misschien thuis werken. Op één of andere manier zijn Finse kinderen perfect in staat om zichzelf bezig te houden voor twee, drie uur. Het is magnifiek.

1. Wat was je functie?

Mijn functie is een beetje anders, momenteel ben ik niet aan het werken. Normaal gezien ben ik leerkracht, mijn diploma is leerkracht lager onderwijs. Daarna heb ik gewerkt als OKAN-leerkracht en voor kinderen met autisme, ADHD... Mijn functie is een beetje verschillend.

2. Wat overtuigde/motiveerde je om in Finland te gaan lesgeven?

Ik was een 2/3-tal jaar ervoor al in Finland geweest, ook voor een stage. Dat was met Erasmus+ in het middelbaar, voor 3 weken. Ik ga vlug gewoon schetsen. Ik ging toen af en toe in de week naar een middelbare school om enkele lessen mee te volgen, maar dat was niet intensief. Het meeste was ook in het Fins, dus dat verstond ik niet. Ik had me daar heel hard geamuseerd en wat vrienden gemaakt dus dat was top! Toen ik mijn grote buitenlandse stage mocht doen had ik eigenlijk eerst andere plannen. Ik ging naar de Dominicaanse Republiek gaan, maar door COVID-19 is dat niet kunnen doorgaan. Ik heb toen vlug nog iets anders moeten zoeken en Finland was gelukkig nog een land waar scholen wel nog open waren en ik nog contacten had, dus voor mij was dat een ideale oplossing. Finland heeft, zoals je wel weet, heel goed onderwijs. Het is helemaal anders daar, maar toch wel iets waar wij heel veel van kunnen leren.

3. Welke overeenkomsten ervaarde je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, op schoolniveau?

Mag ik ook mijn ervaringen van de eerste stage erin mengen? De grootste overeenkomsten voor mij... Bijvoorbeeld in het lager dat ze ook zo met graden, leerjaren werken. In het middelbaar was het dan helemaal anders. Het is niet van 12 tot 18 jaar, nog ouder kan ook in het middelbaar. In het lager vond ik wel dat dat heel goed overeen kwam. Ze komen toe op school en de routine is een beetje hetzelfde. Ze spelen eerst, dan start de les en zitten ze aan een schoolbank, ze volgen de les, er is speeltijd, weer les, middagpauze... Dus de routine is wel redelijk hetzelfde, maar daarin zijn natuurlijk ook verschillen. Vooral de zichtbare dingen zijn hetzelfde. De klas, je hebt het schoolbord, de banken. Die kunnen ook wel wat anders staan, maar in België beginnen we dat toch al eventjes ook anders te doen. Op zich is dat dus ook wel een overeenkomst dat de banken ook eens wat anders staan bv. in een U-vorm, een cirkel, allemaal samen...

4. Welke overeenkomsten ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, in de klaspraktijk?

Sowieso is er daar ook één leerkracht en dan de klasgroep. Ik weet nu niet van in andere scholen, maar de school waar ik stond en jij zal staan zijn het daar kleine klasjes. Dat maakt het juist heel fijn en gezellig. Als je het zou vergelijken met een kleine school in België dan zijn er daar wel veel gelijkenissen. Het is klein, iedereen kent elkaar, er wordt positief met elkaar omgegaan binnen de klassen en klassen onderling. Er kunnen daar ook wisselingen in gebeuren of een keer samen iets doen. Ik denk dat dat in België ook heel vaak wel gebeurt. Binnen een klas is de manier van werken ook een beetje hetzelfde. Ze zitten, luisteren, er moet een oefening of toets gemaakt worden... Gewoon de manier van lesgeven hangt af van persoon tot persoon, maar in België is dat ook.

5. Welke verschillen ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs, op schoolniveau?

Well, de verschillen zijn veel opvallender natuurlijk. Het eerste, meest opvallende was hoe gezellig het was. Ze komen van buiten met hun sneeuwpakken en dingen en komen dan binnen, ze hebben hun eigen locker voor hun sneeuwgerief en kleren in op te bergen. Ze doen hun schoenen af en gaan naar de les op hun pantoffels of sokken. Dat is het grootste verschil, maar dat is zo tof. Het maakt de drempel voor de leerlingen ook wel lager. Het is zo een beetje een thuisgevoel. Niet als in 'we zijn hier op school en we zijn hier nu om te studeren', nee ze zijn blij om daar te zijn. Anders ook algemeen in Finland is dat wel dat ze proberen te letten op gezond te leven. Als ik denk aan de middelbare school. Je hebt de kantine en zelfbediening voor het middageten en dat is allemaal gratis en gezond. Je hebt dan één deel met een kassa, waar pizza, snoep en andere ongezonde dingen zijn. Je kan daar ook naartoe gaan, maar je moet dan wel betalen. Dat vond ik heel interessant om te zien eigenlijk. Het Finse onderwijs is gratis. Ik vind dat eigenlijk top dat ze alle goeie dingen gratis gaven. In de internationale school aten ze altijd biologisch. Dat werd gemaakt door een madammetje, bij haar thuis maakte ze dat eten en bracht het dan naar daar. Het is heel lokaal, biologisch en lekker. In het middelbaar hebben ze geen schoolbel en ik denk ik het lager ook niet. Een Finse leerkracht was voor mijn eerste stage eens naar België gekomen voor wat informatie te geven. Toen onze schoolbel ging dacht ze dat het brandalarm afging. Voor hun is dat echt raar. Er zijn wel schooluren, maar ik heb wel meegemaakt dat een leerkracht per ongeluk 10 minuten overtijd was en de leerlingen zeiden er eigenlijk niet zoveel van. De vrijheid was ook heel duidelijk als in, stel dat een leerling naar het toilet moet gaat die gewoon rechtstaan, gaan en vanzelf terugkeren. De leerkrachten zelf zeiden ook dat de leerlingen als ze hier willen zijn er zullen zijn en als ze hier niet willen zijn ze hun niet gaan verplichten en hier houden om de les te volgen. Er is een heel andere mindset over. De leerlingen mogen gaan en staan waar ze willen in het middelbaar. Het is hun eigen verantwoordelijkheid om de doelen te behalen, maar het systeem werkt.

6. Welke verschillen ervaar je tussen het Finse en Vlaamse onderwijs in de klaspraktijk?

Het kleinere, gezelligere, maar ook gewoon de band dat de leerkracht heeft met de kinderen vond ik zalig om te zien. Op zich hebben de Belgische leerkrachten ook een goede band met hun leerlingen, maar gewoon ze lopen rond alsof ze thuis zijn op hun pantoffels. In de klas is dat dus ook. Ze zitten en luisteren wanneer het moet, maar als er eens een speelmoment of vrij moment is lopen ze gewoon rond en doen ze. De leerlingen hebben veel meer vrijheid dan bij ons, maar kunnen daar wel heel goed mee om. Ze weten wanneer ze de vrijheid mogen nemen en wanneer niet, want dat kan natuurlijk snel chaos worden.

6.1. Je besprak de vrijheid van de leerlingen in het Finse onderwijs, heb je ook het gevoel dat de leerkrachten vrijer zijn dan in Vlaanderen?

Ik denk dat ergens wel, dat ze wel meer vrijheid hebben om hun les aan te pakken zoals zij het willen. Er zijn wel nog altijd doelen dat ze moeten behalen. Bepaalde leerkrachten hebben wel een boek dat ze gebruiken en kunnen volgen, anderen hebben dat totaal niet. Er was ook een leerkracht, persoonlijk vind ik het een iets mindere manier van lesgeven, maar de leerlingen vonden het leuk. Hij toonde gewoon verschillende filmpjes over de ruimte toen, waarin alles uitgelegd wordt en daarna overloopt

hij het eens en dat is het. Persoonlijk vind ik dat een iets mindere manier van lesgeven, maar hij is ook vrij om het te doen zoals hij wil en als de leerlingen toch bijleren is het in orde.

7. Welke inzichten deed je op tijdens de stage en nam je eventueel mee naar de klaspraktijk?

Vooral de vrijheid waarover ik bezig was. Ik vond dat heel chic om te zien en hoe de leerlingen daar ook heel bewust mee konden omgaan vond ik echt fantastisch. Dat ik iets dat ik heb meegenomen naar mijn klas omdat volgens mij pas echt bijleren als ze hun ook goed, veilig en comfortabel voelen en als ze zich vrij voelen, dat loopt ook een beetje hand in hand. Als we zeggen 'je moet dit en dat doen' en de vrijheid beperken is dat ook wel weg. Ik heb dat zeker ook meegenomen toen ik aan vluchtelingen les gaf, want zij hebben echt ook heel veel emoties en dingen meegemaakt. Ze hebben ook echt wel wat tijd en begrip nodig in bepaalde situaties. De vrijheid bij mij was van 'kijk we zijn hier om Nederlands te leren en te doen, maar als je je niet goed voelt of er iets is dan mag je eens wat minder participeren in de les'. Ik zei dan dat ze niet altijd moesten antwoorden en wat mochten zitten en luisteren of een keer een babbeltje doen, een spel spelen... Hun ook gewoon de vrijheid te geven om gevoelens te hebben en er rekening mee houden. Ikzelf ook, ik heb soms ook mindere dagen en dan laat ik dat weten aan de kinderen.

7.1. Heb je het gevoel dat de dingen die je meenam ook kunnen overgenomen worden in de Vlaamse klassen of zie je dat niet mogelijk.

Ik denk dat er zeker mogelijkheden zijn, maar die moeten zeker goed doordacht worden. Een verandering maken, zeker in onderwijs, heeft altijd rotte gevolgen. Het is altijd positief of negatief voor verschillende personen. Dus sowieso met veel voorzichtigheid, maar ik denk dat er heel veel dingen zijn waar wij van kunnen leren zoals die vrijheid, het gezond eten... Ik vind het eten niet altijd super in het Belgisch onderwijs. Zij letten echt op de kwaliteit van leven en niet puur dat de leerlingen hier zijn voor te studeren en doelen te behalen en in België zijn wij wel heel fel zo. Ik denk dat als er daar al een schift zou gebeuren dat het al veel verandering zou meebrengen. Dat wij mensen met gevoelens ook gewoon bestaan en dat allemaal normaal is.

8. Welke eventuele bedenkingen heb je t.o.v. het Finse onderwijs?

Het is zeker niet perfect, want dingen zijn nooit perfect. Mijn bedenkingen zijn dan dat er bepaalde scholen ook teveel vrijheid kunnen geven en teveel de verantwoordelijkheid kunnen leggen bij de leerlingen. Ik denk dat sommige personen wel nood kunnen hebben aan wat aansporing, van 'kom begin eraan' en niet de verantwoordelijkheid bij hun leggen. Het is heel goed en het werkt zeker voor de meeste mensen, maar mijn bedenking is dan wel dat sommige toch meer aansporing nodig hebben. Misschien zijn er al dingen die bestaan daarvoor, waar ik niet van weet. Bijvoorbeeld een STUVO voor leerlingen in het lager of middelbaar. Als er een balans is in de aangeboden vrijheid dan is het zeker wel een goed systeem.

9. Hoe staan Finse leerkrachten tegenover het Finse onderwijs?

Ik denk heel positief, want als ik daarover babbelde en vragen stelde dan waren ze heel blij dat ze erover konden vertellen en konden uitleggen. Ik denk dat ze dat ook wel weten dat ze één van de betere

onderwijssystemen hebben van de wereld. Degene dat ik heb leren kennen waren allemaal positief erover. Ik heb eigenlijk nog niemand horen zeggen 'dat vind ik eigenlijk niet zo goed'. Het is daar ook wel een klein schooltje met hun eigen regeltjes enzovoort. Ik denk als je naar een grote school gaat dat er daar ook wel dingen gaan zijn, maar het zeker veel beter gaat meevallen in vergelijking met hier.

10. Heb je ooit in het Freinetonderwijs gestaan? Zo ja, heb je overeenkomsten ervaren met het Finse onderwijs?

Ik heb stage gedaan in een Freinet kinderopvang in Finland, maar niet in een Freinetschool. Ik heb er wel wat over geleerd en gedaan. Er zijn zeker gelijkenissen, maar het is nog altijd anders. Het is zeker geen Freinet. Zo het biologisch eten, veel buiten spelen... Ze hebben in de zomer daar normaal gezien een moestuin waarin ze van alles zelf groeien. Dat deel is er zeker, maar ik denk in de manier van lesgeven dat het Freinet daar niet echt in is opgenomen. Je ziet zo gewoon wat deeltjes.

1. What makes the education system in Finland/Helsinki/Norden unique in your view?

All right. The thing is that there are a couple of them. I would say the very first one is that, as you might have also noticed, that they do not put a lot of pressure on kids when it comes to tests. In many other countries kids come stressed to school because of what they are going to receive as a grade in their tests. That also creates kind of a distinction between kids, somebody who is a good student and somebody who is a bad one. Finland is avoiding this one. Finland does not want a child or children to be perceived as good student in one class and some others to be left and be considered as bad ones and not academically improving. Finland wants to make every child feels that they are progressing academically and they are the same in a way, but of course different in many other ways. But when it comes to the academic progress that's what that's the aim of it. So not to put the self esteem down of the child. That's one of the things. Yes and you have also seen it here that we take tests but then we don't even show like the answers even though they want to. They compare but we don't emphasize comparing and we don't put and reflect those marks anywhere. Also in the report card they are not reflected. You give a general assessment but those marks are not reflected. Of course they affect the assessment that we do at the very end, but it's just 30% of everything because participation, homework and also the test make the whole 100%. But this is one thing.

Another thing is that they really, really like to connect to nature even though the winter time makes it much more difficult for us to go outside. During spring time we try to take them many times to on field trips and not only us, but also schools which are... I'm not speaking about the urban areas but the suburban ones. Most of the schools are located nearby a forest. They have lots of trees around so that the kids can experience nature and connect with nature. Finland thinks that when kids are like... They learn through watching, touching and hearing and that's best done in nature, not within in a class.

Yes, another thing that makes it unique, which also I'm gonna talk a little bit more on the other questions, is that parents here trust a lot into the education system of each school they have their kids enrolled in. One of the reasons is because they trust the system as a whole from first grade until PhD. So they do trust that those teachers who are part of the education system and institutions are very qualified to do their job and they never kind of put any doubts on their work. They think that whoever is there teaching their kids it's doing the job perfectly well and they are no one to judge that. So they are never putting the teachers work into question and that's why there is a lot of trust.

When it comes to Helsinki and Norden specifically the same thing applies as in the whole Finland, but I would make a little bit of distinction, because not all the schools in Helsinki area have the possibility to connect to nature as those in the suburban ones. So they try and they do whatever they can with the supplies that they have in their own school and the environment they have around them. Here at Norton we are nearby a park we take them very nicely outside and as you might have seen. When the weather is nice of course because we can't do that all the time. But yeah another thing that isn't really happening in some other countries is that after every single class, after every 45 minutes there is this 10 minutes break and that's very important for the kids to refresh. In some in some schools I've heard, in other countries, they take this two hours in a row and then they have a break which is very frustrating for a child. I think you might have heard that only, it spans from five minutes to 20 minutes the concentration

time that the child has and if you keep them for more than 45 imagine what would happen. So even 45 minutes is a struggle for a child to stay focused over the entire period of time. Yes, so that's why we in Finnish schools and in the whole Finland it works that every single child need to go outside after 45 minutes of class, no matter what. Only we don't go outside when the weather is like below minus 15, but when it's minus 15, minus 10 and so on then they go outside that's for sure.

2. Could you tell me about the guiding principles or vision that drives the school's approach to education?

The vision that we have in our school is the community approach. I don't know if you have heard about it. The community approach is that we cooperate as a whole team: student, parent, teacher, administration. Whenever something happens, there is a struggle or we need to achieve something, rather in a project or academically for a single child. We aim to do it so that every single one of these people takes its own kind of responsibilities. So we work as a team, the student, the parent, the teacher and the administration to make and overcome any obstacle or things that might be happening. Even if there is no obstacle, something like a project going on, we try to involve all of these four kind of into this. So that's very nice because in a way, everybody takes its own responsibility in the education and learning process.

3. Are there any teaching approaches, methods or practices that are particularly effective at your school or in your classroom?

This aligns very well with the Finnish curriculum in basic education, which says that everything should be learning by doing. I am with the idea that most of the kids are visual learners. That means that they need to see, touch and feel whatever they are learning about. So that's why we integrate, and you might have also noticed, a lot of videos. If we don't have the didactic tool in our hands, like the volcano, for instance and we can't build it, then it's very nice that you at least show them something rather than just giving them a piece of information like theoretical part. So it really needs to be approachable from the student's side. And that aligns very well with that Finnish curriculum that says learning by doing and putting students in the centre of attention. That's something very important that we also try to do here. And as I said, whenever you don't have the tools, or we don't have the tools to make it happen, then we try to put either a video or photos where everything is explained. Like it happened today, for instance, I can give you today's example. There were some concepts that they did not know that what is a cell. I was trying to explain it by words, but then right away I came with the idea, let me show them a video on YouTube. It might be much more like... Then of course they will remember what I said, but maybe they will forget very shortly. But when you show them a video, an animated one which is way better, then they relate and maybe memorise the information quite better then you explain it to them. Or with the case of the volcano. We had to build a volcano, so I could explain them the crater, where's the crater, where's the vent and so on. So that's the approach. Learning by doing is the best thing that can be done in the education system and Finland does it very well.

4. In what ways does the Finnish education system leverage autonomy and trust to foster a collaborative and supportive environment for teachers?

Yes, as I mentioned also earlier, there is a trust in the whole education system. And that trust starts from the early age, parents trust teachers that they are doing a great job for their child's education. They really fully trust that they are gonna give their whole potential into the job that they have. And of course, there is not only parent and teacher trust, but there is also trust between teachers themselves with each other. You know, my duty is to be a principal of the school, but in other countries, I know that principals check whether the teachers are prepared for the daily lesson or not and whether they have things written, they check the daily diaries. It's something that is completely prohibited in Finland to happen. It's not ethical to happen. That means that you are putting into question the teacher's capabilities and competence to do everything by herself. And you are somebody smarter than her and you are going to like show and teach her what to do if she did something wrong. Why do you need to do that? She has already graduated. She has done bachelor's, master's, many courses. And she's right there because there is a reason she is. She has all the competence and qualities to become a teacher. And even though you are the principal and you might have done maybe more qualifications than her, it doesn't mean that you are a better teacher than her. So her or him. So in this way, you never, ever check how the teacher does it's job because that puts the self-esteem of the teacher down. It shows that you are an authority, that you are smarter, better, and you can correct and it doesn't build trust. The whole education system is built on trust. And if you do that, that means that you don't have that trust. And it's not that I'm obligated not to check them. I feel I don't need to in a way because that's that thing that who am I? I'm the principal, yes, I can manage the school, but I'm not here to manage my teachers in my school. Because they are there for a reason. And they have done a great job. When we hire them, there is this competence that we go through. And if we see that something is going wrong, then you just don't hire them at all. But from the moment you get them into your school, then right away, you have an unwritten kind of a principle of trust that it needs to be there. So we don't check that.

4.1. Also, from the Finnish educational system itself they don't expect inspect in schools.

Yes, so of course there is inspection in private schools like we do, but in public ones it doesn't happen. But in private schools the government wants to check whether private ones are doing the job well as the public ones are, so they check. But in public schools it never happens. They don't check. They don't come and do inspections like in other countries. It happens, right? I think it's also in your country. They do inspections and stuff. But they do have these monthly meetings with principals of the schools, like at least once a month, I mean the public ones. They gather them all in a way, at least maybe by putting them in different timings, and they get some feedback from them. But there is no way that they can go and inspect how the principal's job is being done in that school, how the teacher's job is being done and so on. They don't do that. So it's again the notion of trust.

5. How is student performance and progress evaluated?

Yes. In class dojo that we have, there is two things that we use to evaluate. First of all, there is the form that I told to you about, which we will fill it soon, maybe starting from next week. That's based on five competencies, metacognitive, cognitive, social, emotional, and we fill that in for each child. It's an individual assessment that the teacher does for each child in her own class. That assessment is done by taking into consideration the progress throughout the year by looking at their participation in class, their motivation, their homework, if they are being done or not, and also the tests and the exams that

we have. Which we don't reflect the grade anywhere but it's just for our personal use. That one creates an overall idea of what kind of makes an assessment because we don't have grades until grade six. Even though in some schools there is grades from grade four to six. Generally, there is no grades from grade 1 to 6, but it's just descriptive kind of assessment. You tell what are the child's strengths, what is the child struggling with, what needs more work and so on. Class Dojo, in the other hand, we mark if they did their homework or not, daily, on a daily basis, behaviour wise, how was it, participation and everything else. And I don't know if you have noticed, but it gives a report. There is a button there that when you click, because of what you have put, like points, minuses, you have taken points away, or you have given points for some other reason, it gives a report. Like maybe 60% excellent on participation homework, 30% and so on, and creates like a wheel with percentages and you can see how much did he get from each one. And what is lacking there. So that we use also as another tool. Yes, that one we used just before the Parentage Conference. We fill it in and we tell the parent what do you think the child's strengths are for each kind of competence and what the child needs to, what needs to be done. And the teacher needs to write down what kind of action is she going to take in order to improve the child's needs in this specific area. For instance, let's take, for example... If the child has some emotional kind of struggles or social skills, then we write it down. He needs improvement in social skills. The teacher needs also to write down what needs to be done. What is the teacher going to do in order to improve that kind of skill? So that's how it goes.

1. What makes the education here in Norden, Helsinki or Finland so unique in your point of view?

Obviously any school will have a unique combination of this and that and the other, but unique overall, I wouldn't say it is. Finland has been a popular, best education country in Pisa for a while now, of five, ten years. So lots of people come and they've copied all the best practices. So anything that would have made it unique has now been copied.

2. What do you consider as your best practice in the classroom, while you're teaching here in Finland?

This is about the trickiest to answer. Obviously, you want to try and maintain good discipline without being so mean that students. It can be quite... Well, people in general can be quite contrary. They don't like you and they're like ah, listen to this guy. They might intellectually know that, yes they're smart, they know better than me, I should listen. It's like I don't like them, even though at least in this aspect of that aspect they know better. I'm not going to pay attention to them. So you need to maintain good relationship with class without letting it get out of hand and then just try and get as much information across as you can. Whether that's declarative knowledge or procedural knowledge varies, and that needs to be declarative. They need to have a deep in -depth understanding. That I feel they might interrupt, at least underestimate the benefit of procedural knowledge. I know that one plus one is two. I don't need to know complicated university pure maths about how that works. And some things, when I came to do it, I was like, oh, I get it. Or that I realized it at university. And if I didn't have that, one plus one is two, and mitochondria is the powerhouse of the cell, basic knowledge, I wouldn't have had the background to make the realizations I tried for the third approach.

3. In what ways do you give autonomy to your students and work to independence?

Well, I can't speak for Finland at whole. Have you tried giving a first grader autonomy? Yeah, at least at primary school. I don't think that autonomy is a particularly good idea because young children aren't too focused on schoolwork. So I try to be more rigid and structured rather than giving them autonomy and as I alluded to previously well their procedural knowledge. You know this is that, $a = b$ and then as they get older and their brains develop further and they can make those connections they've got the basics there. But trying to give them you know what's a subject you're interested in spend two weeks reading up on that it's not... at least not for primary school.

- 3.1. Okay, and in what ways do you feel like you're working to independence here?

Just building their basis skills, can they read, can they write. There's an old saying, you can teach a child to read and everything after that is brainwashing to a certain point of view. You can teach them basic skills and then later on they can work on comprehensive views or in -depth views. Basic skills, at least at this stage.

4. Do you feel a focus on evaluation here in Northern from the Finnish educational system and in what way do you feel this impact your teaching or workload if you feel a pressure on the evaluation of the children?

A little bit. We have, at various points of view, I'm doing one exam a year or four exams a year and then feeding back to parents. So I can't remember the term off the top of my head, but there's summative assessment and formative assessment, that's it. Assessing so you know what you need to cover with the students versus assessing, for the sake of assessing like here's your grade. I think there's a bit more summative assessment in the UK, you know, every term or every couple months is a thing. A few years ago, just after I moved to Finland, there was a big hoo -ha about assessments? I think it was reading levels of primary school children. And people were very upset because you had people who were six years, 11 months having a test, then people who were six years, 11 days taking the test. And 11 months, so that's the age is quite a big difference cognitively. And they've been reading books with their parents for that much longer. So comparing results in that way was an issue and why the government was so insistent on getting these data when in primary school, they learn, they're still working on it. So there's less of that sort of summative assessment, at least at Norden. But there's still a little bit of test for the sake of testing, rather than test for the sake of assessing weak points and moving on.

- 4.1. Do you then feel like the testing is more for the parents to see how their children are doing or how do you see it then?

Yeah, a bit. So it's for the sake of feeding matched parents. And occasionally, especially here, we'll have students coming in and leaving mid-year, so they need assessments so they can go to their new school and say: 'here's what they're doing so far'. But as a teacher you have a more overall view than B, C, 78% on the latest spelling test. Sometimes assessment is for the sake of motivation rather than actually assessing, like a weekly spelling test. You're not doing it to see if they can spell, you're doing it to get them to practice spelling.

5. Okay, then I have one more question. How do you experience the diversity in the classroom? Because in Finland there's inclusive education. Here it's more diversity than inclusive, I feel like. But how do you experience that? And in what ways do you feel supported to be able to accommodate all the needs in the classroom?

Educationally speaking, I'm not sure I have noticed it, particularly. Okay. So, in Islam it's forbidden to draw pictures of living things, but I've never had an issue with a Muslim student or Muslim parents about a diagram of a bird or an eye or something like that, even though technically that's haram. Then I've never had, you know, somebody opting out of classes on evolution because of religious reasons or anything like that. And I wasn't completely fond of it, but I was in charge of sex education for boys and girls a couple of years ago. Um, just to indicate something that wouldn't be religiously based. Uh, but diversity hasn't particularly come up in teaching. They're kids from different backgrounds, but that doesn't affect how math works or how science works. Maybe if I were teaching religious education. I might want to focus on religions that they weren't already members of, or cultures that were different. They haven't come up much in maths and science. And there a curriculum, I think that might define it. We're going to learn about Muslims because of all the immigrants, which is a bit different when you're teaching a classroom of immigrants.

5.1. And in terms of there's special needs children here in school as well, but here in Finland, you are not specifically a special needs teacher. Do you feel like you have enough ability and support to that?

With all the student teachers in the classroom, yes. I can ask say 'Can you give this person a little help?'. But the students that are autistic or have ADHD, unless they are very extreme, there is lot's of things diagnosed a little bit later. So, we don't have any official diagnoses to go in any directions. But, trying to differentiate work. So this student is very smart, I am going to give them a question and let it go a little bit more autonomously. A student is struggling a bit more, I am not going to give them different work, because they both need to know certain things. So, I might say, instead of what is the volume of this cube, I am going to say what is the hight, what is the length, what is the formula, then what is the volume. So scaffolding I found is an easy technique for differentiation. And with accommodating different needs, I found scaffolding is the best method.

1. What makes the education system in Finland, Helsinki or Norden, unique in your point of view?

In my point of view, I think I need to compare Finnish education system with Korean education system. Mm-hmm. I think the most distinguishable uniqueness in Finnish education system is that in this system teachers play a major role and they value the expertise of teachers. They try to also train teachers' expertise by working together. Also, the university education itself is really focused on teaching student-teachers and also to be trained by giving a lot of practises, like a practical training. So for example, in terms of science education, let's say, university students, they learn about what science experiment they can do with students, the list of science experiments. Then professors actually show the examples by conducting different type of experiments in physics, chemistry, and such. It's not about only teaching theories. It's also about teaching students how to teach really practically. But in Korea, when I was studying there in university, it was learning about books and theories. I think it's common around the world. But in Finnish education system, it's different in that sense. So from my point of view and from my experience, that's quite unique in Finnish education system.

Another thing is also related to the teachers. There is a lot of really a high level of trust between principal and teachers and among teachers. Also, actually, when I was studying in Druku University, there is a lot of trust between professors and teachers in the teacher training school. They also communicate very clearly and well, and they really work together. They schedule well. So I can really feel the trust and really clear communication between different parties. For example, when I was doing teaching practise in the teacher training school, I had to teach, for example, math in certain period of time. Then the professor will come visit to see how I teach, not only the teacher in the teacher training school, the homeroom teacher that I teach in her classroom. But also other professors comes and then observes and then have this discussion session so that I can also get the feedback from professors too. So very well organised. And there is a respect between professor and also the home teacher in the teacher training school. So that's very strong point in Finnish education system. There's a lot of trust.

2. What do you consider as your best practises in the classroom here in Norden, in Finland?

I think in my class, my best practise is mostly motivating students and understanding students' needs and individual differences. Also planning some interesting activities for students so that they can get engaged because they want to, not because they have to. I think that's my strong point.

3. In what ways do you give autonomy to your students to work towards independence? Because here in Finland, it's a big thing to let them be independent and learn to be independent and give them autonomy. In what ways do you give autonomy to work to this goal?

I think in order for students to feel like they have autonomy, then they need to have the sense or they need to feel like they have some choices to make. Because, of course, if only water is given, then they would feel like, okay, oh, this is not my decision. This is just given. But if there are at least two or three options they can choose, then even though it's organised by teachers, it was planned in advance. But still, from the student's perspective, they will feel that they chose. So from that moment, then they are autonomous being. That's very important to give some selections by planning thoroughly and also

depending on the cognitive level of students and also of course, other kinds of emotional skills or social skills. Because if it's too complex and too many options, then they will be confused and they will not be able to choose. And then they will also regret. It doesn't work well. So some carefully planned and selections will give students some autonomy. And also, mostly, if actually they are doing some project work, then that technique also gives a lot of autonomy to students, too. Because the end result might be planned by teachers, and then it might be quite similar. But on the process, they can choose different various selections and then choose different path. So someone can go A path and then come to number one and then come to the goal. Somebody take B path and then number one path and then reach the goal, or C and number two and reach the goal. So there can be many paths if we do some project.

3.1. And what do you feel then is the advantage of giving this autonomy? Is it to motivate them or how do you see it?

I think the biggest benefit is motivation. Because, of course, I think anyone wants to feel autonomous. And also anyone wants to feel like this is my work. There will be some attachment to the end product, when you chose something. And then, second thing can be also like organisational skills too. Little by little. Because when they select and then they need to also plan according to their selection. When it comes to project work. So there could be a lot of organisation skills and then planning skills also coming along.

4. Do you feel a focus on evaluation within Norden or the Finnish education in general? In which way do you feel this impacts your teaching approach and your workload as a teacher?

This one, actually, it might be nice to compare. When I was teaching in Korea, most of evaluation is actually about multiple question evaluation. Not only math. I think in mathematics, of course, it makes sense to do multiple question thing. But other subjects also, for example, science or social study or ethics. That evaluation was also done by just paper and then multiple questions format. Then also that affects teaching. More focusing on the knowledge part rather than the skills. But in Finland, in Finnish education system the goal is to teach students how to gain those skills, competence, not focusing on the knowledge. So the evaluation also should support to evaluate their competence, not only the knowledge they get. So of course, there is strong emphasis on evaluation as well in the Finish education system, but the methods are various. And it's not only about summative assessment, but more focusing on formative assessment.

4.1. And do you, as a teacher, choose yourself how you evaluate the children? You just have to follow the curriculum, what they want and next to that, you choose what test you make and so on... Or how is it in Finland?

In Finnish education system, then teacher has the autonomy to select what evaluation, what form of assessment or evaluation teacher think it's most proper to assess that module or also the subject. Because the teacher has autonomy, actually, to follow the textbook or the teacher can also just combine different type content and the knowledge or skills that teachers want to teach by organizing by himself or herself. So the teacher doesn't need to follow the book. So that creates a lot of also

difference, I think, in terms of evaluation method too. Because teacher will know what is the proper way to evaluate.

5. How do you experience the diversity of inclusive education in the classroom? And in what ways do you feel supported to be able to accommodate the students' different needs as a classroom teacher?

So in Norden school, I think we support each other between teachers by having In discussion, to follow up what's the progression of each student. like each student with special lead. Sometimes if we feel like it's out of our hand, if the case is quite too much for us or it needs some professional help, then we suggest parents to contact. And probably encourage them to have some diagnosis test on and such. But as far as I know, in public schools, there are special needs teachers. In big schools, there are at least two or three teachers who are specialized in special education. So There must be a lot of cooperation, actually. And also, there must be a lot of opportunity for teachers to ask for help and then get some perspective from the special needs teachers.

1. What makes the education system in Finland, Helsinki or Norden unique in your point of view?

I'm going to talk about Norden now. So, compared to other schools, I think the biggest advantage of this school is that it's small. So, in general it's small, the classroom sizes are small. And at the beginning I wasn't sure if it's good that we don't have one classroom teacher for each class. But now I realize that it's very good because they get to know different teacher personalities and in that sense it's very good that they get to know more teachers at the same time. Because it's small, the classroom sizes, it's also easier for us to really focus on their development and things like that. So, personal, academic things. So, yeah, that's what I would say is the size of the school.

2. What do you consider as your best practices here in the classroom in Helsinki, Finland?

Lately I started to use these callbacks, basically these call and response things. And they still are getting used to it, but I think with the smaller ones you know what I like. I say something and then either they repeat or they say something else. I think it helps them to stay focused. They still try to make fun of it just like some of them as you have seen it. But I really like that because I think it just gets their attention and it's useful. That's one of the practices what I really like. And you haven't seen that though. But when I was teaching more academic things, for example, bigger classrooms, geography and history. Like how to get them to read, that's also one of my good practices. And there is one in math, what I don't teach now, but I taught last year. There is one where I say I have 4 times 5. I have 20. Who has 4 times 4? And then the next one has it on the paper. I have 16. Who has 4 times 9? And then the next one says I have 36. Who has 7 times 3 or something like that? So it's practicing, especially with the smaller ones. You practice the reading, you practice the counting. Because everyone has to count in order to figure out which one do they have. So it's just like small cards and I really like that you use that. Especially in math, I really like that. But in general, overall, it's these callbacks. I think they are useful and I like those.

3. In what ways do you give autonomy to your students and work towards independence?

Yes, so autonomy. That's a very interesting question in general. Because sometimes I feel like I'm coming from a country where I was taught in a way, in university, that I'm the teacher so the autonomy goes that way that I'm the teacher and they are under me in a way in that triangle. And that's what I have been taught. And now here, as we see that. I remember when I first came here just as an intern last year. It was still weird that, oh my, so they can do this? They can go to the classroom? So get used to the fact that it's a family environment. More as a family environment than a very strict classroom. I don't know how it works in the public Finnish schools, so not in here. Because we have the chance to make our own rules in a way. Because we are also a private one and we are small. But I just remember that it was weird for me to give them that much autonomy. What they actually deserve and they can. Because sometimes you feel like if you give them too much,

then they are going to just use it against you in a way. But before, when I was also doing a practice in, I don't know, I was basically teaching in a Montessori school. And I don't know if you know anything about Montessori schools. But they give the kids a lot of autonomy and a lot of freedom. And I remember that was my first shock. Oh wow, can teaching work this way? And it can because they know their boundaries in a way. Obviously they are trying at the beginning how to step through the boundaries and just cross the boundaries. I'm still trying to figure out how to do it the best, but sometimes I feel like I would not give that much autonomy by instinct. But then I realized, no, you have to trust them. And you have to give them chances in order to give you the trust as well. Because it goes both ways. So I give them the trust. I feel that way that if I give them the trust, they are going to give me the trust. That okay, she believed me that much. That I'm not going to use it against her or something. So still figuring it out how to do it, but sometimes by instinct, it's very unfortunate. But by instinct it just comes naturally. That okay, no, no, no, you cannot do it, because I'm the teacher and you are the student. But then I realize, no, no, no, it can be that environment where we are equal in a way. And I know that the good education, they say that the good education where the teacher is not really there to show their autonomy. It's just I can be a facilitator and you are just there to give them the supporting environment and they can basically just explore everything. And find out things by themselves. So teachers should be just people who are there. Give them the different equipment's and that environment where they can just use. Basically show them things how to use in a way, not like give them things, but give them the knowledge how to use other things later.

4. *How do you feel supported by the school or the Finnish educational system itself in terms of autonomy and trust as a teacher? How do you feel supported by the school or the Finnish educational system itself in terms of autonomy and trust as a teacher?*

Again, I can a little bit compare it with my own country. In Hungary, I would need to do really a lot of, as we talked about it before, a lot of administration, like taking exams every month basically. And then report the results and then putting it up to a system where it's not a good system because it cracks and it has bugs and things like that. I know that my friends who are teachers as well, they're just struggling with it because they're like, oh my God. It takes a lot of time and it takes the time from teaching or just from preparing for teaching. And then obviously they are getting tired. It takes the time from the fun things and the things what we actually enjoy. So maybe it's also because it's a small school and we are trying to divide the tasks between us, but I feel like I just remember that when I was still an intern and then I was just asking: "Do we have to report the results somewhere? Do we have to keep track on them?" And they said, well, obviously, you know, you are the teacher. So you don't have to show it to other bigger people coming from the education department of the government that you are the teacher. And the government also trusts you that much that if you say that this kid is on this level, then they are there. So it's not like they have to come and just check on you if you do your work well. Still, it can be because we are not private, not public. Sorry, than private. We are private. And I don't know, so maybe I'm just like living in a bubble. But still, compared to that, I really like that. I don't have to do that much, like that much administration.

So, yeah, for example, choosing the books. In Hungary, there are like one book and you teach of that one. You don't have the chance to choose. Here, if I want to, I don't know, teach from a book of what they use in Australia or they use in Canada or they use in the States or in the UK, I can choose whatever I want to choose. So that's also very good. If I don't want to follow books, then I'm not going to follow books. So it's like not all of the lessons, but as you can see, there are lessons where we don't even have books and they don't have to. They don't have to do that many exams. It's also up to me if I want to do the exams. If it would be just us, the principal told me that basically if it would be just us, we would not give them exams because we know that they started here and they reached this part of the kid by itself. So you know where she or he started and here it is or here she is or he is. And then you know what kind of roads did she go through or he or she go through. So you just know it. I don't know how it would be in a public school. Probably they are more strict about it, but here I feel that I have the biggest autonomy I could have. But maybe it's just because of this school. I don't know, because I don't have experience in the Finnish schools. I guess they would have more.

5. *Do you feel a focus on evaluation within Northern or the Finnish educational system? And in what ways do you feel this impacts your teaching approach or workload?*

I feel like there's not as much pressure on me as it is in other schools or in other countries. I don't know, because I talked with my friends in Hungary and they are always stressed out about it. Now I have to do this kind of exam because it's like a half year exam. So we have to do this exam, that exam, that exam. And the kids are also... I also sense it here. Even having the spelling test every Friday, I would not give the points. I would not write it there, because it doesn't matter in my point of view that you got 10 out of 10 or 8 out of 10 or 7 out of 10. You have to compare the child to himself or herself. So I don't want to compare them to each other in a way. I just want to compare them to themselves. Like how far did they go from the beginning of the year regarding evaluation. If I write the report cards at the end of the year or in the semester, when the first semester ends, I'm just focusing on... Okay, I have to give these numbers. But I also have to give them these oral comments in a way. Or evaluation regarding their behaviour, regarding their academic knowledge. But I don't like this number system. That I have to give the number if it's 10 or 9. But I also understand that if they are going to another school, somehow they have to compare each other. Each of them. Still, I think here, throughout the year, I don't really want to focus on the points or the scores. They are also interested in it because they are seeing it in movies. Is it A+, B- or F or something, but if it would be just me and if I could build a new system, then I would not use any of these numbers, because they are not important in my point of view. And uhm, teaching approach. But the evaluation, because it's not as strict I feel like my workload... As I told you before, I don't feel too much pressure on myself. Which is good, because then I don't have to stress out about the same patterns or the same things like every semester, every second month or something. Like okay, we have to do this and we have to prepare for that because they are coming and blabla... The only thing when we are a bit stressed, when they are coming from the government. Because we are in a public school, they have to make sure that we are actually doing something. So then we have to show what the kids have done throughout the year. That's the only stressful part of the year. But other than that, I feel like I'm pretty okay. I'm not stressed at all when it comes to teaching or when it comes to I have to come to teach.

6. *How do you experience the diversity or inclusive education in the classroom? (15:41) And in what ways do you feel supported to be able to accommodate all the students' different needs?*

Yeah, that's the trickiest. Because I think I talked with one of the interns about it before. Maybe you were also there. But I think the fact... Wait, I lost my thoughts. So the diversity. Because we can talk about diversity in different ways or different levels. Because diversity, obviously, by their knowledge or by their... Yeah, that's a different diversity. The cultural diversity is again another question. Religious diversity again. But kids with special needs and that's what I talked about with the other intern. Kids with special needs, that's what I'm struggling with the most in a way. How to do it that way, because if I would be alone in a classroom, still, I feel like that's the trickiest part, I think. The academic stuff, like preparing for the lessons and teach them the actual thing, because I don't really have problems with that. But yes, these situations where what you cannot be prepared for, those are the trickiest ones. And sometimes I'm like, I'm clueless. What can I do? How can I do? Obviously, I'm trying to take actions by instinct, because there's a reason why I'm a teacher. So I guess I have to just trust my guts in a way.

Diversity in this sense, it's very tricky, But I'm always trying to pay attention to their own needs. So that's why there's one kid in the first and second graders' classroom. He's basically six years old. He just turned seven. If we would have tested him in a way, if he's ready to come to school... If we would have those kind of tests at the beginning of the year, we would have just told the mom, I think, in my point of view, to keep him for another year in the kindergarten. Because he needs that. Because his brain, in general, he's just not ready. Because that's also very hard to decide. What level should you work on? Because I have to deal with two grades at the same time in one classroom. And then there's one who is first grader by age, but by brain in a way, it feels like he's still in kindergarten. So sometimes I just have to let things go with him. Which is okay for me, but sometimes I feel like it's really tiring in a way to always be ready and really cautious about... Okay, if I'm going to do this, if I'm going to say that, if I'm going to take this away, then what is going to be his reaction? So I'm still trying to figure out a way how to handle it properly. But I'm trying to follow his needs and not mine first. So I'm trying to put their needs in the first place and try to plan the lesson that way. Try to find those kinds of materials where I know that, okay, especially this kid is going to enjoy this one, so let's try to make it fun for them. Because if they have too much academic stuff, and then they feel like, especially at the beginning, the first years are very important. Because if they hate to come to school at the beginning, I don't know when is going to be that moment when they're going to like it. But the beginning is very, very important. Yeah, these ways I feel supported that I can make my own decisions in the classroom and no one is going to come there to judge me. And obviously, that's very helpful that if I struggle with something, or if I feel like one of my colleagues is more attached to one kid, then I'm just going to go, maybe in the middle of the lesson, that's also helpful that, hey, I need help, please come and let's talk about it. So in this sense, it's very, very helpful.

6.1. *Okay, and when there is a diagnosis, how do you then feel supported?*

Yeah, that's what I don't know, because we don't have a kid with diagnosis. But if we would have, I'm pretty sure that we could have someone who is assigned, or they would be obligated to go to these special sessions for the kids. It's up to the diagnosis, I guess, but I'm pretty sure that we are not going to be left alone here. But sometimes I feel like it would be really helpful, but that's in a way kind of out of the budget, that it would be very helpful if someone could be assigned every single time who is actually trained or qualified as a special needs educator. And yeah, I think if we would have a diagnosis, then we would not be left alone. That's for sure. But I don't have an explanation for that, an example for that, because we didn't have to deal with it.

Bijlage 3: focusgesprek

Saara en Meri – Leerkrachten Rauholahti Peruskoulu

- In which ways do you give autonomy to you students?
- How many students are there in one class, on average?
- Are you coping with diversity in the classroom more in the last years then before?
- Which support do you have for children with special needs?
- Do you experience a lot of autonomy as a teacher?
- Do you co-teach? How do you work together with the team?
- Do you go outside for class or do active learning?

Bijlage 4: kijkwijzer

Lesopbouw en inhoud

	Vraag	Hulpvragen	Observeren
1.	Wordt er doelgericht gewerkt?	• Stelt de leerkracht lesdoelen die aansluiten bij leerplandoelen? • Sluiten de doelen aan bij het niveau van de leerlingen? • Wordt er nagegaan of de doelen bereikt worden?	
2.	Is er een logische opbouw in de les?	• Wordt voorkennis opgehaald? • Worden leerdoelen en verwachtingen benoemd? • Worden nieuwe inhouden op een logische, opbouwende wijze aangeleerd? • Wordt er teruggeblikt op de les en vooruitgekeken op de volgende les?	
3.	Is er een duidelijke instructie op maat?	• Worden voorbeelden gebruikt? • Wordt er gemodelleerd? • Wordt de leefwereld van de leerlingen betrokken? • Wordt er gedifferentieerd in instructie?	
4.	Is er sprake van differentiatie?	• Worden leerlingen zonder eigen initiatief op weg geholpen? • Zijn leeractiviteiten voldoende uitdagend? • Wordt er gewerkt in de zone van de naaste ontwikkeling? • Wordt er met sporen gewerkt?	
5.	Is er sprake van feedback en evaluatie?	• Wordt er afgetoetst of de aangeleerde kennis en vaardigheden bereikt worden? • Wordt er tussentijds geëvalueerd? • Wordt er op verschillende manieren feedback gegeven? • Wordt er op verschillende momenten in het leerproces feedback gegeven?	

6.	Worden er diverse werkvormen gebruikt?	• Gebruikt de leerkrachten diverse didactische werkvormen? • Is er sprake van actief leren of bewegend leren? • Wordt er lesgegeven buiten de klas? • Is er afwisseling in groeperingsvorm?	
----	--	--	--

Klasklimaat

	Vraag	Hulpvragen	Observatie
1.	Krijgen de leerlingen vrijheid tijdens het leerproces?	• Krijgen leerlingen autonomie? • Hebben leerlingen keuzevrijheid of inspraak binnen het leerproces? • Wordt er ingezet op zelfstandigheid?	
2.	Ervaart de leerkracht vrijheid in het lesgeven?	• Heeft de leerkracht de vrijheid op zijn/haar/hun eigen manier les te geven? • Zijn de leerkrachten authentiek? • Volgt de leerkracht de handleiding?	
3.	Is er sprake van een positief klasklimaat?	• Wordt er ingezet op een positief klasklimaat? • Wordt er ingezet op samenwerkingsvaardigheden? • Is er een positief klasmanagement?	
4.	Is er aandacht voor de persoonlijkheids- ontwikkeling?	• Wordt er ingespeeld op meervoudige intelligentie? • Wordt er ingezet op talentontwikkeling? • Leren leerlingen reflecteren? • Kunnen leerlingen zich creatief uitleven en ontplooien?	

Infrastructuur

	Vraag	Hulpvragen	Observatie
1.	Worden er diverse educatieve materialen gebruikt?	• Zijn er diverse educatieve materialen aanwezig en worden deze gebruikt? • Worden werkboeken voorzien en gebruikt? • Worden digitale tools gebruikt?	
2.	Is er sprake van verschillende klasopstellingen?	• Blijven de banken altijd hetzelfde staan? • Is de klasopstelling klassiek? • Is er voldoende ruimte om diverse klasopstellingen te gebruiken?	
3.	Wordt er klas overschrijdend gewerkt?	• Wordt er samengewerkt met andere klassen? • Vinden schoolprojecten, voorstellingen of activiteiten plaats? • Is het mogelijk om klas overschrijdend te werken?	
4.	Werken leerkrachten samen binnen en buiten de klas?	• Is er tijd en ruimte voorzien voor samenwerking/overleg binnen het team? • Is er sprake van co-teaching of teamteaching? • Werken of overleggen leerkrachten samen?	
5.	Is er sprake van inclusief onderwijs?	• Leren alle leerlingen, met of zonder beperkingen of stoornissen, in dezelfde school? • Is er diversiteit in de leerlingenpopulatie? • Is inclusie mogelijk qua infrastructuur? • Is gepaste ondersteuning/zorg toegankelijk voor leerlingen met extra noden?	

Bijlage 5: QR-codes product

Video 1 – Introductie:



Video 2 – Overeenkomsten en verschillen:



Video 3 – Best practices



Bijlage 6: feedbackformulier

Informatie

De probleemstelling:

Finland is over het algemeen bekend voor hun hoogwaardige onderwijssysteem. Leerkrachten willen de kwaliteit van hun onderwijs continu verbeteren. Ik merk dat hierbij weinig gebruik gemaakt wordt van de expertise en succesvolle onderwijspraktijken uit Finland. Ik wil onderzoeken wat de belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen het onderwijssysteem in Vlaanderen en Finland zijn. Hoe kunnen Vlaamse leerkrachten succesvolle onderwijspraktijken uit Finland doeltreffend benutten om de kwaliteit van hun eigen onderwijs te verbeteren?

Doelpubliek video's: leerkrachten lager onderwijs, studenten in de opleiding lager onderwijs.

Feedback vragen

Kwaliteit:

- Heb je feedback op de kwaliteit van de video's op vlak van beeld en geluid?
- Heb je feedback op de kwaliteit van de video's inhoudelijk? Is het leerrijk?

Structuur:

- Zijn de video's duidelijk gestructureerd en makkelijk te volgen?
- Zijn de video's te lang of te kort?

Relevantie:

- Is de gegeven informatie relevant, zinvol en interessant voor het doelpubliek?
- Zou je iets weglaten of toevoegen?

Aanbevelingen:

- Heb je nog aanbevelingen om de video's te verbeteren?
- Zag je foutjes waar ik over keek?